

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#MİLLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

ASANSÖR FAALİYETLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ ÇALIŞTAY RAPORU

ŞUBAT 2024

Kızılcahamam / ANKARA

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	3
ÇALIŞTAYIN AMACI	4
ÇALIŞTAY PROGRAMI	5
ÇALIŞTAY SUNUMLARI	
1) Kazalar / PGD / Mahalli idareler ile ilgili Hukuki Değerlendirmeler	8
Av. Selin Aslan ÖZTÜRK /TASİS Hukuk Müşaviri	
2) Montaj Firmalarından Kaynaklı Sorunlar	15
Zafer DEMİRKOL / TASİAD - Teknik Çalışma Grubu Üyesi – Elektrik Elektronik Müh.	
3) Asansöre Yönelik PGD Denetim Süreçleri	22
Dr. Şakir KARAKAYA / Asansör ve Makina Dairesi Başkanı, T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	
4) Ulusal ve Uluslararası Asansör Muayeneleri ve Yerel Sorunlar	31
Burak DEMİRCAN / TMMOB - Makina Mühendisleri Odası – Makina Mühendisi	
5) Modül G Sürecinde Yaşanan Sorunlar	37
Mustafa GÖRMÜŞ / Endüstri Mühendisi	
6) A Tipi Muayene Kuruluşları ile İlgili Sorunlar	43
Recep ASLAN / TASİS - Teknik Komite Üyesi – Makina Mühendisi	
7) Haksız Rekabet ve Kayıt Dışı Faaliyetler	50
Turgay KULUĞ / TASİS - Genel Başkan	
8) Onaylanmış Kuruluşlar ile İlgili Sorunlar	56
Zafer GÜNEŞ / Makina Mühendisi	
9) Güvenlik Aksamı İmalatçılarının Karşılaştığı Sorunlar	62
Cem ÇELİK / Makina Yüksek Mühendisi	
10) Güvenlik Aksamlarına Yönelik Testler	68
Tolga SOĞUCAK / Makina Yüksek Mühendisi	
11) Asansör Sektörü Düzelir mi? Sorunlar ve Çözüm Önerileri	74
Oktay AKMAN / TSE - Müdür, Endüstriyel Ekipmanlar Müdürlüğü	
SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER	78

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#MİLLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

ÖNSÖZ

Asansör Faaliyetlerinin İyileştirilmesi ve Geliştirilmesi Çalıştayı, sektörün önemli paydaşlarını bir araya getirerek asansör endüstrisindeki sorunları analiz etmek ve çözüm önerileri geliştirmek amacıyla düzenlenmiştir. Bu çalıştayın sonuç raporu, sektörün karşılaştığı zorlukları anlamak, gelecekte daha güvenli ve etkin asansör faaliyetlerini sağlamak için atılması gereken adımları ele almakta ve sektördeki tüm paydaşların katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Çalıştay boyunca, hukuki değerlendirmelerden montaj firmalarının karşılaştığı sorunlara, denetim süreçlerinden güvenlik testlerine kadar geniş bir yelpazede konular ele alınmış ve sektörde yaşanan sorunlara çözüm odaklı yaklaşımlar üzerinde detaylı görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Bu rapor, çalıştay sürecinde ortaya çıkan önemli tespitlerin ve önerilerin derlenmesiyle oluşturulmuştur. Amacımız, asansör sektöründe kalite, güvenlik ve etkinlik standartlarını yükseltmek için uygulanabilir çözümler önermektir. Bu rapor, sektörün sürdürülebilir gelişimine katkı sağlamak amacıyla oluşturulmuş ve sektörün tüm paydaşlarının bu yolculukta birlikte hareket etmesini hedeflemektedir.

Çalıştayda emeği geçen tüm katılımcılarımıza içten teşekkürlerimizi sunar, bu raporun sektördeki iyileşme sürecine ışık tutmasını umarız.

ÇALIŞTAYIN AMACI

Asansör endüstrisi, günlük yaşamımızda önemli bir rol oynamakta olup, güvenli ve etkin asansör faaliyetlerinin sağlanması ana hedef haline gelmiştir. Bu amaçla, Asansör Faaliyetlerinin İyileştirilmesi ve Geliştirilmesi Çalıştayı, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı himayelerinde TASİAD ve TASİS ev sahipliğinde Ankara Kızılcahamam Çam Hotel Thermal Resort & SPA Convention Center'da 28-29 Şubat 2024 tarihlerinde düzenlenmiştir. Sektördeki paydaşların sivil toplum, kamu kurumları ve özel sektör temsilcileri ile yoğun ve ilgili bir katılım gerçekleştirdiği bu çalıştay, asansör sektöründeki tüm tarafların bir araya gelerek mevcut sorunları ve çözüm önerilerini tartıştığı, değerlendirdiği önemli bir platform olmuştur. Sektörümüz için pek çok açıdan ilk olan bu kapsamlı değerlendirme faaliyetinin amacı da kapsamlı olup aşağıdaki konuların tümüne odaklanılarak değerlendirmeler paylaşılmıştır;

1. Hukuki Değerlendirmeler ve Denetim Süreçleri: Çalıştayda, asansör faaliyetlerine ilişkin hukuki düzenlemeler, kaza ve yasal sorumluluklar ile ilgili değerlendirmeler yapılmış ve bu konularda sektörün karşılaştığı sorunlara çözüm önerileri geliştirilmiştir.
2. Montaj Firmaları Kaynaklı Sorunlar: Montaj firmalarının karşılaştığı zorluklar ve asansör montaj süreçlerinde yaşanan sıkıntılar ele alınmış ve iyileştirme yolları üzerinde fikir alışverişi yapılmıştır.
3. Muayene ve Denetim Süreçleri: Asansörlerin periyodik olarak denetlenmesi ve muayene edilmesi süreçleri, yerel ve ulusal düzeyde ele alınmış ve standartların yükseltilmesi için öneriler sunulmuştur.
4. Güvenlik ve Test İşlemleri: Asansör güvenlik aksamı imalatçıları ile ilgili karşılaşılan sorunlar, test süreçleri ve standartları gözden geçirilmiş, güvenliği artırmak adına yapılması gerekenler üzerinde odaklanılmıştır.
5. Sektördeki Sorunlara Çözüm Arayışı: Haksız rekabet, kayıt dışı faaliyetler, onaylanmış kuruluşlarla ilgili sorunlar ve diğer sektörel zorluklar üzerinde durulmuş ve sektördeki gelişmeler için çözüm önerileri oluşturulmuştur.

Asansör Faaliyetlerinin İyileştirilmesi ve Geliştirilmesi Çalıştayı, asansör endüstrisindeki tüm paydaşların iş birliği içinde hareket ederek sektördeki standartları yükseltmek ve güvenliği artırmak hedefiyle hangi alanlarda düzenleme ve işbirliği ihtiyacı olduğunu ortaya koymuş, sektörün geleceğine ışık tutacak çözüm önerileri ve iyileştirme yöntemlerinin geliştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamıştır.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TASIAD
TUM ASANSÖR SANAYİCİ VE İŞ İNSANLARI DERNEĞİ

TASİS
TUM ASANSÖR SANAYİ İYERENLERİ BİRLİĞİ

ASANSÖR FAALİYETLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ ÇALIŞTAYI

PROGRAM AKIŞI
28 Şubat 2024 Çarşamba

14:00-15:30	Otele Giriş - Kayıt - Kabul
15:30-16:00	ARA - İKRAM
16:00-18:30	AÇILIŞ KONUŞMASI
	Yasemin BULUT TASIAD Yönetim Kurulu Başkanı
	Turgay KULUĞ TASİS Genel Başkanı
	Selda Tokoğlu BALOĞLU EAYSAD Yönetim Kurulu Başkanı
	Mehmet BOZDEMİR T.C SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI Metroloji ve Sanayi Ürünleri Güvenliği Genel Müdürü
	Prof. Dr. İlker Murat AR T.C SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI / Sanayi Genel Müdürü
19:00-22:00	AKŞAM YEMEĞİ
Moderatör	Mustafa GÖRMÜŞ / Burak BALTACIOĞLU
Raportör	Gül GÖNENCEN

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ASANSÖR FAALİYETLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ ÇALIŞTAYI

PROGRAM AKIŞI

29 Şubat 2024 Perşembe

Çam Hotel Thermal Resort & SPA Convention Center

I. OTURUM

09:00-09:40	Kazalar / PGD / Mahalli idareler ile ilgili Hukuki Değerlendirmeler Av. Selin Aslan ÖZTÜRK TASİS Hukuk Müşaviri
09:40-10:20	Montaj Firmalarından Kaynaklı Sorunlar • Zafer DEMİRKOL TASIAD - Teknik Çalışma Grubu Üyesi – Elektrik Elektronik Müh.
10:20-11:00	Asansöre Yönelik PGD Denetim Süreçleri • Dr. Şakir KARAKAYA T.C SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI Asansör ve Makina Dairesi Başkanı
11:00-11:40	Ulusal ve Uluslararası Asansör Muayeneleri ve Yerel Sorunlar • Burak DEMİRCAN TMMOB - Makina Mühendisleri Odası – Makina Mühendisi
11:40-12:20	Modül G Sürecinde Yaşanan Sorunlar • Mustafa GÖRMÜŞ Endüstri Mühendisi
12:30-13:30	ÖĞLE YEMEĞİ

ASANSÖR FAALİYETLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ ÇALIŞTAYI

PROGRAM AKIŞI
29 Şubat 2024 Perşembe

II. OTURUM

13:30 - 14:10	A Tipi Muayene Kuruluşları ile İlgili Sorunlar <ul style="list-style-type: none">• Recep ASLAN TASİS - Teknik Komite Üyesi – Makina Mühendisi
14:10 - 14:50	Haksız Rekabet ve Kayıt Dışı Faaliyetler <ul style="list-style-type: none">• Turgay KULUĞ TASİS - Genel Başkan
14:50 - 15:30	Onaylanmış Kuruluşlar ile İlgili Sorunlar <ul style="list-style-type: none">• Zafer GÜNEŞ Makina Mühendisi
15:30 -15:45	ARA - İKRAM
15:45 - 16:25	Güvenlik Aksamı İmalatçılarının Karşılaştığı Sorunlar <ul style="list-style-type: none">• Cem ÇELİK Makina Yüksek Mühendisi
16:25 - 17:05	Güvenlik aksamlarına Yönelik Testler <ul style="list-style-type: none">• Tolga SOĞUCAK Makina Yüksek Mühendisi
17:05 - 17:45	Asansör Sektörü Düzelir mi? Sorunlar ve Çözüm Önerileri <ul style="list-style-type: none">• Oktay AKMAN TSE - Müdür, Endüstriyel Ekipmanlar Müdürlüğü
17:45-18:25	İSTEK ÖNERİLER

ÇALIŞTAY SUNUMLARI

Kazalar / PGD / Mahalli idareler ile ilgili Hukuki Değerlendirmeler

Av. Selin Aslan ÖZTÜRK / TASİS Hukuk Müşaviri

TASİS olarak en yoğun olarak karşılaştıkları asansör kazaları ve belediyeler nezdinde yaşanan sorunlar ve açılan davalardan söz etti. Mensup olunan iş kolu içine dahil olan asansörlerin, yürüyen merdivenlerin/ yolların, otomatik ve döner kapıların bakım ve onarım dahil kurulum işlerini kapsıyor. TASİS olarak pek çok üye işletmeyi barındırdıkları için pek çok olayın kendilerine intikal etmesi dolayısıyla, bu anlamda yaşanan sorunları yaygın ve çeşitlendirilmiş şekilde ele alabildiklerini vurgulamıştır.

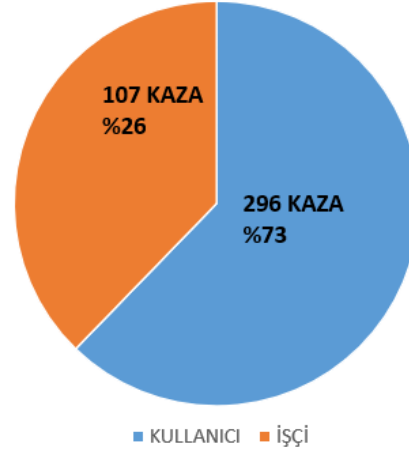
Asansör kazalarını aşağıdaki 3 başlık altında değerlendirmiştir ve ilgili istatistikler hakkında bilgi vermiştir;

I) Piyasaya arz öncesinde / montaj süreçlerinde meydana gelen kazalar

II) Piyasaya arzdan sonra yaşanan kazalar

III) Atipik kazalar

2010-2023 ARASI MEYDANA GELEN KAZALAR
(KAZA SAYISI)

Söz konusu kazalara ve vakalara bakıldığında, öncelikli iş kazalarının ön plana çıktığını belirtmiştir. Bunların temel sebebi olarak, en tehlikeli alanlardan biri olarak değerlendirilen Asansör sektöründe, **İSG eğitimlerinin yetersiz olması ve niteliksiz personel çalıştırılması** olduğunu vurgulamıştır.

Bu kapsamda özellikle İSG alanındaki önlemlerin sadece belge tamamlamanın ötesine geçerek, sektör paydaşlarının, işçi ve işverenlerin iş ve yaşam kültürüne yerleşmesi gerektiğini belirtmiştir. İşletmelerin özellikle ekonomik zorluklar sebebiyle personele İSG alanında eğitim ve yatırım sağlama konusunda ileri adım atmamasına çözüm olarak sektörün kayıt dışı unsurlardan arındırılması ve ekonomik olarak sektör işletmelerinin desteklenmesi gerektiğini açıklamıştır.

Piyasaya arzdan sonra yaşanan kazaları

- a) Teknik personelin karıştığı kazalar (İSG Kaynaklı olmayan)
 - Güvenlik aksamalarının işlevini yerine getirmemesi
 - Asansör açısından tasarım ve işçilik hataları
 - Binadan/ yapıdan kaynaklı riskler
- b) Kullanıcıların karıştığı kazalar
 - Güvenlik aksamalarının işlevini yerine getirmemesi,
 - Asansör ünitelerine uygunsuz müdahaleler,
 - Kurtarma faaliyetleri esnasında meydana gelen kazalar,
 - Doğrudan kullanıcı kaynaklı kazalar,
 - Amaç ve kapasite dışı kullanımdan kaynaklı kazalar.

olmak üzere iki başlık altında ele alan ÖZTÜRK,

a) Teknik personelin karıştığı kazalara bakıldığında, Sendikaya yansıyan vakalar içerisinde bu tip kazaların belli bir kısmında özellikle asansör kumanda sistemlerinin beklendiği gibi çalışmamasının etken olduğunun tespit edildiğini vurgulamıştır. (Örn; Asansörün revizyon modundayken komutları yerine getirmemesi vb.) Bu noktada **kök sorunu “Güvenlik aksam üreticilerinin, ürünlerinin ve bu aksamaları belgelendiren kuruluşların denetiminin aktif olarak yapılmaması”** olarak açıklamıştır.

Diğer yandan piyasaya arz edilmiş olan asansör ünitelerinde kaza sonrası tasarım ve işçilik hatalarının mevcut olduğunu, ancak kaza tarihine kadar bunların hiçbir şekilde tespit edilemediği ve devam eden adli süreçlerde irdelendiğinin gözlemlendiğini söylemiştir.

Bu kapsamdaki **kök sorunun ise; “Asansörlerin Tasarımına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Tebliğ’in iyileştirilerek etkin bir şekilde uygulanmaması ve uygulamaların denetlenmemesi + ruhsat makamlarının fiilen yerinde denetim yapmaması sebebiyle birçok risk faktörünün tespit edilememesi”** olarak belirlendiğini belirtmiştir.

Binadan/ Yapıdan Kaynaklı Riskler açısından değerlendirildiğinde hukuk birimine intikal eden ve personelin karıştığı bazı kazalarda, kazaya sebebiyet veren etkenin binalardan/yapılardan kaynaklandığı, bu olaylarda İSG önlemlerinin alınmasının mümkün olmadığı ve kazaların kaçınılmaz olduğu gözlemlenmiştir. (Örn; Asansör ünitelerine erişim sağlanan tek güzergah olması ve yüksek risk barındırması, makine dairelerinde bulunan geçiş yollarının amaç dışı kullanılmasından (depo vb) kaynaklı riskler ve asansöre ait mahallerde uygunsuz tesisatların kurulması (uydu, kamera sistemleri vb.))

Bu noktada belirtilen **kök sorun ise “Asansör bakım standardı olan TS EN 13015 ve asansör servis standardı olan TS EN 12255 standartlarının aktif olarak uygulanmaması + ilgili kurumların yeterli düzeyde denetim yapmaması + kamuoyunun bilinçsizliği”** olmuştur.

Sendika olarak bir çözüm geliştirdiklerini ve tavsiyede bulduklarını belirten ÖZTÜRK, “Bakım için risk değerlendirme formu” oluşturduklarını, bina ve yapıdan sorumlu kişilere bu form üzerinden takip yaparak bina/yapı sorumlusuna bildirdiklerini, bu sayede hukuki sorumluluğu üzerlerinden atarak, önlem alınması sürecini teşvik ettiklerini belirtmiştir.

b)Kullanıcıların karıştığı kazalar açısından ele alındığında;

Güvenlik aksamalarının işlevini yerine getirmemesi sebebiyle intikal eden olaylarda çok küçük ve basit önlemler alınması yoluyla engellenebilecek olan kazaların zamanında atılacak doğru adımlarla önlenmesi konusunda **kök sorunu “Güvenlik aksam üreticilerinin, ürünlerinin ve bu aksamları belgelendiren kuruluşların denetiminin aktif olarak yapılmaması”** olarak tespit ettiklerini belirtmiştir.

Bu tür kazaların; çoğunlukla istem dışı kabin hareketleri, asansör kabin kapısının olmaması, kat kapılarında bulunan kilit tertibatlarının köprülenmesi veya işlevini yerine getirmemesi, taşıma kapasitesinin üzerinde kullanımlar ve kat seviyeleme problemleri nedeniyle meydana geldiğini belirtmiştir.

Asansör ünitelerine uygunsuz müdahaleler sonucu oluşan kazalara, asansör ünitelerine yetkisi olmayan veya yeterli donanıma sahip olmayan kişilerin müdahalesinin sebebiyet verdiğini, örneğin asansör güvenlik devrelerinin köprülenmesi, yetkili olmayan kişilerin arızalara müdahale ettirilmesi gibi uygunsuz işlemlerin yapılmaması gerektiğini vurgulamıştır. Bu noktada **kök sorunu “Kamuoyunun bilinçsizliği ve bina sorumluları tarafından düşük fiyat odaklı onarımların tercih edilmesi”** olarak açıklamıştır.

Kurtarma Faaliyetleri Esnasında Meydana Gelen Kazalar konusunda ise **kök sorunun “Binalarda/yapılarda kurtarma eğitimi almamış kişilerin kurtarma faaliyeti yapması, kimi durumlarda yetkili servislerin kurtarma eğitimini kağıt üstünde bir prosedürden ibaret görerek filen efektif bir eğitim vermemesi, birçok üretici ve yetkili servisin “özel kapı açma anahtarlarını” promosyon amaçlı yetkisiz kişilere dahi dağıtması”** olduğunu vurgulamıştır.

Doğrudan kullanıcı kaynaklı kazaların doğrudan asansör kullanıcılarının eylemleri sonucunda meydana geldiğini belirterek aylık bakım ve yıllık periyodik kontrollerin bina sorumlularınca yaptırılmaması ve bu sebeplerle ilgili ünitelerin kullanımına bağlı yıpranmasına karşılık müdahale edilememesi sebebiyle oluşan kazalar, vandalizm ve/veya güvensiz olarak tespit edilmiş asansörlerin kullandırılmasına devam edilmesi gibi süreçlerin risk doğurduğunu belirtmiştir. **Kök sorun: Kullanıcıların bilinçsizliği ve ilgili kurumlarca kamuoyunun yeterli seviyede bilgilendirilmemesidir.**

Amaç ve kapasite dışı kullanımdan kaynaklı kazaların genel olarak sebepleri arasında; binada/yapıda sonradan meydana gelen popülasyon artışının başlangıçtaki trafik hesabına uymayacak şekilde ciddi ölçüde değişmesi ve asansörün taşıma kapasitesini aşacak şekilde hizmette tutulması olarak sıralamış ve **kök sorunun “İlgili idarelerin bu hususlarda yeterli ve efektif denetim yapmaması ve bina sorumlularının bilgilendirilmemesi”** olduğunu belirtmiştir.

Sunumu kapsamında **kazaların hukuki anlamda sorumluları/ taraflarının;**

1.Güvenlik aksam üreticileri, 2. Asansör yaptırıcıları, 3.Bina sorumluları, 4.Montaj taahhüt firmaları, 5.Onaylanmış kuruluşlar, 6.A tipi muayene kuruluşları, 7.Mahalli idareler olduğunu ve tüm bu tarafların sorumluluklarının mevzuatta ayrı ayrı yeri olduğunu belirtmiştir.

Yargılamalarda karşılaşılan en belirgin sorunun ise ; davalara atanan bilirkişilerin teknik ve hukuki anlamda yeterli donanıma sahip olmaması, tarafların sorumluluklarının tam anlamıyla tespit edilememesidir.

GENEL OLARAK ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİ AŞAĞIDAKİ ŞEKİLDE SIRALAMIŞTIR;

1. Asansör kazaları ve etkilenen kişi sayılarına dair ilgili bakanlık tarafından istatistik tutulmasının kazaların sebeplerinin tespiti ve önlemlerin alınmasına dair önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu bağlamda ilgili bakanlığın yeterli personelle "Asansör Kaza İstatistik Birimi" oluşturmasının faydalı olacağı kanaatindeyiz.
2. İlgili bakanlık tarafından kamuoyunun bilinçlendirilmesi için kamu spotlarının oluşturulması ve yayımlanmasının çok sayıda kazanın önüne geçeceğini düşünüyoruz.
3. Asansörde mevcut ya da sonradan doğacak tehlikelerin efektif şekilde tespiti açısından; gerek özel sektörde gerek idari kuruluşlarda kontrol, muayene ve denetim faaliyetlerinde çalıştırılan personelin nitelikli hale getirilmesinin sağlanması noktasında girişimlerde bulunulması önem arz etmektedir. Ayrıca kayıt dışı faaliyetler yürütenlerle ilgili gerekli önlemlerin ivedilikle alınması gerekmektedir.
4. Güvenlik aksam üreticilerinin, ürünlerinin ve bunları belgeleyen kuruluşların sıkı denetime alınması kazaların önlenmesinde büyük rol oynayacaktır.
5. Mahalli idarelerin asansörün tasarımı ve uygulanmasındaki süreçte efektif denetim yapması, asansörün ruhsatlandırılması esnasında yerinde denetimi öncelemesi gerekmektedir.
6. Yargılamada büyük rol oynayan bilirkişilerin teknik ve hukuki anlamda yeterli olan kişilerden oluşturulabilmesi ilgili bakanlık tarafından gerekli girişimlerde bulunmasının önemli olduğunu düşünüyoruz.

PGD kapsamında tatbik edilen idari yaptırımlar konusuna da değinen ÖZTÜRK, sendikaya intikal eden olaylar nezdinde değerlendirdiklerinde uygulamada karşılaşılan temel sorunları aşağıdaki şekilde sınıflandırmıştır;

- Savunma sürecine ilişkin
- Uygun hale getirme sürecine ilişkin
- Raporlar arasında çelişki olmasına ilişkin
- Ölçülülük ilkesinin gözetilmemesine ilişkin
- HYB yenileme süreçlerine ilişkin

Savunma Sürecine İlişkin Sorunlar başlığı altında PGD kapsamında tatbik edilen tüm idari yaptırımlarda "savunma alınması" hukukun temel ilkeleri ve ilgili mevzuat uyarınca bir ön koşul olduğunu, ancak uygulamada zaman zaman idari yaptırımların, savunma alınmadan uygulandığını gördüklerini belirtmiştir. Bu durumun idari işlemi hukuka aykırı hale getirmekte olduğunu vurgulamıştır.

Savunma alınma usulü ne yazık ki bir prosedürden ibaret görülmekte, bu sebeple çoğu zaman savunma alma prosedürünün idari yaptırım kararlarından sonra yerine getirildiğini, alınan savunmaların değerlendirilmesinde de asıl sorumlunun kim olduğuna ve ne sebeple kabahatli olduğuna dair esasa ilişkin gerekçeli bir açıklamanın yer almadığını gözlemlediklerini belirtmiştir.

Asansör ünitesinin piyasaya arzından sonra asansöre yapılan müdahaleler bakımından, başkaca kişiler tarafından yapılan bu müdahalelerin monte edenin bakım yetkisinin olup olmadığına bakılmaksızın doğrudan sorumlu kabul edilmesinin hukuka aykırı olduğunu vurgulamıştır.

Uygun hale getirme sürecine ilişkin olarak ise, montaj firmasının, yapı eksikliğini gidermekle de yükümlü kılındığı ve 60 gün süre sınırı içinde yapıya ilişkin eksiklerin giderilmesi konusunda sorun yaşadıklarını belirtmiştir. Asansörün piyasaya arzından önce tescil öncesi ilk periyodik kontrolde tespit edilen yapı eksikliklerini gidermenin de montaj firmasına yüklenmesi firmaların büyük mağduriyetine sebep olduğunu, zira tespit edilen bir takım yapı eksikliklerini gidermek genellikle yapı müteahhidinin sorumluluğundayken, montaj firmalarının yapı müteahhidini beklemek zorunda olduğu hallerde; montaj firmalarının asansörü uygun hale getirmesi için tanınan 60 günlük sürenin çoğunlukla yetersiz kaldığını, bu durumun tescil başvurusu sürecinde montaj firmalarının sorumluluğunu doğurduğunu açıklamıştır. (Örn; asansör kuyu dibi ve makine dairesi yüksekliklerinin uygun olmaması, asansör kuyusunda bulunan veya sonradan çıkan su ve moloz atıklarının temizlenmesi, makine dairesi kapı/ havalandırma işlerinin yapılmaması, asansör kuyu duvarlardaki eksikliklerin tamamlanması).

Raporlar arasında çelişki olması konusunda ise asansörün piyasaya arzı esnasında; onaylanmış kuruluşlar tarafından verilen Modül-G (Birim Doğrulama) belgesi, A tipi muayene kuruluşu tarafından düzenlenen yeşil etiket raporları ve mahalli idare tarafından tanzim edilen tescil belgelerine rağmen, sonraki süreçlerde PGD kapsamında TSE tarafından montaja yönelik düzenlenen eksiklik raporlarının diğer raporlarla çelişki ihtiva ettiğinin gözlemlendiğini belirtmiştir. Tamamı ilgili bakanlık tarafından yetkilendirilmiş ve onaylanmış olan tüm bu kuruluşlar tarafından tanzim edilen raporlar arasında çelişki olmasının, uygulamada karışıklıklara sebebiyet verdiğini ve bu bağlamda düzenlenen idari yaptırımları hukuka aykırı kıldığını vurgulamıştır. Örneğin bir asansör için 3-4 adet yeşil etiketli uygun raporu varken, sonrasında uygunsuzluk raporu düzenlendiğini gözlemlendiklerini, bunun da rapor ve süreçlere ilişkin çelişki doğurduğunu açıklamıştır.

Ölçülülük İlkesinin Gözetilmemesi konusunda ise son 1 senedir PGD kapsamında verilen idari para cezalarında alt/üst sınır belirlendiğini gördüklerini ancak idari yaptırım uygulanmasında hukukun temel ilkeleri gereğince ölçülü olması gerektiğini belirtmiştir. Mahkemelerde alınan idari yaptırım kararlarında alt sınırdan uzaklaşıldığı durumlarda, uygunsuzluk sebeplerinin yoğunluğunun yanı sıra ilgili işletmenin ekonomik koşullarının da dikkate alınması gerektiği kurallarının hayata geçirildiğini gözlemediklerini belirtmiştir. PGD kapsamında verilen idari yaptırım kararlarında ceza meblağının belirlenmesinde; "ölçülülük ilkesi" kapsamında ilgili şirketin sermayesinin, ticari hacminin ve mali verilerinin değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Aksi durumda, gerekçesiz şekilde, alt sınırdan uzaklaşarak cezalar uygulanmasının, montaj firmalarının ekonomik anlamda zarar görmesine sebep olduğunu, bu durumun yarattığı en büyük sorunun ise; idari yaptırımların sektörü rehabilite etme amacından uzaklaşarak zarara uğratması şeklinde yansımakta olup, yerleşik düzende hareket eden nitelikli firmaların sektörü bırakmasına ve kayıt dışı unsurların çoğalmasına neden olduğunu belirtmiştir.

HYB Yenileme Süreçlerine İlişkin olarak ise TSE nezdinde yapılan işlem ve değerlendirmelerin süreç olarak başvuran firma tarafından öngörülememesi ve zamanlama açısından planlama yapamamasının sorun yarattığını belirtmiştir.

"Öte yandan; asansör montaj firmalarının bakanlık tarafından yetkilendirilmiş ve onaylanmış kuruluşların periyodik kontrol süreçlerine nezaret etmesi kanuni bir zorunluluk olup, nezaret etmemesi durumunda da ayrıca idari yaptırımlarla karşılaştıkları sabittir. Bu bağlamda; başvuru tarihi itibarıyla hizmet yeterliliği bulunan ancak başvurusu henüz değerlendirilmediği için HYB'si askıda bulunan (HYB belgesi zaten halihazırda olan ancak yenileme için başvuran) firmaların, yetkisiz nezaret sebebiyle idari

yaptırımlara maruz kaldığı gözlemlenmiştir. Bu şekilde tatbik edilen idari yaptırım kararları hukuka aykırıdır.” Demıştır.

Hukuken askıda olduğundan firmanın ya HYB askıda olduğundan ya da kontrol muayenesine nezaret etmekten kaçındığı için iki taraflı bir idari yaptırıma maruz kaldığını belirtmiştir.

Son olarak Mahalli idareler ile ilgili uygulama kaynaklı sorunlar açısından bakıldığında, montajcı firmaların karşılaştığı önemli sorunlar olduğunu vurgulamıştır.

Sendikaya intikal eden olaylar nezdinde tespit edilen temel sorunları 2 başlıkta gruplandırmıştır;

-Asansör tescil başvuruları esnasında mevzuat dışı istenen belge ve evraklar

-Asansör tescil aşamasında “başvuru harcı” adı altında alınan ücretler

Burada asansör tescil başvurularında mevzuat dışı istenen belge ve evraklar mevcut olup, bazıları makbuz niteliğinde olduğu için bir bakıma hukuka aykırı alınan ücretler sonucunu doğurduğunu belirtmiştir.

06.04.2019 tarih ve 30737 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Asansör İşletme ve Bakım Yönetmeliği’nin” “Asansörün Tescili” başlıklı 7. Maddesi:

(2)Asansör monte eden, tescil işlemi için aşağıda belirtilen belgelerin bir sureti ile birlikte ilgili idareye başvurur:

- a) Sanayi sicil belgesi.
- b) Onaylanmış kuruluşça düzenlenen uygunluk belgesi veya raporu.
- c) AB uygunluk beyanı.
- ç) Garanti belgesi.
- d) AB uygunluk beyanı ve garanti belgesini imzalayan yetkiliye ait imza sirküleri.
- e) TSE Hizmet Yeterlilik Belgesi.
- f) Montaj işçiliği bedeli de dâhil olmak üzere her bir birim asansör bedelini içerecek şekilde asansör yapıtırcısına kesilen fatura.
- g) Tescil öncesi ilk periyodik kontrol raporu.

...

(7) İlgili idare, tescil başvurusunda ikinci fıkrada istenen belgelerin dışında asansör monte edenden herhangi bir belge talebinde bulunamaz.

Bu yönetmeliğin açıkça belirtmesine rağmen Belediyelerin, uygulamada yaklaşık 20-30 kalem evrak istediğini ve bu evrakları internet sitelerinde açık şekilde yayınladıklarını gördüklerini, Belediyelerin bu konuda aldıkları meclis kararlarının da hukuka aykırı olduğunu, bu bağlamda Belediyelere/ mahalli

idarelere yönelik bir genelge yayınlanmasının, hukuka aykırılığı oluşturan bu sorunların önüne geçebileceğini belirtmiştir.

Sayın Öztürk'ün sunumu tamamlamasını takiben katılımcılardan özellikle asansör trafiğinin güvenliği etkilemesi konusunda **yorum ve görüşler gelmiştir.**

- ✓ Bir katılımcı, asansör trafiğinin, bina içinde yaşam konforu ve asansör bekleme tahammül süresi ile ilişkili olduğunu belirtmiş, başka bir katılımcı ise, bu durumun asansör bakım maliyetlerini arttırabileceğini belirtmiştir. Buna karşılık olarak bir başka katılımcı, yoğun trafiği olan asansörlerde daha yoğun kullanım ve bilinçsiz kullanım dolayısıyla asansör hacminin üstünde (8 kişilik asansöre 10 kişi binilmesi) binilmesi sorunlarını oluşturabileceğini belirtmiştir.
- ✓ Genel kanı, asansör trafiği değil bu noktada PTC arızası sebebi olan elektro mekanik frenin arızalanması ve bakımçıların bunu tespit edememesi olmuştur.
- ✓ Katılımcılardan Dr. Şakir Karakaya (Asansör ve Makine Dairesi Başkanı), savunma alınmadan idari yaptırım kararı alınması konusunun mümkün olmadığını belirterek, böyle bir duruma ilişkin belgelerin taraflarına iletilmesini talep etmiş ve bu sayede gerekli incelemeleri yapmak istediklerini, bunun uygulamaya aykırı olduğunu ve sunumda belirtilen söz konusu sorunun sürekliliği ve/veya gerçekleşmiş olması durumunun hukuken mümkün olmadığını vurgulamıştır.
- ✓ Düzeltme sürelerinde 60 günün yetersiz olması konusunu not aldığını ve bu konunun değerlendirileceğini belirtmiştir. Buna ek olarak firma tarafından mücbir sebep belirtilmesi durumunda ek süre tanındığını da belirten Sayın Karakaya elbette çok iyi açıklanmış mücbir sebebe ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir.
- ✓ Son olarak cezalarda ölçülülük ilkesine istinaden geliştirdikleri ceza modülünde ürünün risk seviyesi, firmanın sicil kaydı, ürünün yaygınlığı, arz edilen miktarı, firmanın mali durumunu göz önüne alındığını, modülün tüm bu faktörlere göre optimizasyon yaparak bir ceza miktarı belirliyor. Ancak bu belirleme gerçekte cezaları üst sınıra dayandığı için, sektörün koşulları düşünülerek aslında alt seviyenin uygulandığını belirtmiştir. Ancak burada toplumun sağlığı ve güvenliği esas olduğundan, bazı durumlarda cezaların yükseltilmesinden kaynaklı üst seviyeye yaklaştığı belirtmiştir. Buna ek olarak tüm bu konularda TASİS ile işbirliği yaparak konuyu detaylı şekilde çalışmaya açık olduklarını belirtmiştir.

Konuşmacı, işbirliği ve paylaşım konusunda memnuniyet duyacaklarını, burada verdiği bilgilerin kendilerine yansıyan vakaların ve davaların içeriğine dayandığını tekrar belirtmiştir.

Montaj Firmalarından Kaynaklı Sorunlar

Zafer DEMİRKOL / TASİAD - Teknik Çalışma Grubu Üyesi – Elektrik Elektronik Müh.

Zafer Demirkol, sektöre ilişkin deneyim ve tecrübelerinden söz ederek, sektörde öncelikle emeğe saygı duyulması konusunda hassasiyete sahip olduğunu belirtmiştir. Asansörün kuyuya yerleşim yapan ustanın, mühendisin sanat eseri olduğunu, bu işi yapan herkesin odak noktasının asansör olduğunu ve sektöre hizmet veren tüm emekçilerin sorunlarına çözüm odaklı ve yapıcı yaklaşılması gerektiğini vurgulayarak konuşmasına başlamıştır.

Asansörle ilgilenen kişilerin gecesi gündüzü bayram tatili olmadığından bu iş kendini zorlayarak yapılabilecek bir iş olmadığını ve bu sebeple, süreçlerin yapıcı ve çözüm odaklı olması için sektörün eğitim eksikliğinin giderilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir. Sektördeki emekçilerin, yeterli ve gerekli eğitimi alamadığı için can güvenliğini riske atarak kimi zaman yanlış ve hatalı yaklaşımlarda bulunduğunu da ekleyen Sayın DEMİRKOL, montaj firmalarının, asansör sektörünün deneme tahtası haline gelerek, başka çaresi olmadığından, gereğinden fazla yükün altında ezildiğini ve kazançlarının tamamını da en küçük bir problemde kaybetmekte olduğunu ve ekonomik olarak kazanım sağlayamadığını belirtmiştir. Üreticiden son yetkili servis firmasına kadar paydaşların tamamında kalite faktörünün standartlaşmaması ve hatta çoğu noktada kalite faktörünün kaybolduğunu belirtmiştir. Bu noktada uçtan uca süreç takibinin önemli olduğunu, aksi halde, mevcut durumda tüm problemliler işlerin asansör firmasına rücu ettirildiğini ve bu sebeple de asansör firmalarına karşı gereksiz bir ön yargı oluştuğunu açıklamıştır. Bu durumun derinlemesine incelendiğinde, üreticiye gerekli denetimler yapılmadığından ilk üretim aşamasından başlayan eksikliklerin kademe kademe büyüyerek asansör firmasına kadar geldiğini belirtmiştir. Söz konusu yükün, Asansörcüler için kaldırbileceklerinden fazla olduğunu vurgulamıştır.

Dış kaynaklı fiziki uygunsuzluklara da değinen Sayın DEMİRKOL, uygunsuzlukların birçoğunun binalardaki yapısal eksiklikler ve kalitesiz malzemeden kaynaklı olduğunu belirtmiştir.

Binalardaki çok sayıda yapısal problemler ile ilgili çeşitli örneklerle değinerek kuyu dibi ölçüsünün yetersiz olduğu yerlerde bilgi tecrübe, zamansal ve ekonomik yetersizliklerden sebep, denetimden geçebilmek için deprem gerçeği de ortada olmasına rağmen, radyal temeli kırmak zorunda olanlar ve risk analizi yapılan ama fiiliyatta kullanılması pek mümkün olmayan tedbirlerle süreci yürütmeye çalışan asansörcülerin, söz konusu sorunlar ile karşı karşıya kaldığını belirtmiştir.

Yine bir başka örnek olarak, kabin üstünün yetersiz olduğu yerlerde de alınması gereken tedbirlerin çok fazla olduğunu ancak zaten eğitimi sadece gördüklerinden ibaret olan bir ustanın, tüm tedbirleri denetimden sonra iptal ederek canını tehlikeye atarak iş sürecini yürüttüğünü, makine dairesine geçerken yine yapısal problemlerden dolayı geçiş yollarının dar ve alçak olmasının bazı noktalarda güvenli geçişin önüne geçmekte olduğunu, düşmelere çarpmalara ve sıkışmalara sebep olduğunu belirtmiştir. Makine dairesinin dar ve alçak olmasının da montajdan bakıma kadar çalışan ustaların zor şartlar altında çalışmasına sebep olduğunu, düzgün bir motor, pano ve regülatör yerleşimi olmadığı durumlarda hem çalışma esnasında hem de acil bir müdahale anında kazalara ve ölümlere sebebiyet

verdiğini anlatarak süreç içinde çalışan emekçilerin de iş yapma şekilleri ve koşullarını iyileştirmek için eğitimin, denetimin ve sorunların kaynağında çözümünün gerekli olduğunu belirtmiştir.

Sektör için sorun oluşturan bir başka unsur ise yeni yapılmış binalardaki yapısal problemler olması ve denetim esnasında standart sapmaların hesabının asansör montaj firmalarından sorulması olduğunu belirtmiştir. Bu yapısal problemlerle asansör firmasının uğraşması yerine kaynağında çözüm arayışına gidilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Dış etkenler fiziki uygunsuzlukların düzenlenmesi açısından yapısal problemlerin üç paydaşının Belediyeler, yapı denetim firmaları ve müteahhit firmalar olduğunu belirtmiştir. Bu kapsamda bazı örnekler ile konuyu destekleyen Sayın DEMİRKOL özellikle malzeme kalitesinden kaynaklı problemlere dikkat çekmiştir. Yeterli denetimler yapılmadığı için son noktada inşaat süreçleri bitmiş binalar ilk ölçülerden çok uzaklaşmakta olup, yeterli ölçüleri bulamayan firmaların, asansörü kuyuya yerleştirmeye çalışırken standarda ve yönetmeliğe uygunluk sağlamaya çalışırken, kolon ve kirişleri kestğini, perde ve kolonları traşlandığını belirtmiştir. Ancak bu uygulamalar sonucunda, denetimden geçebilecek kadar tedbir alınsa dahi, sonrasında başta ustalar olmak üzere kullanıcıların da kaza/ölüm tehlikesiyle burun buruna getirildiğini belirtmiştir.

Öneri olarak; Firmaların karşı karşıya kaldığı bu kuyulara ilgili ustalar tarafından girilebilmesi için montaj öncesi kuyu uygunluk raporu veya kuyu tespit raporu alınması gerektiğini vurgulamıştır. Bu tespitler yapılarak asansör firmalarının karşı karşıya kaldıkları bu problemlerli kuyuların varlığının herkesçe bilinmiş olacağına değinmiştir ve binaların yapısal problemlerinin çözülebilmesi sayesinde asansör firmalarının da gereksiz tasarımlardan kurtarılması ve risklerin en aza indirgenmesinin sağlanmasının önemine değinmiştir.

Diğer yandan malzeme kalitesinden kaynaklı problemlere de değinerek;

- Montaj esnasında bin bir emekle kuyu yerleşimi yapılan malzemelerin tamamen takılıp kontrollerinin yapılmasını takiben tek tek problemleri ortaya çıkmakta olduğunu
- Kalitesiz ve problemlerli ürünlerin asansör firmasının elinde kullanılamaz halde kaldığını
- Asansör firmalarının bu süreci deneme yanılma yoluyla yaşayarak deneyimlemesi sebebiyle üreticilerin ar-ge süreçlerinin bir parçası haline gelmiş olduğunu,
- Bu yöntemle bilimsel gerçeklerden uzak deneme yanılma yoluyla firmalarımızı meşakkatli bir montaj sürecine ittiğini,
- Montaj ve denetim süreçlerinde problem ortaya çıkmayan malzemelerde de birkaç kullanımdan sonra ortaya çıkan sıkıntıların, firmaları son kullanıcı ile karşı karşıya getirdiğini ve hatta kazalara sebebiyet verdiğini belirtmiştir.

Tüm sorunların sonucu olarak, son kullanıcının haklı sebeplerden dolayı yaptığı şikayetler neticesinde yapılan piyasa gözetimi denetimlerinde de sorunun tespiti yerine asansörün bütünü kontrol edilmesi ve en küçük bir kusurun da firmalara büyük cezalar olarak geri döndüğünü ancak bu cezaların verilmesi sürecinde incelenen asansörün, esas hataya sebep olan ana unsurlarının değerlendirilmemesinden dolayı sorun kaynağının gerçekte çözümediğini vurgulamıştır.

Örneğin elektriksel dalgalanmalar ve yetersiz yapıdaki binalardan kaynaklanan yapısal eksiklikler, inşaat firmasının alması gereken ulaşım ve güvenlik tedbirleri yetersizlikleri neticesinde oluşan sorunlar karşısında, asansör firmalarının direkt sorumlu olmadığı konular yüzünden de sorumlu tutulduğuna değinmiştir.

Ürünlerin kalitesi konusuna da değinen DEMİRKOL, gerekli tespiti yapılamayan ayıplı ürünler için de üreticilerin farklı marka ve model ile yine aynı ürünü piyasaya arz etmelerinin, ürün kalitesine zarar verdiğini ve bu sebeple oluşan itibar kaybı dolayısıyla sektörde diğer ülke firmalarıyla rekabet edilemez hale geldiğini, bazı ülkelerin Türk firmalarının teklif vermesini dahi kabul etmediğini belirtmiştir.

Montaj firmaları birden çok üreticiden farklı farklı malzemeler almakta ve bu ürünlerle ilgili yeterli bilgi alamadığı için kuyuya uygulayacağı tasarımı da bilemediklerini, Asansör firmalarının birden fazla üreticiden toplama usulüyle ürün alması yerine tip sertifikalı paket ürünler almaya teşvik edilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Bu düzenlemeyle bir asansör firmasının kuyuda farklı farklı tasarımlar yapmak yerine daha önceden hesabı yapılmış çizimleri ile birlikte kuyuya yerleşim yapabilecek montaj firması haline gelmesinin gerekliliğini açıklamıştır. Üretimden montaja kadar baştan sona hesabı sorulabilir gerçekçi çözüm odaklı ve uluslararası marka değeri olan, yetkili ve onaylanmış montaj firmaları kurulmasını gerektiğini, çok yönlü ve meşakkatli süreç içerisinde tasarımın asansör montaj firmasına bırakılmasının çok gerçekçi bir yaklaşım olmadığını belirtmiştir.

Yetkili servis firmalarının açılış şartları konusuna değinen Sayın DEMİRKOL, halihazırda hizmet alınan montaj firmalarının, yetkili servis hizmeti verecek durumdan öteye geçemediklerini, o yüzden anlatılan sorunlar karşısında hesabın büyük kısmının bu firmalardan sorulmasının, ne yazık ki problemlerin kaynağını ortadan kaldırmaya yetmediğini belirtmiştir. Bu sebeple **Asansör montaj firmalarının açılış şartlarının yeniden gözden geçirilmesi, firma sahibi veya ortağının mühendis olması gerektiği, ödenmiş sermaye veya teminatlar gösterilerek üreticiler ile bayilik veya yetkili servis sözleşmesi gibi ticari bir bağ kurularak bu sürecin üreticiye kadar sağlam bir zemine oturtulması önerilerinde bulunmuştur.**

Son olarak, A tipi muayene kuruluşları ile montaj firmalarının denetim süreçleri konusuna da değinerek, denetim süreçlerinde yeknesaklık olmadığı için asansör firmalarının, muayene kuruluşuna göre, muayene uzmanına göre, belediyesine göre, bazı tedbirleri almakta, bazı tedbirleri ise es geçmekte veya gereğinden fazla tedbir almakta olduğunu ve bu aşırılıkların ve tutarsızlıkların, asansör firmaları açısından ciddiyet oluşturmayarak ve firmaların duruma göre şekil almaya yöneldiklerini, bunun da yine firmalar ve verilen hizmetler açısından önemli sorunlar yarattığını, sürdürülebilir çözüm, iyileştirme ve uygulamaları teşvik etmediğini belirtmiştir.

A tipi muayene kuruluşlarında çalışan kişilerin, ücret bandının düşük olduğunu, bununla beraber, kendilerine gerekli ekipmanın sağlanmaması, denetime gideceği yere ulaşım şeklinin kesin kurallar ile belirlenmemiş olması dolayısıyla burada çalışan uzman kişilerin asansör firmaları ile sık sık iletişim kurması gerektiğini belirtmiştir. Bu durumun hem firma için hem de muayene uzmanı için sıkıntılı bir sürece dönüştüğünü de eklemiştir.

Uzmanların, ekonomik kaygılardan ve kendilerini teknik olarak yeterince geliştiremediklerinden ötürü iş süreçlerine zaman zaman gerekli önemi veremediklerini ve hatta pek çok meslektaşının, uzun yıllar tecrübe edindiği sektörü mecburen bırakarak farklı sektörlerde çalışmaya yöneldiğini belirtmiştir. Kendinin de bu konuyla alakalı süreçleri yakından takip ettiğini, işini layıkıyla yapıp gerekli haklara sahip olmak isteyen mühendislerin mevcut durumda bir sendikalaşma süreci içerisinde olduklarını söylemiştir.

Belediyeler ve özel idareler tarafında da birbirinden farklı evrak talepleri olduğu için kendilerince istemiş oldukları bir evrak listesi bulunduğunu, kimi belediyenin yapı denetimden onay istemekte olduğunu, kimi belediyenin makine mühendisleri odasından onay istemekte olduğunu, kimi belediyenin ise mühendislerin gelip belediyede imzalarını atmasını istediklerini belirtmiştir.

Buna benzer farklı taleplerin oluşmaması ve bütünlük sağlanabilmesi için tüm belediyelerin içerisinde olduğu ortak bir dijital platformla dijital dönüşüm sağlanabilirse zaman, kağıt, yakıt, ekonomi konularında büyük bir tasarruf sağlanacağını vurgulamıştır.

Problemlerin bu kadar çok farklılık arz ettiği bir sektörde asansör firmalarının gerekli ve yeterli eğitimi alamamasının, işinin ve sorumluluklarının bilincinde olamamasına sebep olduğunu, bazı firmaların almış olduğu bütün yetkilerini, maalesef sonuçlarını bilmeden bir başkasına kullanılmakta olduğunu belirtmiş ve bu konunun oluşturabileceği vicdani ve ekonomik sorunların farkına varılması gerektiği konusu üzerinde durmuştur.

“Çözüm odaklı bir anlayış içerisinde olacaksak cezalandırma süreçlerine odaklanmak yerine, gerekli yasal düzenlemelerin yapılarak firmalarımızın maruz kalacağı veya tenezzül edeceği eksikliklerin en aza indirilmesi konusunda sağlam bir zemin oluşturulmalı, hizmet içi eğitimle sektörümüzün tüm paydaşlarını kapsayacak şekilde eğitim ve hizmetteki kalite sürekli hale getirilmelidir.” önerileri ile sunumunu tamamlamıştır.

Sunumun ardından **katılımcıların görüş ve yorumları** aşağıdaki gibidir;

Hakan Ergün (Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı): Asansörlerin yeni tasarıdaki planlarda, asansör avan projelerinin hazırlanması esastır. İmar mevzuatında 2 tip asansör vardır. Birisi engelli insanların kullanabileceği asansör kabin alanı tanımlaması, ikincisi de eşya/ yük asansörü olarak tanımlanmış olsa da sedye asansörü şekilde tasarımın yapılmasıdır. Dolayısıyla yeni yapılan binalarda yapı ruhsatında bunların projelerinin onaylanması ve denetimi esastır. Yapım aşamasında da yapı denetim elemanları ve ilgili belediyenin formu kontrol etmekten ziyade sahada birebir doğrudan kontrol yaparak asansör projelerinde şakul kaymalarının denetlenmesi, ki bu zaten büyük ölçüde asansör kabin alanını küçülten bir durum, bunun önüne geçilmesi esastır. Dolayısıyla aslında standart ve yönetmeliklerimizin bütün tasarımın nasıl olması gerektiği konusunda öngörüle bulunarak tasarımı da standarda bağlıyor ancak yapı denetim mekanizmasının, Bakanlık Yapı İşleri Denetim Genel Müdürlüğü, Yapı Denetim Daire Başkanlığı içinde bu ilgili formun daha aktif hale getirilmesi gerekebilir, süreç daha aktif hale getirilebilir. Sorunun önüne bu şekilde geçilebilir.

Zafer Demirkol: Bu şekilde çok sayıda binamız mevcut. Belediye örneği verecek olursak, Belediyemiz avan projeyi alıyor, uygulama aşamasında kuyuda bazı kaymalar var. Belediyeye istedikleri kabin ölçüsüne bu sebeple ulaşamadığımızı bildiriyoruz. İlk ölçülerle uygulamada farklılık arz ettiği halde Belediye ilk ölçülerle çizilmiş projenizi onaylayacağız diyor.

Hakan Ergün: Yapı denetimi elemanlarının etkin rol alması lazım

Zafer Demirkol: Hiçbir asansör firması kuyuyu yeniden gidip görmeden, asansör kuyusu ölçüsü olmadan ilk ölçülere göre işlem yapamıyor bu da büyük bir iş gücü ve zaman kaybı

Hakan Ergün: Burada Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yapı Denetimi Daire Başkanlığımız, el ele vererek bu yapı denetimi formunun bir kontrol listesi olmasından ziyade, sahada denetim ve yapı denetim elemanlarının konuya ilişkin derinlemesine bilgilendirilmesi ve bu yönde bir eğitim uygulaması gerekmektedir.

Moderatör: İstanbul, Ankara İmar yönetmeliği gibi büyük şehirlere yönelik planlı alanlarda 800 kg işaret eden asansör, orada 630kg'a çekiliyor. Bu da engelli erişimi konusunda uluslararası standartlara uyuyor. Fakat sektörün karşılaştığı ciddi bir sorun var. TSE tarafından yayınlanan 9111 erişilebilirlik standardı var. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın erişilebilirlik konusuna ilişkin net bir hüküm var; bu kanun kamu binalarının denetlenmesi amacıyla oluşturulmuştur diyor. Fakat TSE erişilebilirlik denetimi ile ilgili olarak 9111 standardının tüm binalara uygulanması gerektiğini belirtiyor. Bu çelişkidен yola çıkarak bazı belediyeler TSE 9111'de olan asansör ölçüsü olmadığı takdirde onay vermiyor. TSE 9111'de 800 kg asansör tarifi mevcut. Fakat 800 kg asansör ölçüsü baz alınsa bile, TSE 9111 de 800kg için ağırlık arkada olan tek bir çizim var. Ancak bizim uluslararası engelli erişilebilirlik standardımız EN81/70 yeni versiyonunda, ki bu ISO 8100 ile de geliştiriliyor, ağırlık merkezi değişkenliği var. Üretici bu alternatifleri uygulamada zorluklar yaşıyor. Bu konuda çözüm geliştirilebilir.

Bekir Sadık Uysal (TASIAD): bu konu ile ilgili olarak bir belediye için biz sürekli 450 kg asansör yapıyoruz onu bile kuyuya sığdıramıyoruz. Belediyenin mühendisi ile görüşerek, en basitinden kat kasetini koyduğumuzda 50cm ölçüsünü yakalayamadığımızı, mevcut ölçülere uygun işlem yapamadığımızı belirttik. Bize yapılan geri dönüşte, müteahhitlere istenen ölçüleri kabul ettiremediklerini (160cm genişlik 180cm derinlik olan ölçünün 170cm genişlik 190cm derinlik olarak düzeltilmesi) Biz sürecin çözümü için müteahhitten destek istediğimizde mecburen kırıyorlar. İkinci konu şu, eğitimsiz montaj firmalarının yetkili servis ötesine geçemeyeceği söylendi. Ama bence bir asansör başından sonuna kadar mühendislik süreci gerektiren bir iş. Dolayısıyla Güvenlik anlamında nitelikli olması gerekirken neden H modülü yerine B+E modülü kullanılıyor?

Zafer bey:

Aslında şunu da eklemek lazım neden montajcı firmalar hayır yapmıyorum diyemiyor?

Eskiden mimar müteahhit binayı yapardı biz onun içine asansör kurmaya çalışırdık ve kuyu çok problem olurdu. Bakanlık tasarım tebliği çıkararak önce asansörün kurulmasını, onun üzerine binanın tasarlanmasını istedi. 2016 yılında çıkan bu tebliğ üzerinden uzun zaman geçmesine rağmen ne yazık ki uygulayan yok. Sözleşmenin en başta yapılması gerekirken, sözleşme ya yok ya da gerçekçi olmayan rakamlarla yapılmış geçerli olmayan sözleşmeler mevcut. Bu süreci iyileştirmek için montajcı firmaların gayret göstermesi gerekli.

İkinci olarak, TS 9111 ve yönetmelikler var. Türkiye'deki engelliler ile farklı ülkelerdeki engelliler farklı mı? Biz neden bu konudaki dünya standartlarını reddediyoruz? TS 9111'e her yerde atıf yapıyoruz. Ama asansörde dünyanın hiçbir yerinde olmayan standartları, ölçüleri kullanıyoruz.

Engelli standardı ve erişilebilirlik standardı konusunda her şey net. TS 863, 1971'de çıkmış bir standart. 1975'te biraz düzenlemişiz ve Türkçeleştirmişiz. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve diğer ilgili bakanlıklar ve ilgili tarafları ve sektörü davet ederek, doğru insanları bir araya getirerek çalışmalar yürütülmeli. Bu bahsedilen kirliliklerin mevzuattan temizlenmesi gerekli.

Katılımcı: Zafer Bey onaylı montajcı gibi bir kavram kullandı. Asansör yönetmeliği gibi bir nimete sahibiz 2014/33. Bakanlıkta 20 yıl önce ben çalışmaya başladığımda bu yönetmelik 95/16 olarak bizlere kazandırılmıştı. Bu yönetmelik bizlere şunları getirdi; dünyada uygulanan prosedürlere uyumumuzu arttırdı ve biz ihracatımızı arttırdık. Avrupa'nın çeşitli ülkeleri dahil olmak üzere ihracat ağı geliştirilerek tercih edilir hale geldik. Bazı eksikler olabilir ama bence asansör yönetmeliğine geri dönmemiz gerekli.

Yetkin montaj firması konusundaki açıklamalardan şunu anlıyorum ki uygunluk değerlendirme yöntemi kullanılmamakta. Uygunluk değerlendirme yöntemi aslında yetkinliğin bir sonucu. Evet modül B+E bir onaylı tasarımın başlangıç kısmı, imalat kısmıdır. Eğer firma çok yetkinse doğal olarak kalite yönetim sistemi seçilir, tasarım ve üretim kabiliyeti en tepededir, bu firmanın tercihidir. Bu konuda kimse baskı uygulayamaz ve çevreden gözlemleyip en kolay yöntem buymuş deyip tercih yapamayız. Asansör yönetmeliği o kadar demokratik ki, firmanın uygunluğuna, üretebilme kabiliyetine, yeterliliğine ve yetkinliklere göre karar verip ilgili onaylanmış kuruluştan destek olarak süreci tamamlamasına imkan veriyor. Bugün bu enerjik yapımızı bize kazandıran teknik yönetmeliği neden arka planda bırakıyoruz?

2012 yılında periyodik muayeneler başladı. Ülkemizde asansörler çok eski yıllardan beri mevcut. Bizler çocukluğumuzda belki daha asansöre binmemişken, muayeneler periyodik muayene olarak kurgulanmış ama kurgusu zayıf kalmış, tercih edilmemiş, çabalanmış ama amacına ulaşamamış. 2008 yılında alınan karar sonrasında 4 yıllık bir süreç sonrasında hayata geçirilebilmiş ve bugün geldiğimiz noktada yaklaşık 12 yıllık bir büyüme sürecine girmiş. Uygulamalardaki farklılıklardan bahsettiniz. Haklısınız, bunlar olabilir ama bu farklılıkları ortadan kaldırarak eşgüdümü sağlamak için verdiğimiz çabanın da göz önünde tutulmasını istiyoruz. Bu noktada biraz eşgüdüm ve işbirliği önemli. Kontrol listelerini oluşturduk, haksızlığı önlemek için mücadele gösteriyoruz, listeleri yeniden güncellemek için çaba sarf ediyoruz, daha hızlı daha kolay akış sağlanması için. Bunlar bir emektir. Son olarak bir eleştirim olacak. Onlarca yönetmelik ve standart var. Üreticilere soruyorum eşgüdüm neden sağlayamıyoruz?

Zafer Demirkol: Sadece piyasada yaşanan sorunlar. Asansör firmalarını doğru şekilde çalışmamaya yönelen çok sayıda sorunlar var. Mesela yapı denetim onayı almak için Yapı denetim firması, Belediye, MMO arasında kimin hangi evrağı hangi koşulda onaylayacağı konusunda görüş, bilgi ve davranış birliği yok. Değirmek istediğim şey birilerini suçlamak değil, ama eksiklerimiz çok fazla özellikle eğitim konusunda. Sahadaki yanlışlıkları aktarmak istedim sadece.

Muayene uzmanları konusunda da bir örnek olarak şu an 12 takip muayenesi var. 12 tane birbirinden bağımsız adrese bir insan nasıl aksatmadan gidebilir ben bilmiyorum. Bu konunun çıkış noktası şu, uzman yeterliliği yok, 12 asansöre nasıl yetişecek. Ulaşım konusunda da durum şu; uzmanın elinde çelik burunlu ayakkabı, baret, tablet gibi ekipmanlar mevcut. Örneğin bir kırsal alanda yapılan muayene sonrasında uzman orada çaresiz kalabiliyor. Veya birden çok ilçeye ulaşım söz konusu olduğunda büyük bir zorluk oluşuyor.

Arzu Hanım (Asansör komite başkanı, firma sahibi): Sert eleştiriler geliyor. Özellikle ulaşım konusunda şunu söyleyebilirim; Sektörün zorlukları ve ekonomik zorlukları ortada. Bizim çabalayarak çok küçük paralarla yaptığımız çalışmalarda her mühendise araç verebilmemiz mümkün değil. Bu konudaki sorunların, memnuniyetsizliklerin Bakanlığa aktarılması belki daha faydalı olacaktır.

TURGAY KULUĞ (TASİS Genel Başkanı): A tipi muayene kuruluşları ile alakalı olarak sendikamıza çok fazla veri akıyor. Yüzlerce veriyi somut belgeleri ile paylaşabilecek duruma geldik. Olayın iki tarafı mevcut. A tipi muayene kuruluşlarının haklı olduğu taraflar var, asansör firmalarının haklı olduğu taraflar var. İki

taraf arasında bağlantıyı oluşturma yükümlülüğü daha çok Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nda. 547 üye işletmemiz var, bunların tamamında aynı sorun sürekli tekerrür etmekte. Asansör firmaları, A tipi muayene kuruluşlarının çalışanlarını/ uzmanlarını yoğun bir şekilde muayene olan bölgelere taşımaktalar. Benzer sorunları biliyoruz. İşin ticari boyutu için yorum yapamam ama bu bir sorun ve sürekli devam etmekte.

Diğer taraftan, muayene personeli olarak çalışan arkadaşların yetkinliği konusunda eksikler var. Sorunlar için herkes kendi payına düşen kısımda hassasiyet göstermeli.

Moderatör: İlk defa muayene kuruluşlarının temsilcileri ve sektörü temsil eden STK'lar bir arada. Bu taraflar bir arada işbirliği yapılabilir.

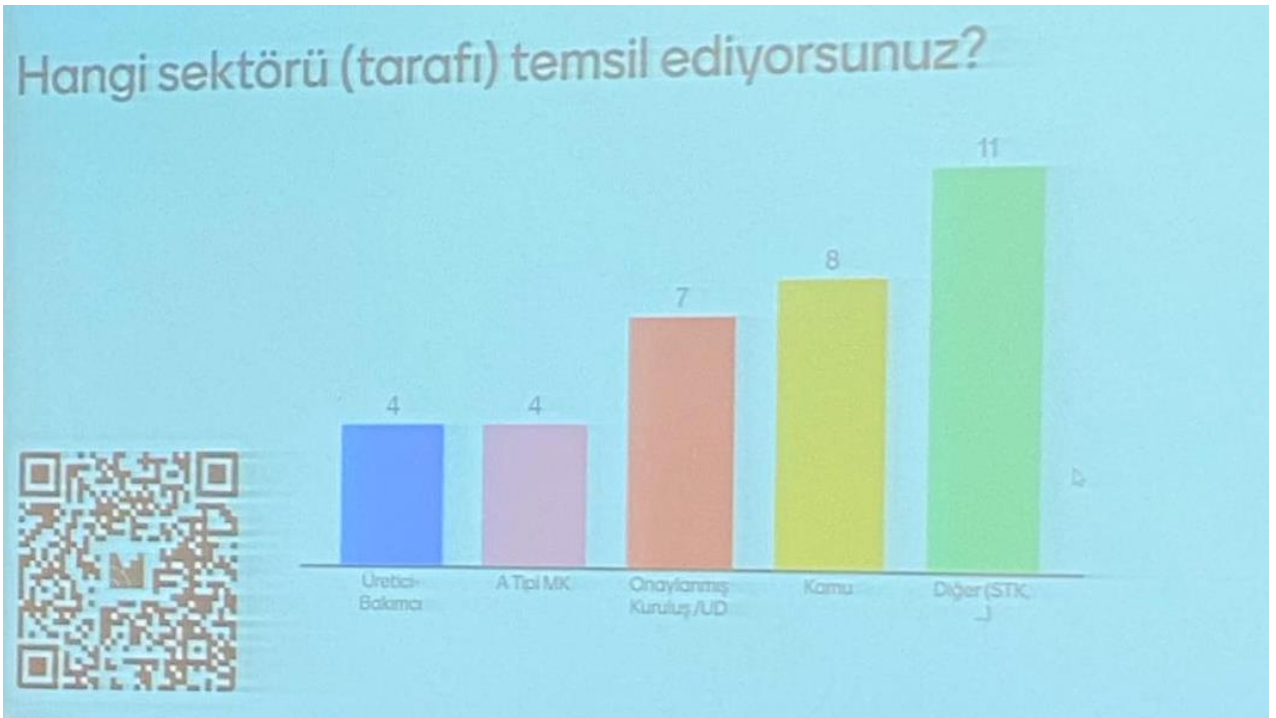
Asansöre Yönelik PGD Denetim Süreçleri

Dr. Şakir KARAKAYA / Asansör ve Makina Dairesi Başkanı, T.C SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Öncelikle görev alanı ve sektördeki deneyimine ilişkin kısa bilgileri paylaşarak konuşmasına başlayan Dr. Şakir Karakaya, Çalıştaya katılım sağlayan paydaşların konuya ilişkin görüş ve yaklaşımlarını değerlendirmek üzere, “Mentimeter” üzerinden canlı anket uygulaması gerçekleştirmiştir.

Anket kapsamında ilk olarak paydaşların katılım sağlayıp temsil ettikleri sektör alanlarını ve deneyim yıllarını belirlemek üzere uyguladığı anket sorusuna istinaden, verilen cevaplar doğrultusunda, katılımcıların büyük çoğunluğunun 5, 10, 15+ yıl deneyim sahibi olduğu temsil ettikleri alanların özel sektör (Üretici-Bakımcı, A tipi muayene kuruluşu, onaylanmış kuruluş), STK ve kamu olmak üzere verimli bir dağılım içinde olduğunu göstermiştir.

Asansör sektörünün en önemli sorunları nelerdir (3 seçenek işaretleyebilirsiniz)?

You may choose up to 3 options.

Standartlara ve mevzuata uymamak

Yasal düzenlemelerin yetersizliği

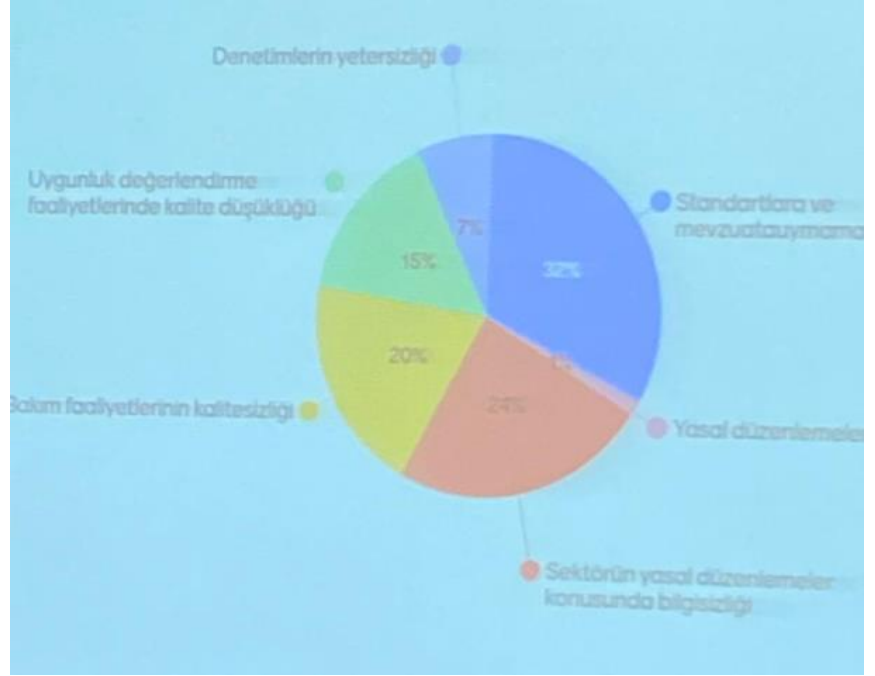
Sektörün yasal düzenlemeler konusunda bilgisizliği

Bakım faaliyetlerinin kalitesizliği

Uygunluk değerlendirme faaliyetlerinde kalite düşüklüğü

Denetimlerin yetersizliği

menti.com

Katılımcıların, asansör sektörünün en önemli sorunlarını değerlendirdiği soruda, önceliklendirilen sorun sıralaması şöyle olmuştur;

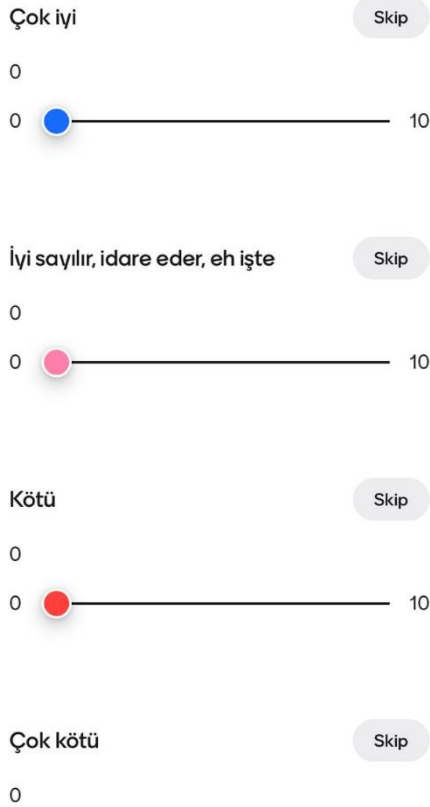
1. Standartlara ve mevzuata uymamak 32%
2. Sektörün yasal düzenlemeler konusunda bilgisizliği %24
3. Bakım faaliyetlerinin kalitesizliği %20
4. Uygunluk değerlendirme faaliyetlerinde kalite düşüklüğü %15
5. Denetimlerin yetersizliği %7
6. Yasal düzenlemelerin yetersizliği %1

Sektörün yasal düzenlemeler konusunda bilgisizliği maddesi için, para kazanan, ticaret yapan işletmenin mevzuatı bilmemesi gibi bir durumun pek gerçekçi görünmediğini ancak kimi zaman kolayca kaçılması, görmezden gelinmesi gibi durumların oluştuğu konusunda görüşlerini dile getiren Sayın KARAKAYA, “tarafımıza yazılı ve sözlü olarak iletilen sektörden iletilen verilere göre bakım faaliyetlerinin kalitesizliği ve uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin kalite düşüklüğü daha fazla ifade edilmektedir” demiştir.

Sonrasında ülkemizdeki onaylanmış kuruluşların genel performans değerlendirmesi için anket üzerinden bir soru yöneltilmiş ve seçenekler arasında

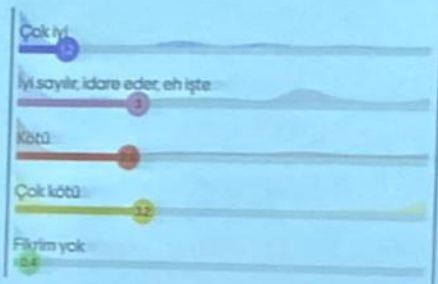
Ülkemizdeki yerli OK'lerin genel performansını nasıl değerlendiriyorsunuz?

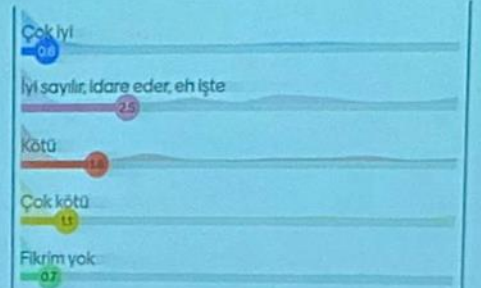
Ülkemizdeki A Tipi MK'lerinin genel performansını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ülkemizdeki yerli OK'lerin genel performansını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ülkemizdeki A Tipi MK'lerinin genel performansını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ülkemizdeki bakım firmaları ve montaj firmalarının genel performanslarının puanlanmasında ise Bakım firmaları için “çok iyi” puanlaması 0,4 olup, “çok kötü” puanlaması 3,7 olarak değerlendirilmiştir.

Montaj firmalarında ise “iyi sayılır” seçeneği oranı 3,9, “kötü” seçeneği oranı 3,5 olarak neredeyse başa baş şekilde değerlendirilmiştir.

Bakanlık tarafından yapılan denetimlerin genel performansı, 2,8 “iyi sayılır”, 1,7 “çok iyi”, 1,3 “kötü” ve 1,3 “çok kötü” olarak değerlendirilmiştir.

Sonraki anket sorusu “Sizce güvenlik açısından en sorunlu olduğunu düşündüğünüz güvenlik aksamaları hangisidir?” konusunda yanıtları değerlendiren KARAKAYA, fren tertibatı konusunda 31% oranında ve hız regülatörü konusunda 23% oranında olmak üzere en yüksek seçimlerin belirlendiğini tespit etmiştir.

Sizce güvenlik açısından en sorunlu olduğunu düşündüğünüz güvenlik aksamaları hangisidir? (3 adet seçebilirsiniz)

You may choose multiple options.

Tampon

Fren tertibatı

Hız regülatörü

Durak kapılarını kilitleme tertibatları

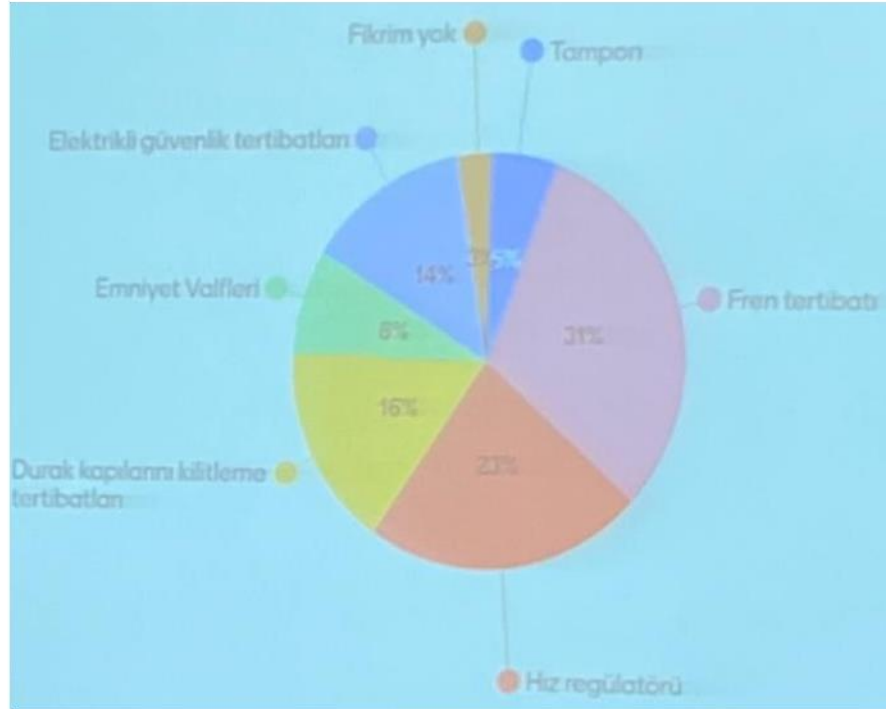
Emniyet Valfleri

Elektrikli güvenlik tertibatları

Fikrim yok

Submit

menti.com

Bu noktada durak kapılarını kilitleme tertibatları kapsamında mevcut durumda bunlara yönelik testlerin Bakanlık tarafından yapılmadığını ancak Bakanlık olarak iyileştirmeye yönelik olarak yürütülmekte olan süreçlerin var olduğunu, bu çalıştayda da özellikle yüksek oranda seçilen ve talep oluşturan bu konunun üzerinde özellikle durulacağını belirtmiştir.

Sizce asansör güvenlik aksamlarına yönelik yapılan denetimlerde en çok hangi uygunsuzluklar olduğunu düşünüyor sunuz?

You may choose multiple options.

Güvenlik aksamının işlevini yapmaması

Teknik dosya içeriğinin uygunsuzluğu

Ürünün test esnasında deforme olması

Uygunluk değerlendirme prosedürlerinin eksik yürütülmesi

Asansör güvenlik aksamlarına yönelik yapılan denetimlerde uygunsuzlukların en fazla olduğu düşünülen alanlar, anket sonucu sıralamasına göre;

1. Güvenlik aksamının işlevini yapmaması (36%)
2. Ürünün test esnasında deforme olması (24%)
3. Teknik dosya içeriğinin uygunsuzluğu (22%)
4. Uygunluk değerlendirme prosedürlerinin eksik yürütülmesi (17%)
5. Fikrim yok (2%)

Değerlendirmeleri yapılmıştır.

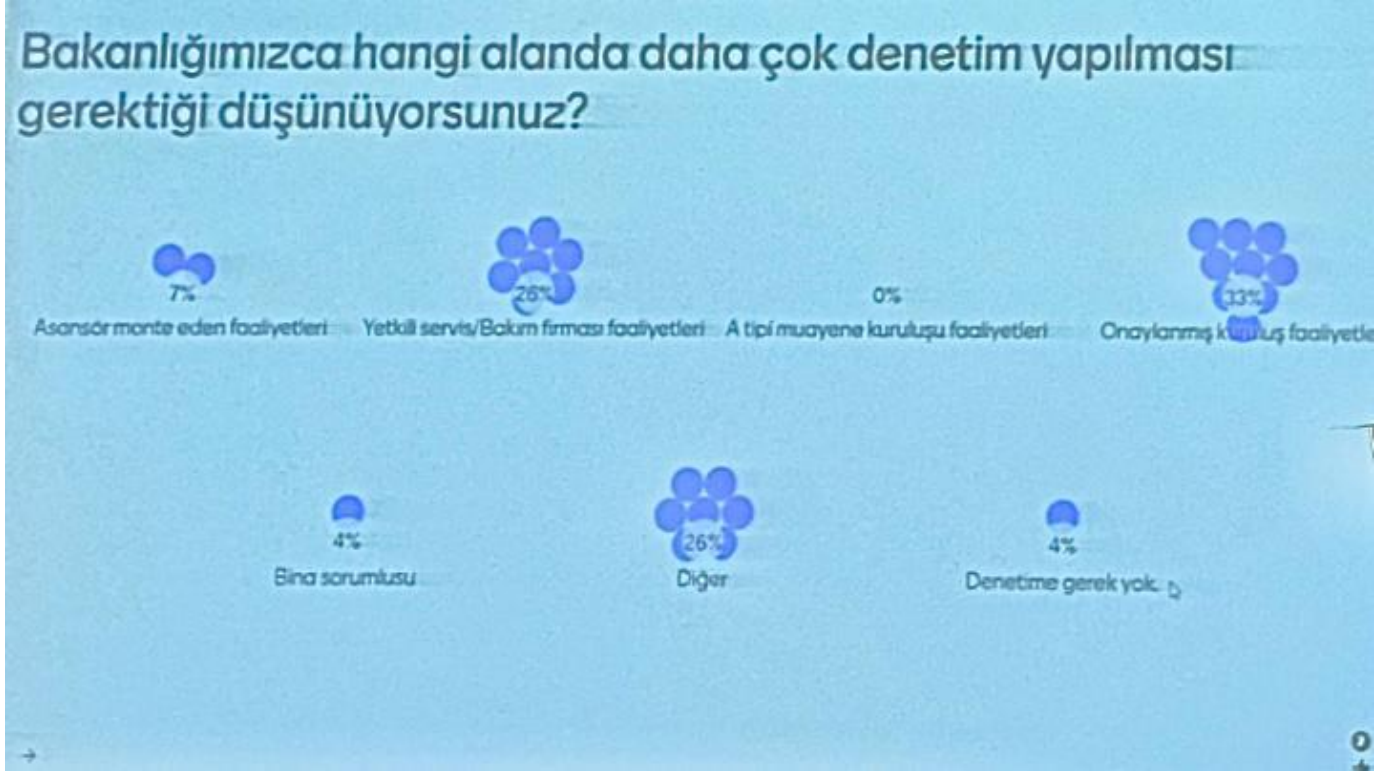
Bir başka değerlendirme konusu olan soru ise 33 adet güvenlik aksamında yönelik olarak Bakanlık tarafından yapılan denetimlerdeki uygunsuzluk oranının tahmin edilmesi istenmiş ve katılımcıların tahmini yaklaşık 90% olmuş ve bu Bakanlık tarafından da teyit edilmiştir.

A Tipi Muayene Kuruluşlarından gittikleri asansörlerde kullanılan güvenlik aksamlarını istenmiş, bir modül açılmış, A Tipi Muayene Kuruluşlarından alınan verilere göre, Türkiye’de ağırlıklı olarak kullanılan aksamlardan başlamak üzere marka model bazında değerlendirme yapıldığı, bu sayının mevcut durumda 33 adet olduğu belirtilmiştir.

Montajcılara yönelik yapılan denetimlerin uygunsuzluk oranı tahminleri ise 41%-49% arasında değerlendirilmiş olup, Bakanlık tarafından belirlenen 45% oranına çok yakın bir tahmin olarak değerlendirilmiştir. Bakım firmalarına yönelik denetimlerde tespit edilen uygunsuzluk oranı konusunda da katılımcıların tahminleri 50%-60% arasında gerçekleşmiş olup, gerçekleşen duruma göre uygunsuzluk tespit oranı 55% olarak gerçekleşmiştir. Kısacası çalıştay paydaşlarının da sektör ve piyasa gözlemleri, gerçek verilerle uyduğu tespit edilmiştir.

Sayın KARAKAYA tarafından katılımcılara yönlendirilen bir diğer soru ise; “Bakanlığımızca hangi alanlarda daha çok denetim yapılması gerektiğini düşünüyorsunuz?” olmuş ve değerlendirmelere göre

33% oranı ile en fazla denetim ihtiyacının “onaylanmış kuruluş faaliyetleri” için yapılması gerektiği değerlendirilmiştir. “Yetkili servis / bakım firması faaliyetlerinin” denetlenmesi ve “diğer” seçenekleri 26% oranı ile ikinci sırada yer almıştır. Diğer başlığı altında “üreticiler, güvenlik aksamaları üreticilerinin değerlendirilmesi” konularının önemli olduğu, katılımcılar tarafından dile getirilmiştir.

Katılımcıların konuya yaklaşımları ve değerlendirmelerini ortaya koyan anket sonrasında Sayın KARAKAYA, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak yürüttükleri Periyodik kontrol faaliyetleri ve Hizmet denetimi prosedürlerine değinmiştir. Bu kapsamda montaj başlangıcından, garanti süresi sonu ve sonrasına yönelik olarak yürütülen işlemlerin yöntemlerine ilişkin bilgi aktarmıştır.

Bakanlık tarafından yapılan denetimlerin;

- 1.Asansörlere yönelik
- 2.Güvenlik aksamalarına yönelik olduğunu

Ürüne yönelik denetimlerin ve hizmet yeri denetimlerinin yapıldığını belirtmiştir. Resen yapılan, şikayet ihbar üzerine yürütülen ya da yıllık denetim planları kapsamında yapılan risk analizine göre odaklanılan denetimler olduğunu ve denetimlerin, illerde bulunan bakanlık denetim personeli tarafından yapıldığını açıklamıştır. TSE’den test ve muayene hizmeti alındığını ve son birkaç yıldır risk değerlendirmesi üzerine uygulanan risk değerlendirme metodolojisi prosedüre göre, asansörde tespit edilen uygunsuzluğun risk değerlendirme kurulunca düşük orta yüksek olmak üzere puanlandığını, cezaların da buna göre belirlendiğini belirtmiştir.

Geliştirilen Risk Değerlendirme Metodolojisi kapsamında

1. Risk değerlendirme sonuç tablosu (Tehlikelere göre risk değerlendirme)
2. Zarar şiddeti tablosu
3. Olasılık ve risk tablosu

Aracılığı ile risk değerlendirme sonuç tablosunun oluşturulduğuna ve işlem ve takiplerin bu tabloya göre etkin bir metodoloji ile izlendiğine dikkat çekmiştir.

Asansör piyasa gözetim denetim faaliyetlerinde en çok tespit edilen uygunsuzlukları;

- ✓ Kabin yükünün kontrolünü sağlayan aşırı yük sensörünün uygun olmaması
- ✓ Aydınlatmanın uygun olmaması
- ✓ Durak kapılarının kapanma kuvvet etkisinin uygun olmaması
- ✓ Topraklama bağlantılarının uygun olmaması
- ✓ Durak kapılarının güvenlik tertibatlarının kısa devre yapması
- ✓ Kabin üstünde ve asansör kuyusunda bulunan yaşam boşluklarının uygun olmaması
- ✓ Asansör kuyusundaki ayırıcı bölmenin uygun olmaması

Olarak sıralamıştır.

Yıl bazında asansör ürün grubu (Ürün + Hizmet + Gözetim) denetim verilerine ilişkin istatistikleri paylaşan KARAKAYA, 2014-2023 yılları arasında, uygunluk, uygunsuzluk, toplam denetim, teste tabi tutulan sayısı, idari para cezası ve uygunsuzluk oranlarına bakıldığında, uygunsuzluk oranının 2014 yılında 45,12%'den 2023 yılında 22,70%'e düştüğünü ortaya koymuştur.

2023 yılında yapılan asansörlere yönelik PGD faaliyeti kapsamında Asansör-Ürün, Yetkili servis/bakımcı, Yetkili Servis Sorumlusu, A Tipi Muayene Kuruluşu, Ürün/Firma/Hizmet Gözetim olmak üzere 6 denetim türünde toplam 9683 denetim yapıldığını belirtmiştir. Bu kapsamda 1314 firmaya yıllar geçmesine rağmen bilgilendirme yapmaya devam ettiklerini bu sebeple sektördeki eksik bilginin ve eğitim ihtiyacının azaltılması için çaba gösterdiklerini belirtmiştir.

Diğer yandan yetkili servis/bakımcı denetimlerinde 53% oranında ortaya çıkan uygunsuzluk durumunun ciddi bir sorun oluşturduğunu vurgulamıştır.

Bugüne kadar asansör güvenlik aksamlarına yönelik yapılan denetimlerde;

- 33 adet güvenlik aksamı;
- 30 adet uygunsuz olmak üzere,
 - 3 adet şekli uygunsuzluk
 - 5 adet düşük risk
 - 9 adet orta risk
 - 13 adet ciddi risk tespit edilmiştir.
- 7223 sayılı kanun kapsamında idari yaptırımlar uygulanmıştır.

Güvenlik aksamlarında özellikle hız regülatörü, tampon, fren blogunun, uygunsuzluklar arasında öne çıkan unsurlar olduğuna değinmiştir.

Asansör güvenlik aksamlarına yönelik gerçekleştirilen test ve muayenelerde en sık rastlanan uygunsuzlukları aşağıdaki şekilde açıklamıştır:

1. Tampon

- Tamponların parçalanması
- “G” değerlerinin standartta öngörülen değerleri aşması

2. Hız regülatörü

- Hız regülatörünün hasar alması
- İlgili standartlarda belirtilen hızdan geç devreye girmesi
- Hız regülatörünün üzerindeki elektrik güvenlik tertibatının, motorunun elektriğin kesilmesini sağlayan sinyali geç oluşturması ve motora geç iletmesi

3. Güvenlik tertibatı (fren)

- “G” değerlerinin standartta öngörülen değerleri aşması
- Frenlerin eşit mesafede iz bırakmaması
- Öngörülen yükte frenleme yapmaması
- Beyan hızında frenin devreye girmemesi

4. Teknik dosya içeriğinin eksik olması

5. Uygunluk değerlendirme prosedürlerinin eksik yürütülmesi (örneğin tipe uygunluk sertifikası olmaması ya da süresinin geçmesi/ tip uygunluk sertifikası olmasına rağmen diğer modellerin işletilmemiş olması)

Yapılması planlanan çalışmaları;

- ✓ Laboratuvarların kapasitesinin artırılması ile asansör Yönetmeliğinin (2014/33/AB) Ek III’ünde yer alan diğer güvenlik aksamlarının denetimine yönelik stratejinin hazırlanması
- ✓ Sektörden gelecek geri dönüşler doğrultusunda ihtiyaç duyulması halinde asansör PGD yönetmeliğinde güncelleme yapılması

Olarak özetleyen Sayın KARAKAYA, sunumunu tamamlamış ve ardından katılımcıların **görüş ve sorularına** yer verilmiştir.

Katılımcı (montaj firması): Güvenlik aksamlarının toplanması ile ilgili olarak daha önce kaç ürün toplandığı konusunda bilgi mevcut mu? Piyasadan ürün toplandı mı?

Dr. Şakir Karakaya: Sayı elimizde ancak şu an paylaşmıyoruz. Evet toplanmak zorunda zaten, aksi halde buna ilişkin bir aksaklık tespit ettiğimiz cezai işlem katlanarak uygulanıyor.

Ürünlerin toplatılması noktasında genel olarak bir sorun yaşıyoruz. Sistem çok iyi işliyor ve tamamen toplatıyoruz diyemiyoruz ancak elimizde bazı datalar var buna göre çeşitli hazırlık ve uygulama çalışmaları içindeyiz.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#MİLLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

Toplatmayla ilgili olarak özellikle uygunsuz olduğunu tespit ettiğimiz güvenlik aksamının takılı olduğu asansörleri tespit etmek noktasında büyük bir proje başlattık.

Katılımcı: 30 yıldır asansör güvenlik komponenti üretmekteyiz. Yaklaşık 800 bin civarında kurulu asansör olduğunu düşünüyorum. Bu oranlar da 90% civarında tespit edilen güvensizlik durumu, aynı oranda asansörlere yansıyor mu?

Dr. Şakir Karakaya: Şöyle ki; bizim yaptığımız numune alma işleminde, numune belli bir partiyi temsil ediyor ve sorun olduğu tespit edildiğinde, biz o partinin toplatılmasını istiyoruz. Numune aldığımız bir örnekte bir hata varsa tüm ürünlerinde hata vardır anlamına gelmemektedir.

Ancak tabii bu durumlar için seri kodu değişimleri belirli bir sistemde yapılıyorsa bu durum geçerli.

Ulusal ve Uluslararası Asansör Muayeneleri ve Yerel Sorunlar

Burak DEMİRCAN / TMMOB - Makina Mühendisleri Odası – Makina Mühendisi

Sunumu kapsamında Uluslararası Muayeneler çerçevesinde iyi olan örnekler üzerinden karşılaştırmaları aktaracağını belirten DEMİRCAN, öncelikle ABD örneğini ele alarak, asansör sistemlerine ilişkin olarak mevzuatlarda muayene süreçleri için geçerli olan düzenlemelere değinmiştir. ABD’de Eyalet ve yerel düzenlemeler, bina sahiplerinin ve işletmecilerinin kamu güvenliğini sağlamak için asansör sistemlerini sık sık kontrol ettirmelerini gerektirmesi dolayısıyla, bu sürecin tipik olarak, asansörlerin kurallara uygun olduğunu kanıtlayan bir sertifika almak için yıllık denetimleri içerdiğini belirtmiştir.

Tam asansör denetimleri yıllık bir gereklilik olsa da yük testlerinin bu kadar sık yapılması gerekmediğini, hem hidrolik asansörler hem de elektrikli asansörlerin her 5 yılda bir tam yük testine tabi tutulması gerektiğini açıklamıştır. Hidrolik asansörlerin de yıllık basınç tahliye testi gerektirdiğini eklemiştir. Tabii ekonomik şartlar bakımından Türkiye ve ABD eşit olmadığından bu testlerin ülkemizde yapılması ihtimali çok ekonomik olmayabileceğini belirtmiştir.

Aynı zamanda ABD sisteminde mevcut detaylar konusunda bilgi vererek karşılaştırma unsurlarını ortaya koymuştur;

- ✓ Asansör ve Yürüyen Merdivenler İçin Güvenlik Kodları mevcut
- ✓ Muayene İçin Bir Rehberi mevcut
- ✓ Sektörün En Yetkili Kişileri Tarafından Yapılan standartlar mevcut
- ✓ Var olan asansör ve yürüyen merdivenlerin güvenlik kodları mevcut
- ✓ Anlaşılmayan maddeler için içtihatları var ve bunları da içtihat gibi yayınlıyorlar.
- ✓ Personeller Acil Kurtarmayı Yapacaklar İçin Prosedürleri İçeren Rehber ve standartları mevcut
- ✓ Birleşmiş Milletlerde Asansör Güvenlik Yasasına (Elevator Safety Act) göre denetimler yapılmaktadır.
- ✓ Asansör Muayene Şefleri Çalışma Bakanlığına bağlıdır ve bu bakanlık tarafından yetkilendirilirler.
- ✓ Muayene raporları hem ilgili bakanlığa hem de mal sahibi/işletmeci, yüklenici veya yetkili temsilciye denetimin tamamlanmasından itibaren 7 gün içinde teslim edilmesi zorunluluğu vardır.

İtalya örneğinde ise; Mevzuata yapılan atıflarda da belirtildiği üzere, bir asansörün faaliyetine devam edebilmesi için, asansör sahibinin yetkili bir kuruluşa iki yılda bir periyodik kontrol yaptırması gerekmektedir.

Fabrikalarda veya çiftliklerde kurulu asansörler söz konusu olduğunda, kontroller bölgeden sorumlu Çalışma İstihdam ve Sosyal Politika Bakanlığı İl Müdürlüğü tarafından yapılır

Doğrulama sırasında, doğrulama testlerini, gerçekleştirecek olan asansör bakımcısı hazır bulunmalıdır.

Periyodik doğrulamayı gerçekleştiren kişi, tutanakları mal sahibine ve bakım için sözleşme yapılan kuruluşa teslim eder ve olumsuz olması halinde sonuçları, güvenlik koşullarının yeniden sağlanmasına kadar çalışmasını önlemek için sisteme mühür basılmasını sağlayacak olan şehir ofisine iletir.

Almanya'da mühürleme başta olmak üzere yapılacak çalışmalar çerçevesinde mevcut asansörlerde iki yönlü haberleşme şart haline getirildi. (pandemi ile bir sene uzatıldı ama şartları sert.)

Ülkemizdeki Muayenelerdeki Sorunlar

- Monte Edenlerin; /Bakım Firmalarının;
- ✓ Bilgi Eksikliği
- ✓ Kalite Sorunu
- ✓ CE etiketlemenin anlaşılabilmesi
- ✓ Yetkin teknik personelinin yetişmemesi
- ✓ Cezaların iş yaptırmama durumundaki etkinliği

Projelerin ÇİZİLMEDİĞİNİ, SÜRECE VE İHTİYACA GÖRE UYDURULARAK düzenlendiğini vurgulamıştır.

- ✓ Yerleşim
- ✓ Mukavemet
- ✓ Tasarım

Ancak bu düzenlemenin, muayenede uygun olmayan projeler yüzünden tadilat projeleri ve sonucu kargaşa oluşmakta olduğuna değinmiştir.

Kalite standartları ile Muayenelerde Test yapılırken muayene mühendisinin elinde kalan ürünlerin mevcut olduğunu (örn: fren bloğu, stop butonları, kaçak akım röleleri vs.) fren testleri, dörtlü veya otomat fren testleri mevcut olduğunu anlatmıştır. Mesela stop otomatına basınca örümcek ağı ile dolu olduğunu ya da kaçak akım rölesi basıldığında kırıldığını veya bozulduğunu çünkü hiç denenmemiş olduğunu belirtmiştir. Yani yapılan denetimlerde de kalite sorununun ortaya çıktığını vurgulamıştır. Şöyle bir algı da oluyor tabii A tipi muayene kuruluşunun her zaman taraf olmak zorunda olduğunu ancak tecrübelerden kaynaklı olarak gidilen asansör firmasından kullandığı veya kullanacağı ürünlerden artık vereceği tepkiyi öngörebildiklerini belirtti ancak bunu objektif olarak ortaya koyabilmek adına testin doğru yapılması şartı ile hareket etmenin esas olduğunu belirtmiştir.

CE etiketlemesi, Uygunluk Beyanı, Asansör Yönetmeliği, Modüler Yaklaşımın iyice anlaşılmasının sağlanması gerektiğine vurgu yaparak, muayene için Uygunluk Beyanları/Modüllerin doğru doldurulmaması ve sürecin başa dönmesi sebebiyle tartışmalara sebebiyet verdiği değinmiştir.

Örneğin uygunluk beyanının hatalı veya eksik verilemeyeceğini önemle vurgulamıştır. Bu konuda eğitim verilmesi, bu konu ile ilgili işbirliği yapılması gerektiğini de söyleyen DEMİRCAN, bu ihtiyaç ile birlikte çok sayıda da firma olduğunu ve dolayısıyla söz konusu eğitim ve bilgilendirmenin yapılmasının zorlaştığını dile getirmiştir.

Piyasaya arz koşulları değerlendirildiğinde piyasaya arz koşullarının H1 modülünde yoğunlaştığını, modülünde arzın azaldığını belirtmiştir. Tasarım eksikliği, son kontrol eksikliği önemli bir sorun olduğunu vurgulayarak, son kontrol uzman tarafından yapılmış olsa, modül değişikliği sebebiyle uygunluk beyanının yanlış duruma geldiğini, bu işlemin kaç kere tekrarlanabileceği ya da her tekrarda kalite ve uygunluğun nasıl sağlanabileceği konusunda endişelerini belirtmiştir. Onaylanmış Kuruluşların etkin denetiminin bu noktada çok önemli olduğunu belirtmiştir.

Modül G'de sorunların çok olmasının yanı sıra, uygulamadaki kalite ve sistemin işleyişi sebebiyle 3.tarafın sorunları rahatlıkla görebildiğini belirtmiştir. Modül H1'de ise firmanın halihazırda iyi bir kalite sistemi olduğunun öngörüldüğü ancak gerçekte öyle bir sisteminin olmadığını, mevcut durumda sadece Modül G üzerine konuşulduğunu. Modül B+E, Modül H1 denetimlerinin Modül G denetimlerinden daha kötü olduğunu, firmaların bu kaliteye zaten sahip olması durumunda zaten halihazırda yaşanan sorunların büyük ölçüde azalacağını düşündüğünü belirtmiştir. Kalite sistemi iyi olan bir asansör firması olsa, kalitemizin ülke düzeyinde artacağını vurgulamıştır. OK denetimlerinin etkin olmasının süreçlerdeki iyileşmeyi daha iyi noktaya getireceğini anlatmıştır.

Monte eden / Bakım Firmaları tarafından, majör herhangi bir sebepten ötürü (vergi, evrakta sahtecilik, binanın statüsünü etkileyecek davranışta bulunma vs) şirketin kapatılması ve tekrardan bu meslekte iş yapmamasının sağlanması konusunda net ve kesin olarak öneride bulunmuştur.

İlgili İdarelerde Asansör kapsamında mevzuatlara ve ayrıca Asansör Süreçlerine hakim olmamaları sonucu, bu sürecin doğru işletilememesi ve hem monte eden hem de muayene kuruluşlarıyla çelişmesi sorununun 2 noktada sorun alanı oluşturmaktadır;

1.Tüm Avan/Uygulama Projelerinde dikkat edilecek hususlar,

2. Mevzuatlardaki hususlar,

- Yerleşimdeki hususlar
- Standartlar hakkında genel bilgilendirme ilgili idare personeline eğitim verilmesi sürecin

- işletilmesi konusunda yardımcı olacaktır.

Öneri: Tüm ilgili idare personeline eğitim verilmesi sürecin işletilmesi konusunda yardımcı olacaktır.

Ülkemizdeki Muayenelerdeki Sorunların detaylarına inerek aşağıdaki konuları detaylandıran DEMİRCAN,

Muayene Kuruluşları açısından Kuruluşlardaki Muayene Mühendisi «harmonizasyonu» sağlanamadığından takip eden normal kontrollerde çok farklı uygulamaların hem vatandaşları hem de asansör firmalarını etkilediğini belirterek, bu etkileri aşağıdaki gibi sıralandırmıştır;

- Muayene Mühendislerinin teknik açıdan yeterli olmaması ve/veya Teknik Yöneticilerinin sahadaki mühendislerle yardım sağlamaması
- 100 Asansör Kontrolünün sonucunda periyodik kontrol ve tescil öncesi periyodik kontrolleri durumu
- Keyfi uygulamalar
- Kuruluş yazılımlarının güvenliği ve müdahalelere açık olmamasının sağlanması ve sonuç olarak yazılım açıkları

Sunulan öneri: Sahada karşılaşılan ve tecrübe isteyen durumlar için özellikle «tescil» kontrollerinde tecrübe yılı / yapılan muayene sayısı şartı getirilmelidir. Örneğin en az 3 yıl veya 3000 asansör vs.

Tüm muayene kuruluş yazılımcıları ile ulusal otorite beraber ortak toplantı yaparak, «kilitli» kısımların belirlenip, değiştirilme yapılmasının önüne geçilmesi şarttır.

“Periyodik ve Tescil Öncesi Periyodik Kontroller” konusuna da değinen DEMİRCAN, **son 10 yılda dünya üzerinde benzeri olmayan şekilde kontrol altına alınan asansörlerimizin**, ülkemizin global olarak da bu sektörde ön sıralarda almasına imkan sağlamış olduğunu, ancak gerek ülkemizdeki asansör firmalarının sayısı, gerekse asansör sayılarının fazla olmasının, kontrol mekanizmasını bir hayli güç hale getirdiğini vurgulamıştır.

Bu gelişim sürecine ilişkin olarak fırsat ve tehditleri ortaya koyarak iki unsurun altını çizmiştir;

Fırsat: Hali hazırda bu sürede tüm dünya ile yarışacak muayene uzmanları yetişmiştir.

Tehdit: Denetimsiz, piyasaya arz süreçleri yapılmamış asansörler denetim altına alınmış ve standart/asgari bir noktaya çekilmiştir.

Dünyanın pek çok yerine göre asansör sayısı ve firma sayısı çok çok fazla. Örneğin İzmir’de asansör sayısı, kuaför sayısı ile aynı. Bu artış, hizmette ve üründe kaliteyi ortadan kaldıran bir sorun oluşturmaktadır demıştır.

Ülkemizdeki asansör sayılarının fazla olması ve ayrıca yeni asansör montaj sayılarının Avrupa'daki örneklerinden birçoğunun ötesinde olması (Almanya dışında) sebebiyle sektörün ehemmiyeti vurgu yapmış, ancak bu zincirde görev almış tüm paydaşlardan daha fazla yararlanmak ve süreci daha da iyileştirmek adına bazı öneriler ortaya koymuştur;

- ✓ **Muayene Kuruluşlarının Kalite Yönetim Sistemlerinin iyileştirilip biran evvel kurumsallaşmaları sağlanmalı. EĞER BİZ FİRMALAR OLARAK KENDİMİZİ İYİLEŞTİREBİLİRSEK**

TÜRKAK TARAFINDAN YAPILAN DENETİM BİR İŞE YARAR AMA İYİLEŞTİRMEZSEK CEZA ALIRSIN ALMAZSIN AMA İYİLEŞTİRMEZSEN İLERİYE DÖNÜK OLARAK BİR FAYDA ELDE EDİLEMEZ. TEKNİK, İŞ GÜVENLİĞİ GİBİ KONULARIN TAMAMINDA KENDİMİZİ GELİŞTİRMEK ZORUNDAYIZ.

- ✓ **Kapanan muayene kuruluşlarının yaptığı muayenelerinin sehven hatalarını vatandaş veya asansör firmaları çekmemelidir. Muayene sayılarına bağlı olarak kuruluşun kapanmasına karşı teminat alınmalıdır. Böylece kuruluş kapansa dahi kimse mağdur kalmamalıdır. ÖRNEĞİN 2 SENELİK MUAYENE YAPILIP SONRA FİRMA KAPANDIKTAN SONRA İLGİLİ MÜŞTERİNİN MAĞDUR KALMAMASI İÇİN ÖNLEM ALINMALI.**
- ✓ **Merdiven altı / Belgesiz tüm firmalar tespit edilip hukuki süreçler başlatılmalıdır. BU KONUDA KATİ ŞARTLARLA ÖNLEM ALINMALI. BELGELİ FİRMA KALİTELİ FİRMA DEMEK DEĞİLDİR! AMA MEVZUAT OLARAK BAŞTA BUNUN SAĞLANMASI SONRA KENDİSİNİ GELİŞTİRMESİ GEREKMEKTEDİR.**
- ✓ **Montaj kısmında etkin piyasaya arz koşulları sağlanmalıdır.**

Etkin piyasaya arz koşullarının sağlanamadığı ülkemizde, muayenelerde değişiklik yapılarak **Periyodik ve Tescil öncesi Periyodik Kontrollerin ayrılması gerektiğine değinmiş**, yapılan çalışmalar sonucu artık çoğu asansörlerin güvenlik seviyeleri yukarı çekildiğini belirtmiştir. **Gelişen son teknolojilerin takip edilmesi ve sektörde uygulanması, global anlamda ileri hedeflere ulaşmak için gerektiği, buna ek olarak VR ve AR konularının önemli olduğunu VURGULAMIŞTIR.**

- ❖ Yıllık Periyodik kontrollerde asansörün sadece kullanıcı güvenliğine etki eden kısımların kontrollerinin sağlanması, güvenlik tertibatı testi, UCM kontrolü, Halat/Zincir kontrolü, Acil durum haberleşmesi, Kurtarma Sistemleri vs.
- ❖ Tescil öncesi Periyodik Kontrollerde ise, piyasaya arz kısmının tam olarak işletil(e)memesi sebebiyle (tasarım, hesaplama, onaylanmış kuruluş vs) yukarıda belirtilen yıllık periyodik kontrolden farklı olarak, güvenlik aksamaları dışında hali hazırdaki tam kontrollerin yapılması

Söz konusu önerileri ile sunumunu tamamlayan Sayın DEMİRCAN' dan sonra katılımcılardan **yorum ve görüşler paylaşılmıştır;**

Katılımcı (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı): Makine Mühendisleri Odasının Muayene mühendisleri için sağladığı 4 günlük eğitimler ve sonrasında teorik ve uygulamalı sınava tabi tutuluyorlar. Hızlı ve kısıtlı bir eğitim 32 saatte veriliyor ve bunların hepsi başarıya bağlı hususlar. Bu eğitimler çok etkileyici ve hem eğitimi verenler hem de katılanlar açısından çok kıymetli. Muayene mühendisleri sektöre değil de sektörün muayene mühendislerini besleyebildiği (sektörün yetişmiş personel sağlaması, proje, tasarım, hesap yapabilen mühendislerin muayeneye ilk adımı atabilmesi önemli) yani kum saatinin tersine döndüğü bir imkan oluşsa, sektörde ne kadar olumlu adımlar atılabileceğini hep birlikte görebiliriz.

Katılımcı: Aslında akreditasyonlu süreç 2012 yılında başladı. Şu tespiti yapmak gerekli ki ilk muayeneler başladığında garanti süresi bitiminden sonra başladı fakat biz gördük ki uygunluk değerlendirme sürecini tamamlamış ama girdiği ilk periyodik kontrolde asansörde çok ciddi eksikler olduğunu gördük. Bu noktada vatandaşa yük binmeye başlayınca, Bakanlığımız bunu garanti sürecinin içine aldı. (2 yıllık garanti süresi içinde ilk yılın sonunda periyodik muayene) Sonrasında ilk piyasaya arz olduktan sonra ilk periyodik kontrole girmeden sürecin tamamlanmaması yönünde uygulamayı iyileştirdi. Çünkü montaj süreçlerindeki ya da uygunluk değerlendirme süreçlerindeki sorunlar, periyodik kontrol kapsamında bu noktada birtakım önlemler alınmasına gereksinim duyuldu.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#MİLLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

Bu arada muayene kuruluşları arasında eş güdüm sağlamada da çok ciddi sıkıntılar vardı. Muayene kuruluşları arasında eş güdüm sağlamak önemlidir. Değerlendirmede standardizasyon sağlanması için de uygunsuzluk tanımları getirildi. Mevcut durumda güncelleniyor. İlk olarak bir kontrol listesi vardı ama uygulamada, uygulayan kişiye göre bu kontrol unsurlarının onaylanması değişkenlik göstermekteydi. Bu durumda kriterlerde değişiklikler yapılarak uygunsuzluk tanımları getirildi. Şimdi bunlarda da güncellemeler yapılmakta ama bir başka sorun başladı; Muayene kuruluşları sayısının fazla olması. Yaklaşık 20.000 firma mevcut resmi kayıtlarda ama takibi ve denetimi sağlamak güçleşiyor. Bunlara ek olarak Belediye süreçlerinin manipüle edilmesi gibi gündem düne çıkılmaz bir noktaya doğru gitmekte.

Bir başka sorun muayene kuruluşları sayısının fazla olmasıdır. **Ancak temel çıkış noktamız asansörü güvenli hale getirmektir.** Bu kapsamda muayene kuruluşları açısından sayının artması, TÜRKAK ve Bakanlık tarafından denetlenmesi farklı sorunlar doğurmaktadır. Sektörde sorunları aşabilmek için belediyelerin ve diğer sektör paydaşlarının ŞEFFAF şekilde işbirliği yapması gereklidir. Örneğin Almanya'da eyaletler bazında bu çalışmalar ihale edilmekte. Edirne'den Hakkari'ye kadar aynı kalitede hizmet niteliğinin sağlanması gerekli.

Modül G Sürecinde Yaşanan Sorunlar

Mustafa GÖRMÜŞ / Endüstri Mühendisi

Aynı zamanda toplantının moderatörlük görevini de yürüten Sayın GÖRMÜŞ, sektörün ve paydaşların bugün değerlendirdiği süreç ve sorunlara değinerek, 2018 yılında pandemi öncesi çalışmalarında asansörlerde güvenli ürüne ulaşmak yani CE işaretini geliştirmek için takip edilmesi gereken uygunluk değerlendirme modüllerinin tekrardan anlatılması ihtiyacını hissettiklerini, orada 2005 yılında zorunlu uygulamaya geçen 95/16 sayılı uygunluk değerlendirme / güvenli ürüne ulaşma metodunu, 2018 yılında, 14 yıl sonra tekrar çıkıp kürsüden anlatmanın üzücü olmasının ve bunun halen bugün ihtiyaç olarak sürmesinin ne yazık ki sektördeki bilgi eksikliğinden kaynaklandığını belirtti.

CE işaretinin güvenli asansöre ulaşmak için asansör paydaşının takip etmesi gereken yolları anlatmakta olduğunu,

Asansörün tasarım, kurulum, işletme sonrası periyodik bakımlar aşaması olmak üzere 3 ana aşaması olduğunu anlatan GÖRMÜŞ, güvenli ürün CE işaretine ulaşacağımız noktanın tasarım ve montaj aşamalarını gerektirdiğini açıklamıştır.

Tasarım aşamasında 4 farklı tasarım aşama modülü tanımlanmıştır.

1. Asansör veya model asansör AB tip incelemesi (Modül B)
2. Tam kalite güvencesi + gerekirse tasarım incelemesi (Modül H1)
3. Tam kalite güvencesi + gerekirse tasarım incelemesi (Modül H1) (kuruluş kendi tasarım yeteneğine kendi bünyesinde sahip olacak, bu tasarım tüm kategorilerde asansör tasarımına imkan verecek nitelikte bir kabiliyet olacak)
4. Asansörlerin birim doğrulamaya dayalı uygunluğu (Modül G) (Bu modülde yine tasarım var ama firmaya bu konuda yetkinlik denetimi yapılamadığı için firma tasarımı kendi bünyesinde sağlayabilir veya dışarıdan hizmet alabilir (T.C. tasarım tebliği kapsamında, en az 1 makine veya mekatronik ve 1 elektrik elektronik olmak üzere 2 mühendisin işbirliği ile hazırlanmış proje ile asansörlerin piyasaya arz öncesi tasarımları yapılmakta, monte eden firma asansörün montajını gerçekleştirmekte, ve son kontrol işlemini de kendi bünyesine almayı bir onaylanmış kuruluşa başvurarak asansörün tüm evrak ve dokümantasyonu ile birlikte son kontrolünün yapılması ve birim doğrulama işleminin tamamlanması için gerekli süreci tamamlamaktadır.

Montaj aşaması modülleri ise aşağıdaki gibidir;

1. Asansörlerin son muayenesi
2. Ürün kalite güvencesi (Modül E)
3. Üretim kalite güvencesi (Modül D)

Teknik olarak bakıldığında söz konusu 4 maddede de güvenli ürüne ulaşılmakta olduğunu belirtmiştir. Yine bu kapsamda asansörün AB tip incelemesi veya Tam kalite güvenceye göre tasarım

incelemesinin yapılmakta olduğunu belirterek konuya ilişkin tanımlamayı, katılımcılar ile aşağıdaki şekilde paylaşmıştır;

Tam kalite güvenceye göre tasarım incelemesi: kuruluşun bünyesinde tam kalite güvence faaliyetleri yürütülmekte ancak farklı özelliklerde AB tip incelemesinde olduğu gibi farklı modeller için paket sistemlere onaylanmış kuruluştan onay alınmaktadır. Yönetmeliğin burada uygun gördüğü tip inceleme benzeri tasarım inceleme belgesi alınmakta. Örneğin “2/1000 askı, dişlisiz sistem, 200kg-1300kg kapasitede, 30 durak seyir mesafeli, 1/6 hızda asansörler” şeklinde tasarım inceleme sertifikasını alıyor. Sonrasında ister modül H1’i kendi bünyesinde yürütüyor, isterse üretim kalite veya ürün kalite güvencesi veya son muayene ile piyasaya arzını gerçekleştiriyor. Bu niye yönetmelikte var?

Çok uluslu büyük firmaların farklı bölgelerde farklı şubeleri olabiliyor. Kuruluş ana merkezden bir tam kalite güvence modülü ile belgelendirmesini tamamlıyor fakat örneğin Almanya’da merkezi olan firmanın modül H belgesi, Almanya merkezine aittir. O kuruluş komşu ülkede bir şube açtığı zaman modül kapsamına o şubeyi de dahil etmek zorundadır ki aynı sistem yürüsün. Farklı bir küçük bölgede bir şube daha açılması istenirse, o zaman merkezden aldığı tasarım inceleme belgesini orada uyguladığı zaman küçük çaplı firmada mühendislik yeteneği daha düşük olduğu için, piyasaya arzı tasarım ve mühendisliği kullanamayacağı, sadece montaj faaliyetinin uygulanacağı şubelerine diğer modülleri uygulayabiliyor. Bu yönetmelikte var ancak uygulanmıyor, demiştir.

Mevcut uygulamanın ise şu olduğunu eklemiştir; örneğin Almanya’daki merkez kuruluşun modül H1 belgesine sahip olması ama şubelerinde kullanmak için tasarım inceleme belgesi almak yerine, tip inceleme belgesi aldığını belirtmiştir.

Bu noktada ülkemizde birim doğrulama süreçleri ile ilgili bilgileri aktarmış ve asansör birim doğrulama veya modül B+E veya B+D veya H1 olmak üzere modüllerin hepsinin hedefinin güvenli asansöre ulaşmak olduğunu, ancak ülkemizde uzun yıllardır modül G faaliyetleri altyapısının güçlendirilmesi için ciddi çabalar gösterdiğini belirtmiştir.

Bugün gelinen noktada Modül G ile ilgili bir sorun olmadığını ancak Modül G’yi yanlış anlama ile ilgili bir sorun olduğunu, güvenli asansörü piyasaya arz etmek değil de A tipi muayene kuruluşu tarafından önüne koyulacak bir bariyerin üstünden atlamak olarak görüldüğünü ifade etti. Bir başka örnek olarak, özellikle danışman adı altında faaliyet yürüten kişilerce, firmaların Modül G’ye yönlendirildiği, bu belgeyi almadan piyasaya arz yapamayacaklarını söylemesi ile, kulaktan dolma veya genel uygulamalara bakarak hareket edilmesinden kaynaklı olarak sistemin algılanmadan ve iyi bilinmeden Modül G almak için çabalanması konusunu ifade etmiştir.

Söz konusu sorunun örneklendirmesine devam ederek, A tipi muayene kuruluşu personeli tarafından, “Modül G al, kafan rahat olsun” şeklinde bir yönlendirme yapılması veya benzer şekilde A tipi muayene kuruluşu tarafından firmaya Modül G alınmasının onay için şart koşulması durumu olmasının, Modül G ile ilgili sorunların aslında asansör ile ilgili sorunlardan bağımsız sorunlar olduğunu açıklamıştır.

Bir asansörcü firmanın 2014/33 AB ‘de Modül G’yi niye seçtiğini bilerek seçerse, bu alanda rahatlıkla çalışabileceğini belirtmiştir. GÖRMÜŞ, Modül G ile ilgili sorunun teknik değil ahlak sorunu olduğunu vurgulamıştır. Sunumuna katılımcılardan gelen soru ve yorumlarla interaktif şekilde devam eden GÖRMÜŞ’ün Modül G’de sıkıntı olup olmadığını katılımcılara sorması üzerine;

Katılımcı: Modül G'nin prosedür olarak sıkıntısı olmadığını ancak uygulama biçiminde çok büyük sorunlar olduğunu belirtmiştir. Örneğin fotoğraflar ile onaylamak sureti ile Modül G alındığı hepimiz tarafından bilinmektedir demiştir. Sektöre gerekli olan şeyin, bu sorunların önüne geçecek önlemlerin alınması olduğunu belirtmiştir. Birilerine güvenmek zorunda kalmadan oturmuş kurallar ve sistemlerle ilerlenmesi gerektiğini dile getirmiştir. Fecaat seviyesinde sendikada biriken örneklerin azaltılması gerekli demiştir.

Katılımcı: Modül G'de sorunların mevcut olduğunu söyleyerek, Modül G'nin bir son muayene olmadığını, son kontrol faaliyeti içerdiğini belirtmiştir. Farkın, proje kontrolü olduğunu belirtmiş ve firma olarak eğer birim doğrulayacaklarsa teknik dosyayı A'dan Z'ye kadar hesapların doğrulanması gerektiğini, sonra sahaya gidilebileceğini açıkladı. Tüm gereklilikleri sağlayıp sağlamadığının kontrol edilmesi sonrasında sahaya gidilebileceğini belirtmiştir. Modül G sadece son kontrol değil, tüm inceleme aşamalarının hepsidir demiştir.

Modül G'de onaylanmış kuruluşların yaşadığı en önemli sorunlara değinen Sayın GÖRMÜŞ, örneğin bir müşteri, Belediye'den onaylı 800kg kapasiteli asansör projesini önlerine koyup, 630kg asansör talep etmeye kalktığını, diğer yandan 525kg asansöre İstanbul'da Modül G verildiğini, oysa yönetmelik 630kg'yu işaret ediyor demiştir.

Fotoğrafta da asıl konunun, nitelikli ve güvenilir personel tarafından "eyewitness" olarak süreci incelemesi gerektiğine vurgu yaptı.

Yazılım, fotoğraf gibi taleplerde bulunan bazı kuruluşların, TÜRKAK denetimlerini geri çekmeye maruz kaldıklarını belirten Sayın GÖRMÜŞ, ahlak konusunda gerçekten bir sorun yaşadığımızın, TÜRKAK tarafından habersiz yapılan denetimlerle resmi olarak kanıtlandığını, bir kuruluşun bir günlük denetimle anında geri çekilmesi kararı verilebiliyorsa zaten orada önemli bir sorun olduğunun göstergesi olduğunu belirterek, içimizde kanayan bu yaranın, Bakanlığımız tarafından öncelenmiş olmasını dilediğini belirtmiştir.

Katılımcı: Asansör montajı yapan bir firma olarak Modül G belgesindeki sorun değil de Modül G sorununa değinmek isterim. Meslek hayatımda modül G, H, B, D olarak da piyasaya arz yaptım. Geçmişten beri, asansör piyasaya arz edilmeden önce, yetkili birinin asansör son kontrollerini, yüklü testlerini, yarı yüklü testlerini yapmaları gerekiyordu. Ama sektör mensuplarımız, monte edenlerimiz ve yüklü testleri yapmadan sektörü bugünlere kadar getirdiği için, periyodik ve tescil kontrol süreçlerinde yüklü testler zorunlu dediğimizde sektörde bocalama oldu. Orada gördük ki, üretilen asansör komponentlerinin aslında tam yüklü teste uygun olmadığını, bu testlerin yapılmadığını fark ettik. Yine sektörde yüklü test yapmak istemeyen ya da yüklü teste uygun asansör yapmayan kişilerin, "yüklü test yapmadan nasıl asansörü piyasaya sunabileceklerine dair" arayış, Modül G veren firmaların, modül G verirken yüklü test yapmadan belge alınması talepleri doğrultusunda, olmaması gereken bir talebin oluşması, o talebin de ticari menfaat güden firmalar tarafından desteklenerek karşılanması sonucunda (Yüklü test yapmamayı kabul etmek ya da eksikleri varsa fotoğraf ile eksiklerin giderildiğinin takibi ile belgenin gönderilmesi) ve Modül G'si olan asansörlerin de tescil denetimlerinde yüklü testlerin yapılmıyor olması, geçmişten beri alışılan şekilde yüklü test yapmamaya devam etme isteği bu arayışı ve sorunu doğurmuştur. **Öneri olarak,**

sektörün vazgeçemediği alışkanlığı, hangi modül alınırsa alınsın asansör piyasaya arz edilmeden önce A tipi muayene kuruluşu tarafından yüklü testlerin son test olarak mutlaka yapılmalıdır.

Katılımcı (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı): “Tespit doğrudur. TÜRKAK’tan önce Bakanlığımızın gerekli işleyişi sağlaması zorunlu. Baskın denetimlerin başladığı günden itibaren bizim neden aynı şekilde uygulama yapmadığımız konusunda süreci harekete geçirmek istedim ancak sesimi duyuramadım. Bu eleştiriyi alıyorum ve takipçisi olacağım” demiştir.

Teşhir öncesi periyodik kontrollerde, yüklü testleri zorunlu hale getirdiğimizde biz gerçekten OK’lara çok güvenmiştik. Asansör monte edenlere güvenmemek anlamında değil ama OK’lar bizim adımıza sahada görev yaptıkları için çok güvendik. Ancak son kontrol mekanizmasının bugün kimse tarafından yapılmadığını biliyoruz. Bununla ilgili tedbir almak konusunda adımlarımızı oluşturmaya çalışıyoruz.

İki sorum olacak: uygunluk değerlendirme işlemi çok değerli bir işlem, yani asansör yönetmeliğinin kimyası, asansör monte eden neye başvurduğunu biliyor mu uygunluk açısından?

İkinci sorum yüklü testler konusu noktasında, bizi yaralayan yüksek test yapma konusu Onaylanmış Kuruluş tarafından mı teklif ediliyor yoksa Onaylanmış Kuruluşa mı teklif ediliyor?

GÖRMÜŞ: ikinci sorudan başlayacak olursak, kendi deneyimlerimizden yola çıkarak, teklif bize yani onaylanmış kuruluşa geliyor. Hiçbir zaman OK tarafından teklif gittiğini duymadım ama onaylanmış kuruluşlara aracı olan, danışman kuruluş olarak kendisini tabir eden kuruluşlar tarafından tekliflerin geldiğini görüyoruz. Ticari kaygı ile kabul edilen durumlara şahit oluyoruz.

Katılımcı: Nasıl ki müteahhittin montajcı firmayı 4 kişilik asansör yaptırmak için aradığında, montajcı projeye bakmadan asansörü yapıyor, sonrasında tescil alınamıyor. Süreçler hep sözle ilerliyor. Montajcı firmalar müteahhitlerin söylediğini direkt yapıyor. Onaylanmış Kuruluşlar da montajcı firmaların uşağı haline gelmiş durumda, bu süreçler aslında Avrupa’da bazı kanunlarla tanımlı ancak OK olunurken Bakanlık tarafından denetlenmiyor. Düzen o an müteahhidin işini görmek onay almak üzerine kurulu, evraklar sonradan doldurulmak suretiyle hazırlanıyor. Yani ülkemizde tarafların kim olduğunu kaybetmiş durumdayız. OK uzmanı bir şekilde danışman olmuş, bünyesinde 100 firma var, OK kapandığından aynı firmaları ile farklı bir Onaylanmış Kuruluşa geçiyor. Etik, ahlak dediğimiz en önemli noktalar buradan geçmekte.

GÖRMÜŞ: 2018 yılında Asansör onaylanmış kuruluş koordinasyon kurulunu İstanbul’da yaptık Bakanlık ile birlikte. Orada belirttiğim gibi Türkiye’de asansör sektörünü düzeltebilecek tek makamın Onaylanmış Kuruluşlar olduğunu belirtmiştim. OK’lar işini düzgün yaparsa sektör net olarak ayağa kalkar. Halen bu düşüncemin arkasındayım.

Yasemin Hanım: Modül G onayı verilmeyen asansörlerin, güvensiz olarak işletmeler tarafından farklı yollardan piyasaya arz edilmesi konusunda nasıl engelleyici yollar mevcut? Bu süreci takip etmek için acaba onaylanmış kuruluşlar bu konuda raporlama sistemini hayata geçirebilirler mi?

GÖRMÜŞ: Mevzuatta yeri var ama koordinasyonsuzluk mevcut. Mevzuatta, **OK, gerçekleştirdiği bir uygunluk değerlendirme faaliyeti sonucunda uygunluk vermeme yönünde karar verdiyse diğer kuruluşları bilgilendirmesi gerektiği açıkça belirtilmiştir. Kısmen yapılabilir. Sanayi Bakanlığı nezdinde Asansör ONTEK sistemi mevcut, sistemin düzeltilmesi ve daha iyi işlemesi konusunda Bakanlığımızdan taleplerimiz var.** Burası izlenebilirlik noktasından çıkıp, başvuru başlangıç noktası

olursa, bu sürece ilişkin en önemli adım atılmış olur. Çünkü baştan verilerin sisteme girilmesi ve konuya ilişkin detayların işlemler başlamadan uzmanın karşısına çıkması bu noktada engelleyici ve yönlendirici olacaktır.

Katılımcı: Bir OK, güvenlik komponentlerine CE belgesi verirken, aynı güvenlik komponentinin kullanıldığı asansörleri de muayene ediyor mu. Bakanlık bir noktada bu uygunsuz güvenlik komponentlerini toplatma kararı aldığı anda, siz muayenelerinizde kendi belge verdiğiniz güvenlik komponentleri ile karşılaştığınızda kararlılığınızı koruyabilecek misiniz? Bir OK'un hem asansör muayenesi yapması hem de aynı zamanda orada kullanılan güvenlik komponentlerine CE belgesi vermesi etik mi? Doğru mu?

GÖRMÜŞ: Uygunluk değerlendirmenin doğasında etik kurallar var. Bunlara uyduğumuz sürece saydıklarınızın hiçbiri kaygı gerektirecek durumlar oluşturmayacaktır. Elbette yazılı kurallar da var. Uygunluk değerlendirmeyi biz 2014/33 AB çerçevesinde yapmaktayız. Bu ülkemizde etik değerleri bozuk uzmanlar için yazılmış bir yönetmelik değil, tüm Avrupa'da uygulanan bir yönetmelik. Avrupa'daki kuruluşun laboratuvarı, güvenlik komponentine uygunluk verirken, aynı ürünün sahada uygulamasında son kontrolde birim doğrulama işlemini aynı kuruluşun denetçisi yapabiliyorken Türkiye'de niye yapamam?

Katılımcı: Türkiye'de OK'ların zafiyetinden dolayı ciddi bir ürün güvensizliği mevcut. Bunu oluşturan bunlara sebep olanlar, onlara belge veren kuruluşlar. Bakanlık OK'ların iyi niyetle çalışacağını öngörerek bu uygulamayı başlattı ama gelinen noktada çoğunlukla belge ticaretine dönüşmüştür.

GÖRMÜŞ: Geçtiğimiz 3 ayda 6 OK usulsüz faaliyetleri nedeniyle OK akreditasyonu geri çekildi. Ülkemiz sınırlarında faaliyetini sürdüren Hırvatistan kökenli Türk asıllı bir OK mevcut durumda işlemleri yapmakta. Bu noktada güvenlik komponenti bakımından Bakanlık süreci sıkı bir takipte tutuyor.

Katılımcı: Biz güvenlik komponentlerinde bazı hususlar tespit etmekteyiz. Bunlardan bir tanesi fizik kurallarına aykırı ürünlerin belgelendirilmesi ve üretilmesi. Bu bakımdan OK'ların ciddi şekilde gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Katılımcı: **Tescil öncesi ilk periyodik kontrolde, yüklü testi zorunlu kılarırsın ve bu süreç çözülür.**

GÖRMÜŞ: **OK'lar olarak Modül G konusundaki yanlış ve etik dışı uygulamaları önlemenin tek yolu, tescil kontrolünde modül ayırmaksızın yük testi yapılmasının şart koşulması.**

Katılımcı: Muayene kuruluşları bu konuda daha etkin hale geldi daha nitelikli ve ahlaklı hareket ediyorlar. Çünkü OK'lar sadece gözetilmesi Bakanlık merkez teşkilatının görevi ama muayene kuruluşlarının gözetiminde il müdürlüklerinin, gerektiğinde belediyelerin ve merkezin ciddi sistemsel bir takibi var. Kaygılarınızı bir kenara atmıyorum ama daha pozitif sonuçlar elde edebileceğimizi öngörüyorum.

Katılımcı: Sahayı gören biri olarak, asansörlerin kalitesinin yükselmesi, kazaların önlenmesi adına bir çözüm olarak, TSE ve MMO haricinde, A tipi muayene kuruluşlarına görev verilmemesi, tescil süreçlerinin hepsinin ya TSE ye MMO bünyesinde yürütülüp tamamlanması gerektiğini, periyodik muayenelerin öteki muayene kuruluşlarına dağıtılması ile hem TSE ve MMO'nun yükü alınır, hem güvenilir ve temiz asansörler ortaya çıkar ve günün sonunda hedefimize ulaşmış oluruz diye düşünüyorum.

Katılımcı: söylemiş olduğumuz şey kabul edilebilir değil, hatta MMO'nun bu süreçlerde hiç bulunmaması gerekir.

Katılımcı: Sektörde tedarikçi konumdayım. Modül G ile ilgili yanlış anlaşılma ve ahlaki problem var. Plastik ağırlıklar satılıyor genellikle bölgemizde. Müşterilerden pahalı diye eleştiri alıyordum. Diğer rakiplerimiz benden 20-30TL daha ucuza satıyorlardı. Pahalı alan müşterilere sorduğumda biz modül G alıyoruz deyip geçiştiriyorlardı. Şimdi daha ciddiye alıyorlar. Kısa süreçte son zamanlarda satışlarımız arttı. Yani piyasada bu konuda ciddiyet arttı. Bu konunun üstüne gidilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Katılımcı: A tipi muayene kuruluşunda çalışan mühendis, Modül G alacak bir firmaya şu teklifte bulunuyor: Modül G'ye vereceğin parayı bana ver ben seni hem yük testinden kurtarayım hem Modül G testinden kurtarayım.

Katılımcı: Bu kapsamdaki olumsuz yorumlara katılmıyorum, biz her türlü şikayete ve düzeltmeye açığız, eğer böyle bir tespitin varsa tarafımıza bildirilmesi lazım.

A Tipi Muayene Kuruluşları ile İlgili Sorunlar

Recep ASLAN / TASI5 - Teknik Komite Üyesi – Makina Mühendisi

Dünya ticaretinde, yeri büyük olan ve kent yaşamının artık temel ihtiyacı seviyesine ulaşan bu sektörde, Türkiye Cumhuriyeti devleti vatandaşları olarak, gerek ülkemizdeki pazar payını elimizde tutmak, gerekse dünya ticaretinden payımıza düşeni alabilmek için sorumluluk bütün sektör paydaşlarındır. Bu sorumluluğu yerine getirmek için bir araya gelen asansör sektör paydaşlarına teşekkür ederek ve genel olarak eğitim ve meslek hayatından kısaca bahsederek sunumuna başlayan Recep ASLAN, sunumunun detaylarına geçmeden önce Asansör İşletme ve Bakım Yönetmeliği ve yönetmelikte yapılan değişiklikler üzerine bilgi aktarmıştır.

Yönetmelik ile;

Asansörlerin periyodik kontrollerine ve bu kontrollerde görev alacak olan A tipi muayene kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve denetimlerine ilişkin usul ve esaslar ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yetkilendirilen A tipi muayene kuruluşunun, asansör monte edenin veya onun yetkili servisinin, ilgili idarenin ve bina sorumlusunun yükümlülüklerinin belirlendiğini belirterek Asansörün kent yaşamının bir parçası olduğunu ve ülkemizdeki pazarı elimizde tutmakla beraber global pazarda da hak ettiğimiz payımızı da alabilmemizin önemini vurgulamıştır.

Sorundan ziyade önemli olanın çözümlerin üretilmesi olduğuna değinen ASLAN,

Bugünkü sorunların 2 temel dayanağı olduğunu ve bunların,

1. EĞİTİM
2. NİTELİKLİ PERSONEL

Olduğunu, bu çalıştayda aktarmaya çalışacağı konunun özetle;

Asansör sektöründe bir paydaş olarak, A Tipi Muayene Kuruluşları ile yaşanan sorunlar, aksaklıklar, zafiyetler, paydaşları zora sokan durumlar ve daha iyi süreçleri deneyimleyebilmek için öneriler olacağını belirtmiştir.

Okullarda, hastanelerde, iş merkezlerinde, konutlarda, havalimanlarında ve hayatımızın hemen hemen her alanında kullandığımız asansörlerin güvenli kullanım durumunun, A tipi muayene kuruluşu personelleri tarafından Sanayi Bakanlığı'nın yayınlamış olduğu kontrol listelerine göre kontrol edip karar verildiğini açıklamıştır.

Asansör periyodik kontrol yönetmeliğinin ekinde,

1. TS EN 81-20 ELEKTRİK TAHRİKLİ ASANSÖRLER İÇİN KONTROL KRİTERLERİ
2. TS EN 81-1 +A3 & TS EN 81-80 ELEKTRİK TAHRİKLİ ASANSÖRLER İÇİN KONTROL KRİTERLERİ
3. TS EN 81-20 HİDROLİK TAHRİKLİ ASANSÖRLER İÇİN KONTROL KRİTERLERİ
4. TS EN 81-2 +A3 & TS EN 81-80 HİDROLİK TAHRİKLİ ASANSÖRLER İÇİN KONTROL KRİTERLERİ

Olmak üzere 4 farklı kontrol kriteri bulunduğunu belirtmiştir.

Kontrol kriterlerine göre, tehlike ölçeği doğrultusunda mavi, kırmızı, sarı etiket verilmekte olduğunu, hiçbir sorun olmayan asansörlerin yeşil etiket aldığını açıklamıştır.

16 maddede sektör sorunlarını açıkladığı sunumunda özellikle meslek lisesi mezunu gençlerin askerlik, ekonomik sebepler, iş yaşamına girişteki zorluklar, staj süreci ve deneyim kazanmadaki zorluklar sebebiyle, MEB tarafından en yoğun yatırım yapılan alanlardan biri olmasına rağmen nitelikli personel olarak piyasada yer almaları için desteklenmediklerini vurgulamıştır.

SEKTÖR SORUNU 1

A Tipi Muayene Kuruluşları kontrol kriterlerine göre denetim yaparken uygulamanın Türkiye'nin her ilçesinde aynı olması gerektiği, fakat bu denetimlerin, gelen personelin bilgisine, tecrübesine, işe olan motivasyonuna özverisine doğru oranla değişiklik göstermekte olmasının tutarsızlık yarattığını belirtmiştir. Montaj firmaları arasında bazı ilçelerde denetim daha zor olduğundan, burada maliyeti yüksek düşünmemiz gerektiği, bazı ilçelerde denetimin kolay olmasından kaynaklı olarak, maliyeti biraz daha az düşünmeliyiz fikrine kapılmış firmalar olduğunu belirtmiştir.

SEKTÖR SORUNU 2

Kontrol kriterlerinde bazı önemli maddeler hafif kusur (mavi) olarak değerlendirirken bazı önemsiz maddeler de kusurlu (sarı, kırmızı) olarak geçmekte olduğunu, örneğin asansör sistemini kılavuzlayan, halat kopması durumunda fren sistemin kenetlendiği ray bağlantı ekipmanlarının gevşek olması, eksik olması hatta yerinde hiç olmamasının hafif kusur olarak geçmekte olduğunu belirtmiştir.

Asansör güvenlik komponentlerinin çalışmasını sağlayan, asansörü kılavuzlayan kılavuz raylarının, asansör kuyusuna sağlıklı şekilde monte edilememesi, ray trnaklarında eksiklik olması ya da rayın kuyuya saplanması durumları ile karşılaşan muayene personelinin, asansöre mavi etiket vermek zorunda olduğunu ancak böyle bir maddenin yani hem güvenlik hem kompakt hem de oluşabilecek kaza riskini teşkil eden maddenin mavi olmasının ciddi bir problem oluşturduğunu belirtmiştir.

SEKTÖR SORUNU 3

Kontrol kriterlerinde bazı önemli maddeler hafif kusur (mavi) olarak değerlendirirken bazı önemsiz maddeler de kusurlu (sarı, kırmızı) olarak geçmekte olup, asansör kazalarına baktığımızda kaza oranlarının asansör kullanıcılarının zarar görmesinden daha çok asansör servis ekiplerinin bakım ve kontroller sırasında zarar gördüğünün bilinmekte olduğuna değinmiştir.

Örneğin asansör kuyuları, çalışırken çok tehlikeli alanlardan biri olduğunu, Asansörde çalışan kişilerin kaza ve yaralanma oranının yüksek olduğunu ve bazı tedbirlerin her durumda alınması gerektiğini ancak buna rağmen bakım sırasında ihtiyaç duyulan asansör kuyu aydınlatmasının olmaması hafif kusur olarak görülmekte olduğundan mavi etiket dolayısıyla önemsenmeyip asansör kuyu lambalarının tamamlanmadığına ve gerekli tedbirlerin alınmadığına vurgu yapmıştır. Buna benzer aydınlatma durumu acil durum olduğunda kabin içinde yanması gereken 1w gücündeki ışığın yanmamasının ağır kusur olarak geçmekte olduğunu belirtmiştir.

Bu açıklanan durumun, A tipi muayene kuruluşları ile ilgili olsa da kontrol formunda üzerine düşünülmesi gereken bir konu olduğunu vurgulamıştır.

SEKTÖR SORUNU 4

A Tipi muayene kuruluşlarının yeterlilikleri sorunu odağında, bilindiği gibi Asansör montaj firmalarının hizmet yeterlilik belgesi (HYB) alabilmeleri için taşıması gereken asgari şartların mevcut olduğuna ve bu konuda çalıştayda çeşitli değerlendirmeler yapıldığına değinerek, HYB alabilmeleri için gerekliliklerden birinin, firmanın aracı olması olduğunu belirtmiştir. Ulaşımın herkesin kendi sorunu olduğunu ancak uygulamada mevcut durumda bunun sorun teşkil ettiğini açıklamıştır. Tescil muayenesini yapacak kişi Asansör montajı yapan kişiden, denetime geçerken kendisini de almasını rica ettiğini, beraber aynı iş kapsamındaki işe gelen ve işin denetimini yapacak olan kişi ile montaj firmasının personelinin iyi geçinmek istediğini ve bu sebeple yine denetim bitince de aynı asansör firmasının, denetimciyi istediği yere kendisini bıraktığını anlatmıştır. Ulaşımın herkesin kendi konusu olmak birlikte, Asansör firmalarının HYB alma sürecinde araç kullanma zorunluluğu olması ancak asansör denetimine giden kişilerin araçlarının olmamasının bir problem teşkil ettiğini anlatmıştır.

Muayene personelinin, asansör firmalarından kendisinin ulaşımının sağlanmasını ve denetim sonrasında gideceği tarafa bırakmasını rica etmeleri ve bu isteğin, denetçinin normalde hiç olmaması gereken kanaatini olumlu yönde kullanması için Asansörcüler tarafından zorunda hissedilmesinin sorun yarattığını vurgulamıştır. Aynı zamanda minnet duygusu dolayısıyla denetim personeli, kontrol listesindeki bazı maddeleri göz ardı edebilir mi, bunun katılımcılar tarafından değerlendirilmesini istemiştir.

SEKTÖR SORUNU 5

Evinden alınıp bir sonraki varacağı denetime asansörcü tarafından ulaştırılan muayene personelinin, kontrol kararını uygularken etik, adil ve tarafsız olabilmesi ne kadar mümkün olacaktır? Muayene personeli nasıl davranacaktır? Bu soruya dikkat çeken Sayın ASLAN, bu konuda paydaşların tarafsızlığının, sürecin profesyonel yaklaşımdan uzaklaşmaması için gereken önlemlerin alınması gerektiği konusunun altını çizmiştir.

SEKTÖR SORUNU 6

Asansör ile ilgili her türlü konunun belli olduğu ve bu durum asansör monte edene bağlı olduğu kadar belediyelerde, asansör kuyu projelerinde ya da asansör tasarımlarının avan projelerini çizip, avan projeleri kontrol edip, onaylayan kişileri ilgilendirmekte olduğunu belirtmiştir. Asansörcüler olarak kendilerinin konuya mevzuat olarak hakim ve dahil olmasalar da, uygulamada, gördükleri binanın kaba inşaatı bittikten sonra, artık asansörü kurmak için sürece dahil olduklarını ve o noktada artık kuyu sınırları oluşturulmuş, asansör kapısı ile karşısındaki koridor mesafeleri belirlenmiş, binanın giriş şekli belirlenmiş halde olduğunu belirtmiştir. Bu kısımlarda bir yanlışlık olduğunda, bu yanlışlığın sonuçlarına büyük ölçüde yeşil etiket alırken asansörcülerin maruz kaldığını vurgulamıştır.

Örneğin; mimari projede yanlış onaylanan bir durum yüzünden asansör monte eden firmaların sorun yaşamakta olduğunu belirtmiştir. Örnek fotoğrafı değerlendirerek; müteahhit firmanın, belediyenin onayladığı şekilde merdivenlerini oluşturmuş olduğunu, onaylı mimari projede aynı yapılmış olmasına rağmen kontrol kriterleri ve standartlarındaki belirlemelere göre, kapı önü olması gereken koridor genişliği mesafeyi kurtarmadığı için her katta bina çıkış iniş merdiveninin kırdırılmış olduğunu belirtmiştir.

Bu noktada müteahhit firma ile asansör monte eden firma arasında sorun yaşandığını, yeşil etiket denetiminden geçilmesini takiben merdivenlerin yeniden yapıldığını ifade etmiştir. Yanlışlıkların, problem ve kusurların kimden ve hangi süreçten kaynaklandığı fark etmeksizin, oluşan yanlışlıkların giderilmesi konusunda bu iki tarafın sorumlu tutulduğunu dile getirmiştir.

Bu oluşan kusurlarda, yapısal bir hataların da olduğunu, asansörün yapıldığı binada yeşil etiket alınmasına engel başka bir kusurun olması durumunda (kat sahanlıklarındaki lambalar, bina giriş kapısından sonraki basamakların engelli erişimine uygun olmaması gibi) yine asansör için yeşil etiket alınmasına mani konular oluştuğunu, ilk tescil başvurusu sonrasında 60 gün süre içinde binadaki yapı eksiklerinin yapı müteahhidi tarafından giderilmemesi durumunda 60 gün süreyi doldurdukları için ceza alma durumu ile karşı karşıya geldiklerini ve bunun karşılaştıkları önemli sorunlardan olduğunu vurgulamıştır.

SEKTÖR SORUNU 7

Bazı muayene personellerinin ticari menfaat oluşturmak amacı ile denetim yaptıkları asansörleri mevcut sözleşmeli bakımçıları dışındaki kişilere yönlendirmesi sorununa değinen ASLAN, konuşmanın başında da belirttiği gibi konunun, sektörde çalışanların gelir kaynaklarındaki eksikliklerin de sorun oluşturduğunu belirtmiştir. Sektördeki arkadaşların bu konu üzerine yaptığımız konuşmada müşterilerinin muayene personelleri tarafından başka firmalara yönlendirmesi ve akabinde ticari gelir elde etmek gibi durumlar ortaya çıktığını açıklamıştır. Asansör monte edenlerin A tipi muayene kuruluşu personelleri ile bu sıkıntıları yaşadıklarını belirtmiştir.

SEKTÖR SORUNU 8

A tipi muayene personellerinin genellikle asansör sektörüne ve meslek hayatında ilk karşılaştıkları iş olduğunun gözlemlendiğini belirten ASLAN, muayene personellerinin 4 gün eğitim alıp 100 adet asansör denetimine katıldıktan sonra saha mühendisi olarak çalışmaya başladıklarını aktarmıştır. Bu noktada, aldıkları 4 gün eğitimin yeterli olmadığını asansörcüler tarafından bilinmesi ve bu durumun zaman zaman art niyetli şekilde, kontrol listelerindeki denetim unsurlarını tam manası ile uygulayamamasını sağlamak, süreci manipüle etmek için kullanıldığını ve bunun sonucu olarak da tam manasıyla uygun olmayan bir asansörün asansörcü tarafından teslim edilmesinin önemli bir sorun olduğunu belirtmiştir.

Bu kapsamda esas sorunun da; denetim mühendisleri sürece tam hakim olmaya başladıklarında iş değiştirmeyi tercih ettikleri noktada ortaya çıktığını vurgulamıştır. Gerek ticari ve kariyer kaygıları gerekse kurum içinde hızlı yükselme durumunun buna sebebiyet verdiğini, denetim personellerinde devamlılığın ve tecrübe birikiminin sağlanması gerektiğinin önemine değinmiştir. Asansör firmalarının bu sebepten dolayı, sahada deneyimsiz saha mühendisleri ile çalışmak zorunda kaldığını eklemiştir.

SEKTÖR SORUNU 9:

Asansör denetimi sırasında idari kişi olarak orada bulunan muayene mühendisinin, oluşabilecek iş kazalarından veya olumsuzluklardan yasal olarak sorumlu olduğunu ifade eden ASLAN, 4 gün eğitim almış bir kişinin asansörle ilgili faaliyetlerde bulunabilmesi için ek olarak en az 4 günlük İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) eğitimi alması gerektiğini belirtirken; aynı 4 günlük süre zarfında muayene eğitimine ek olarak İSG eğitimi verilen personelin, bu yetersiz eğitim dolayısıyla karşılaşılabileceği problemlere dikkat çekmiştir.

Ayrıca, asansör denetimi sırasında firma personelinin Kişisel Koruyucu Donanımlarının (KKD) eksiksiz olması gerektiği vurgulanmıştır. Muayene personellerinin muayeneye başladıklarında, asansör personelinin KKD'si yoksa muayeneyi iptal etmeleri ya da ertelemeleri gerektiğini ancak doldurulmuş ya da planlanmış günü iptal etmemek, o muayeneden alınacak ücreti kaçırmamak için, yetersiz KKD ile gelse bile muayene devam edildiğini belirtmiştir. İşini tam yapan kuruluşların, personellerini tam ekipmanla gönderip bunun maliyetlerini karşılarken, eksik ekipmanla gelen ve bu maliyeti karşılamayan insanların denetimlerine neden katıldıkları sorulduğunda ise planlanan uygulamanın iptal edilmesi durumunda firmada problem yaşadıkları gibi sebeplerle iş kazası oluşturabilecek durumları göze aldıklarını ifade etmiştir. Bunun önemli bir sorun olduğunun altını çizmiştir.

Son olarak, 4 gün eğitim almış ve ilgili sınavı başarıyla tamamlayarak asansör muayenesi yapmaya başlamış olan muayene personelinin, tehlikeli bir meslek grubunda yer alması sebebiyle oluşabilecek iş kazaları konusunda yeterli bilgiye sahip olup olamayacağı konusundaki şüphelerin ortadan kaldırılması gerektiğini vurgulamış ve iş kazalarını en aza indirmek ve güvenliği sağlamak adına eğitim süreçlerinin ve denetim standartlarının gözden geçirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

SEKTÖR SORUNU 10:

Özellikle tescil muayenelerinde randevuları sürelerinin çok uzun terminler ile verilmesi sorununa değinilmiştir. Muayene alırken firmalarda telefonlara bakacak bir personel çalıştırmak yerine online bir portal hazırlanıp, muayene başvurularının oradan yapılması istendiğini belirtmiştir. Ama bunun her zaman gerçekleştirilmesi için zaman olmayabileceğinden, sektördeki paydaşların en azından acil durumlar için telefonla arayıp muayene günümüzü programlayabilmeliyiz talebinde bulduklarını dile getirmiştir.

SEKTÖR SORUNU 11:

Özellikle tescil muayenelerinde randevuların süreleri çok uzun terminler ile verilmekte olmasından kaynaklı olarak, Periyodik muayenelerde problem olmadığını ama tescil muayenelerinde, muayene kuruluşları tarafından 15-20 güne uzanan tescil muayenesi randevuları verildiğini belirten ASLAN, sektördeki paydaşların, personelin bu süreçleri her zaman bekleme imkanı olmayabileceğini belirtmiştir. Örneğin yılbaşı döneminde Belediye'ye yapılan ödemeler başta olmak üzere ürün ve hizmetlere gelecek zamlar, yıl sonu denetimi, iskan belgelerinin yazılması gibi çalışmalar öncesinde işlemlerini yapmak isteyenlerin Kasım ayı için denetim alınmakta zorlandığını belirtmiştir. Programlamanın daha iyi yapılması yönünde sektörde talep mevcut olduğunu açıklamıştır.

SEKTÖR SORUNU 12:

Özellikle tescil muayenelerinde randevuları sürelerinin çok uzun terminler ile verilmesi konusunda sektör paydaşlarının beklentisinin, personel sayısının artırılması ve programlamanın daha iyi yapılarak,

süreçlerin taleplere cevap verebilir hale getirilmesi gerektiğine ilişkin olarak sektörde kanaat oluştuğunu belirtmiştir.

SEKTÖR SORUNU 13:

Sunumun başında da değinildiği gibi, A tipi muayene kuruluşları olarak 2014/33 'e ve TS 17020'ye tabi olduğunu göz önünde tutarak, Türkiye'nin her yerinde bu muayene kuruluşlarının görev aldığını belirtmiş ve bu noktada, temelde sistem ve uygulama birliği olduğundan, asansör denetimlerinin, hangi il ve ilçede hangi personel tarafından yapıldığı fark yaratmaksızın, sonucun mutlak suretle aynı çıkması gerektiğini vurgulamıştır. Ancak buna rağmen ne yazık ki aynı asansörü farklı yerlerdeki kuruluşlar denetlediğinde her birinin raporu farklı çıkabildiğini, burada gelen muayene personelinin bilgisi, tecrübesi ya da muayene firmasının, muayeneye gösterdiği hassasiyete göre değişiklik oluştuğunu açıklamıştır.

SEKTÖR SORUNU 14:

İlgili tüm kuruluşların 2014/33 AB yönetmeliğine tabi olması, bütün A Tipi Muayene Kuruluşlarının TÜRKAK tarafından denetleniyor ve yetkilendiriliyor olmasına istinaden, yapılacak denetim ve muayenelerde farklılık olmamasının esas olması gerektiğini, bunun hem personel niteliği hem de firmanın tecrübesi ve kalite açısından verimsizlik oluşturduğunu belirtmiştir.

SEKTÖR SORUNU 15:

Aslında muayene kuruluşlarının eksiklerine ağırlık verilmiş olmakla birlikte, asansör firmalarının da eksikleri olduğuna değinen ASLAN, Asansörü monte eden kişilerin A tipi muayene kuruluşlarından daha iyi şekilde asansör standartlarına hakim olması gerektiğini çünkü onların birebir uygulayıcı olduğunu, ve eğitim probleminin burada da ortaya çıktığını belirtmiştir.

Bir asansörün piyasaya arz edilmesi noktasında standardın asansör firması tarafından bilinmemesi, denetleyenin de yeni mezun ve 4 gün eğitim ile iş başına geçmiş bir kişi olması durumunda (sınavlardan başarıyla geçmiş ama piyasaya hakim değil), bu iki uzmanın piyasaya arz etme kararı aldığı asansörün ne kadar güvenli olacağı konusundaki dikkate ve tereddütlere işaret etmiştir.

SEKTÖR SORUNU 16:

Ülkemiz şartlarında her asansörü monte eden firma ve personelin, asansör montaj standartlarına yeteri kadar hakim olmadığını, muayene personelinin doğru yada yanlış bilgisine itiraz edecek yada teyit edecek yeterlilikte olmadığını ve bunun sonucunda muayene personellerinin kontrol listelerini kendi istedikleri şekilde değerlendirerek, yoruma açık maddeleri yorumlayarak denetim gerçekleştirdiğini belirtmiştir. Bu noktada yoruma açık maddelerin iyi mühendislik usulüne uygunluğu göz önüne alınarak değerlendirilmesi noktasında hassasiyet ve çalışma gerektiğini vurgulamıştır.

Katılımcı: Muayene kuruluşu personeli ile ilgili olarak yetkin olmama durumunda özellikle sektörün kalifiye personel yetiştirilmesi konusuna destek vermesi gerekmekte.

Katılımcı: Asansör montajı yapan biri A kalite fren alıp, B kalite regülatör alıp, C kalite regülatör halatı alıp, D kalite motor alıp, D kalite motor üzerine Z kalite motor sireni alıp bir asansör üretebiliyoruz. Bu akşamların her biri için üretici kendi ürünü için onaylanmış kuruluştan etiket alabiliyor. Bütün komponentler onay alabiliyor ve biz bu komponentleri sahada test ediyoruz, içerisine ağırlık yüklerimizi doldurup asansöre hareket veriyoruz. Ayrı ayrı uygunluk almış farklı markalı ürünlerin bir arada doğru

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#MİLLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

çalışacağına nasıl emin olabiliyoruz? Yani fren, regülatör çok mükemmel olabilir ama ya regülatör halatı uygun değilse? Sizce bu güvenlik komponentlerinin bir arada uyumlu çalıştığına tam manası ile denetlenip belgelenmesi gerekmez mi? OK'lar ayrı ayrı bu firmalara belgeleri veriyor ama bunların bir arada tam verimle çalıştığından emin olmamız gerekmez mi? Çünkü biz denetim sırasında en kötü senaryoyu gerçek anlamda uygulayamıyoruz ki bu, hızın 115% artması, tam yüklü asansörün bırakılması durumu.

Katılımcı: Bu kullanılan komponentler, fren, regülatör ve hidrolik tampon, ivme karşısında asansörün mekanik güvenliğini sağlıyor. Bu üçünün aynı marka olması, birbirini garanti etmesi daha doğru olacaktır görüşümdedir.

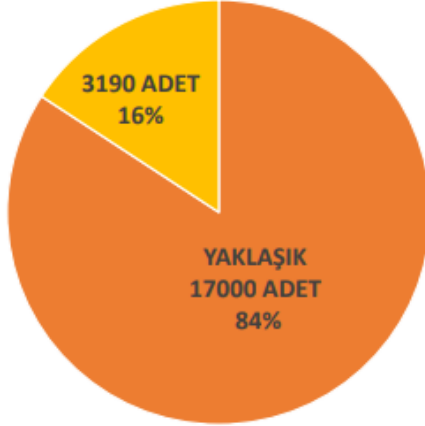

Haksız Rekabet ve Kayıt Dışı Faaliyetler

Turgay KULUĞ / TASİS - Genel Başkan

Haksız rekabete sebebiyet veren ve kamu güvenliğini tehlikeye sokan kayıt dışı unsurların mevcudiyetinden söz ederek istatistiklere göre 3190 adet Hizmet Yeterlilik Belgesine (HYB) sahip firma varken, Maliye Bakanlığında elde edilen verilere göre sektörde asansör taahhüt alanında faaliyet gösteren firma sayısı 20.190 adettir. Bu doğrultuda tüm paydaşların süreçleri ve işleri en kaliteli en iyi şekilde yaptıklarını düşündüğümüzde dahi, 17.000 kayıt dışı unsurlar söz konusu iken sektör sorunlarının tam olarak çözülebilmesinin mümkün olmadığını vurgulamıştır.

TÜRKİYE'DE ASANSÖR MONTAJ TAAHHÜT ALANINDAKİ KAYITLI VE KAYIT DIŞI UNSURLAR

TOPLAM FİRMA SAYISI	: 20.190 Ad.
HYB BELGELİ FİRMA SAYISI	: 3.190 Ad.
KAYIT DIŞI UNSURLAR	: 17.000 Ad.

- HYB Belgeli firma sayısı 26.02.2024 tarihi itibarıyla TSE sisteminden güncel olarak elde edilmiştir.
- Kayıt dışı unsurların sayısı 2022 yılı sonu itibarıyla Maliye Bakanlığı'ndan elde edilmiştir.

■ KAYIT DIŞI UNSURLAR ■ HYB BELGESİ OLANLAR

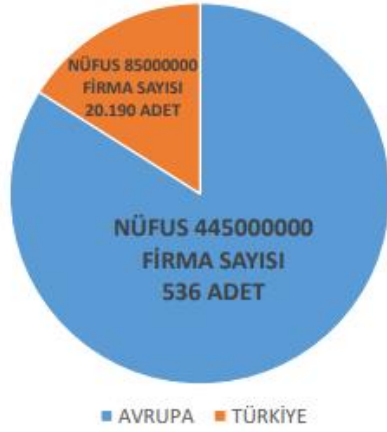
2

Avrupa düzeyinde nüfus ve firma sayısı ile Türkiye'de mevcut nüfus ve faaliyet yürüten asansör firma sayısını karşılaştırarak, nüfus / firma sayısı oranına göre, firmaların ülkemizdeki sayısının çok fazla olmasının, sektörde faaliyet yürütecek unsurların steril tutulmasını da engellediğini belirtmiştir. Buna ek olarak Avrupa'da mevcut sektör unsurlarının, 7 yıllık deneyim, teminat, üniversitelerin ilgili bölümlerinden mezuniyet gibi şartlar ile hassas ve etkin şekilde faaliyet göstermelerinin sağlandığını açıklayarak, ülkemizde de bu kayıt dışı unsurları besleyen kaynakların engellenmesi gerektiğine vurgulamıştır.

Bu doğrultuda mevzuat ve yönetmelik kapsamında öneri ve müzakerelerin Sanayi Bakanlığı ile paylaşıldığını belirtmiştir.

NÜFUSA GÖRE AVRUPA VE TÜRKİYE'DE FAALİYET
GÖSTEREN ASANSÖR MONTAJ TAAHHÜT
FİRMALARI

Kıta Avrupa'sına dair veriler Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat) üzerinden elde edilmiştir.

3

Asansörlerin zorunlu hale getirildiği ve mevzuatlarının daha da genişletilerek denetim altına alındığı dönem olan 1990 sonrasına dikkat çeken Sayın KULUĞ, geriye dönük 30 yılı aşkın süreçte ortaya henüz resmi hüviyet kazanamamış bir sektör çıktığını belirtmiştir.

Sektördeki gelişmelerin iki ayrı çalışma grubu altında devam etmiş olduğunu belirterek sektör paydaşlarını aşağıdaki şekilde açıklamıştır;

- Asansör Komponent Üreticileri
- Asansör Bakım, Onarım, Montaj (Taahhüt) Firmaları

Asansör komponent üreticileri;

Geçen zaman içerisinde artan konut ihtiyacı ile birlikte asansörlere olan talebin de artması ile, AB uyum yasaları çerçevesinde 2007 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından komponent üreticilerine yönelik asansör güvenlik aksamalarında ve asansörlerde CE zorunluluğu başlamış olduğunu (AT/95/16 Asansör Yönetmeliği) aktarmıştır. Aynı Bakanlığın ülke genelinde tüm asansörler için bina/ apartman/ tesisler üzerindeki denetim faaliyetlerini 2012 yılında aralarında protokol akdettikleri A Tipi Muayene Kuruluşlarını TÜRKAK akreditasyonu ile görevlendirdiğini ve denetimleri başlattığını ifade ederek, 1990-2012 yılları arasında bakım, onarım, montaj firmalarının yetersiz denetimler ve mevzuat eksikliklerinden kaynaklı olarak başıboş bırakılmış olan sektörde, firma sayısının da artışı ile aşırı boyutta artmasına sebep olarak yetki, paye ve ehliyeti olmayan birçok kişinin sektöre giriş yapmasına sebebiyet verdiğini söylemiştir.

Asansör Bakım, Onarım, Montaj (Taahhüt) Firmaları

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2012 yılından sonra yurt genelinde çalışan asansörlere ve bina/tesislere hizmet veren bakım, onarım, montaj firmalarına yönelik denetim faaliyetleri başlatmış olsa da önceki dönemlerde varlığını sürdüren gayri nizami oluşumların bu kez yine mevzuatlardaki yetersizlik sebebi

ile kanuni boşluklardan istifade ederek sektör içindeki mevcudiyetlerini korumaya devam ettiğini belirtmiştir. Bu dönemde yapılan mevzuat düzenlemeleri ile yurt genelinde asansör bakım, onarım, montaj faaliyetleri yürüten firmaların tamamına yönelik önemli kriterler/sorumluluklar getirildiğini ve yetki belgeleri ile zorunlu kılınan bir döneme girildiğini açıklamıştır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2024 verilerine göre, yapılan denetimlerle birlikte ilgili bakanlığın veri tabanında yetkilendirilmiş firma sayısının yurt geneli itibari ile 3190 işletme olduğunu belirtmiştir. Buna karşın günümüzde Türkiye genelinde faaliyet yürüten gayri nizami firma sayısının gerçekte yaklaşık 17 binin üzerinde olduğu da sözlerine ekleyen Sayın KULUĞ, yetkili firmalarla birlikte bu sayının 20 bin düzeyinde olduğu düşünüldüğünde facia boyutundaki manzaranın sektör için vahim sonuçlarına dikkat çekmiştir.

Sektörde gelinen bu nokta gerek komponent üretimlerinde gerekse bakım, onarım, montaj faaliyetleri nezdinde ülkemizi merdiven altı firmalar cennetine dönüştürdüğünü ifade etmiş ve çalışma usulleri doğrultusunda bu merdiven altı hizmetin geliştiğini ve devam ettiğini belirtmiştir.

Örnek olarak mühendis çalıştırmadan, danışmanlar üzerinden belgelendirme süreçlerini tamamlayarak işlem yapan, hizmet yeterliliği olmayan firmaların, piyasaya göre çok düşük fiyat vererek piyasadaki hizmet kalitesini olumsuz etkilemeye devam etmeye devam ettiklerini vurgulamıştır.

Sektörde yaşanan bu problemler bakım/onarım faaliyetlerine düşük fiyatlarla yansıyor, buna bağlı olarak hizmet kalitesinin de düşmesiyle birlikte asansör kazalarının artmasına sebep olduğunu açıklamıştır.

Bu kapsamda önerileri şu yönde olmuştur;

- ✓ **Asansör firmalarının kapasite raporlarının genişletilmesi,**
- ✓ **Yeni açılacak asansör şirketlerine teminat şartı getirilmesi,**
- ✓ **Şirket kuracak olan kişilerin aktif şekilde sektörde deneyim sahibi olması şartının getirilmesi,**
- ✓ **Mevzuattaki boşluklara göre hareket eden firmalara yönelik daha ağır yaptırımların getirilmesi**

Ülke genelinde söz konusu gayri nizami yapılanmaların meydana getirdiği zararın açık olarak görünenlerin ötesinde farklı sorunları da beraberinde getirdiğini belirtmiştir. Ulusal ölçekteki servis/bakım faaliyetlerindeki düşük fiyatların, yerleşik düzende çalışan firmaların toplumun can güvenliği için yapmaları gereken ARGE/İnovasyon çalışmalarına mani olduğunu, buna bağlı olarak nitelikli personel istihdamının da yeterince yapılamadığını ifade etmiştir.

Bir başka sorunun ise kayıt dışı faaliyetlerde bulunan kişilerin çok büyük ölçekte vergi kaçırması olduğunu belirtmiş ve Türkiye’de aktif çalışan asansör ünite sayısının yaklaşık 1 milyon adet olduğundan hareketle aylık yapılan bakım faaliyetlerinde yıllık ortalama oluşan vergi kaybının yaklaşık 1,2 milyar TL olarak gerçekleştiğini, bu sebeplerle sektörden göçlerin başladığını ve kamu güvenliğinin, söz konusu 17.000 firmanın elinde kalmaması ve piyasadaki büyük payı yabancı sermayenin almaması için en önemli konunun kayıt dışı unsurları besleyen kaynakların kurutulması olduğunu vurgulamıştır.

Sektördeki Kayıt Dışı Unsurların Nasıl Hareket Ettiğini aşağıdaki şekilde açıklamıştır;

a) Art niyetli kişi ya da kişilerin yönlendirmesi ile farklı kişiler üzerine asansör şirketleri açtırılarak bu şirketlere resmi hüviyet kazandırılır.

b) Resmi hüviyet kazanmış olan şirket üzerinden Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı adına yetki belgesi düzenleyen TSE'ye resmi başvuru yapmak üzere tüm evraklar nizami bir biçimde hazırlanarak başvuruda bulunulur. TSE tarafından başvuru yapan firmanın hizmet vereceği yer ve belgeleri kontrol edilerek şayet bir eksiklik yok ise HYB (Hizmet Yeri Yeterlilik) belgesi düzenlenir.

c) Resmi açılışını yapan ve HYB belgesini alan şirket artık yetkili bir asansör bakım, onarım ve montaj firması olarak kabul edilir.

d) Bakanlık tarafından yetkilendirilmemiş ve kaydı bulunmayan yaklaşık 17 bin firma ya da serbest dolaşımda olan kişiler binalara montaj ya da bakım fiyatları verirken yetkili firmalara göre çok daha düşük fiyat teklifleri yaparak işleri müteahhit firmadan ya da bina yöneticisinden alır. Düşük teklif verme nedenleri ise; yetkin personel, araç, ekipman, ofis, depo, vergi ve yıllık belge yenileme vb. giderlerinin olmamasının yanı sıra müteahhitlerin asansör malzemelerini düşük faturalarla merdiven altı tabir ettiğimiz üreticilerden almasından kaynaklanmaktadır. Sektörde bahsi geçen 17 bin illegal firma yaptıkları asansörlere resmi kimlik kazandırmak için yukarıda (a), (b) ve (c) maddelerinde bahsettiğimiz legal gibi görünen firmanın evraklarını kullanarak varlıklarını devam ettirmektedirler. Yetkili asansör firmaları ise bahsedilen giderlere doğrudan maruz kaldıklarından, bakım ve onarım fiyatlarının yüksek kalması sebebi ile iş almakta zorlanmakta ve müşteri kaybına uğramaktadırlar.

e) Bir sonraki adımda montaj faaliyetlerine yönelik asansör malzemelerini müteahhit firmaya düşük fatura ile aldırarak kayıt dışı kişiler asansörü binaya monte eder.

f) Montaj işlemi bittikten sonra asansörün yetkili bir firma tarafından belediyeye tescil ettirilmesi gerekmektedir. Ancak ortada yetkili bir firma olmadığından işte tam da bu noktada yukarıda adı geçen art niyetli ve TSE tarafından yetkilendirilmiş bazı firmalar kayıt dışı oluşumların imdadına yetişerek sahne almaktadır. Asansörü binaya monte eden kayıt dışı kişi para karşılığı belgesini kullandıran YETKİ BELGESİ SATICISI SAHTEKARLARI'na başvurur.

g) Yukarıda bahsettiğimiz kayıt dışı 17 bin firma cüzi bir ücret karşılığında, asansörün tescil işlemlerini yaptırabilmek için belge kullandırmak amacı ile kurulmuş firmalar üzerinden işlemlerini gerçekleştirir. Böylece illegal olan asansör legal hale getirilmiş olunur. Evraklar incelendiğinde ise hiçbir açık yakalanmaz çünkü firma TSE tarafından yetkili görünmektedir. Yasal olarak her ne kadar resmi evraklar üzerinde belge satışı yapan firma sorumlu olsa da bu firmalar genellikle belge satmak ya da naylon fatura ticareti yapmak maksadı ile kurulduğundan sürekli olarak yenilenir veya farklı kişiler üzerine yeni firmalar oluşturulur. Üzerine firma açılan kişiler ise genellikle suç dosyası kabarık toplumdan kopuk kimselerden tercih edilir. Arka plandaki aktörler ise hep aynı kişilerdir.

h) Müteahhit firmaların birçoğu ise gelen tekliflere fiyat odaklı yaklaştığından asansörlerinin bu tür yöntemlerle tescil edilmesine göz yummaktadır.

i) Aynı şekilde bina yönetimleri de başkalarının belgelerini kullanarak faaliyetler yürüten gayri resmi yapılanmaların verdiği bakım fiyatlarına sadece düşük fiyat kriteri ile rağbet etmektedir.

j) Tüm bunlara ilave olarak; T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 6 Nisan 2019 Tarihli, 30737 Sayılı Resmi Gazete' de yayımladığı Asansör İşletme ve Bakım Yönetmeliği'nin Dördüncü Bölüm 11. Maddesinin 7. Bendinde "Bina sorumlusunun garanti süresi içerisinde bir başka asansör monte eden veya onun yetkili servisi ile bakım sözleşmesi imzalaması, o asansörü piyasaya arz eden asansör monte edenin garanti ile ilgili yükümlülüklerini ortadan kaldırır." ifadesine yer verilmiş olup yine Dördüncü Bölüm Satış Sonrası

Hizmetler başlığı altında 12. Maddenin 1. Bendinde “Asansör Yönetmeliği (2014/33/AB) kapsamında piyasaya arz edilen ve garanti edilen her asansöre yönelik garanti kapsamında yürütülecek olan satış sonrası bakım, onarım ve servis hizmetleri, o asansörü piyasaya arz eden asansör monte eden veya onun yetkili servisi tarafından yerine getirilir.” hükümleri yer almaktadır. Bina ya da tesis yöneticileri çoğu zaman bu detaylara vakıf olmadığından asansör bakımlarını yetkisiz firmalara vererek yönetmelikle kendilerine tanınmış olan garanti haklarını da kendi elleriyle zayi edebilmektedirler.

Bahsedilen yanlış süreçlerle devam eden ilerleyişin doğal sonuçları olarak, ünitelere mühendislik hesaplarından yoksun, yetkili olmayan ve her bakımdan yetersiz kişi ya da kişiler tarafından müdahale edildiğini, bu sebeple asansörlere canını teslim eden herkesin hayatı ile oynandığını vurgulayarak, bahsedilen sorunların çözümü için ivedi şekilde adımlar atılması gerektiğini vurgulayarak sunumunu tamamlamıştır.

Onaylanmış Kuruluşlar ile İlgili Sorunlar

Zafer GÜNEŞ / Makina Mühendisi

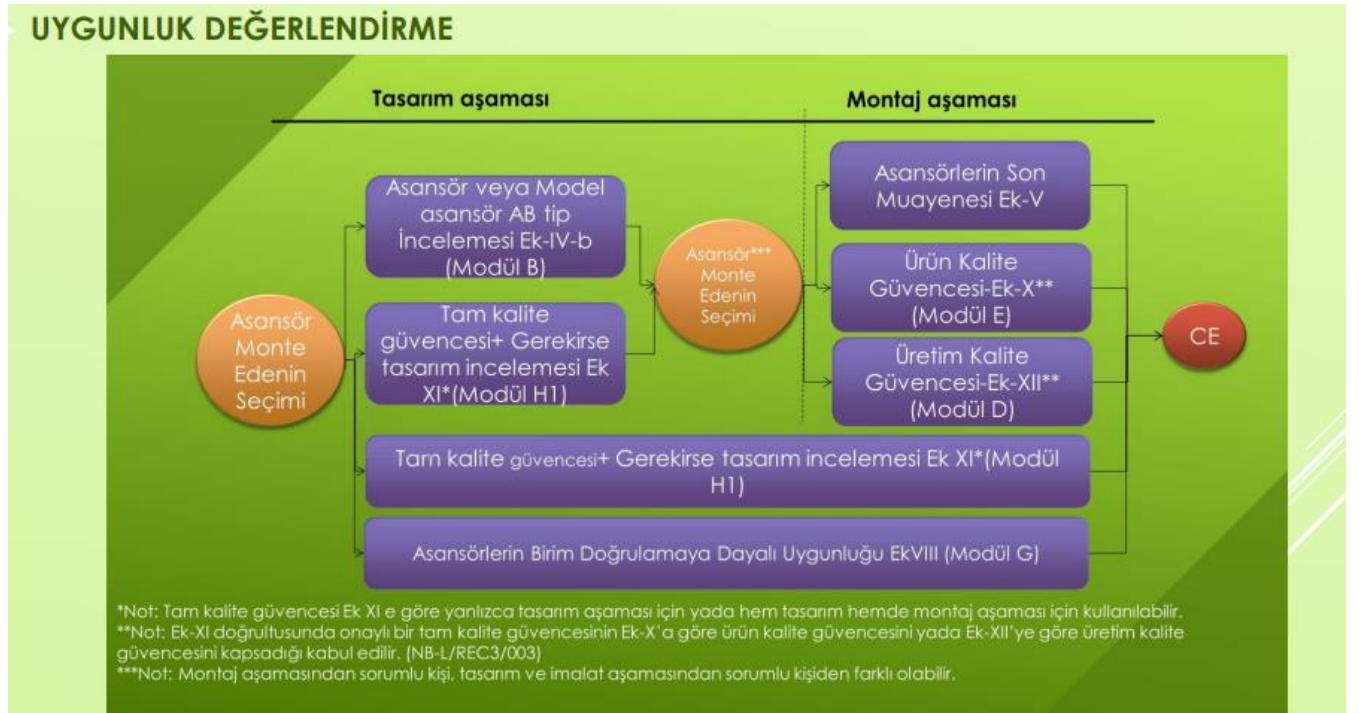
Ülkemizde 2014/33/AB asansör yönetmeliği kapsamında onaylanmış kuruluş (OK) faaliyetleri ve karşılaşılan sorunlar üzerine sunumunu aktarmaya başlayan Sayın GÜNEŞ, CE süreci ile ilgili olarak 2005 yılında 95/16 Direktifinin yürürlüğe girmesini takiben yurt dışından uzmanların ülkemize gelip eğitimler verdiğini, bu süreçte TÜRKAK'ın da desteği ile uygunluk sürecinin MMO'ya aktarılması ve uygunluğa ilişkin süreçlerin bilgiler dahilinde verimli şekilde işlendiğini aktarmıştır. Ancak bugün gelinen noktada süreçlerin yeniden değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Onaylanmış Kuruluşlar olmadan ne asansörün ne de komponentin doğrulanamadığını belirtmiştir. CE İŞARETİ kapsamında aşağıdaki bilgileri aktarmıştır;

- CE işareti, ürünün, ürüne uygulanan ve CE işaretini öngören Birlik mevzuatına uygunluğunu gösterir.
- CE işareti, ister EEA'da, (Avrupa Ekonomik Alan) ister Türkiye'de veya başka bir ülkede üretilmiş olsun, EEA ve Türkiye pazarına sunulacak ürünlere iliştilir.
- CE işareti, bir ürünün AB mevzuatına uygunluğunun temel bir göstergesidir (ancak kanıtı değildir) ve ister EEA'da, ister Türkiye'de veya başka bir ülkede üretilmiş olsun, ürünlerin EEA ve Türkiye pazarında serbest dolaşımını sağlar. Avrupa Ekonomik Alanı Üye Devletleri (AEA - AB Üye Devletleri ve belirli EFTA ülkeleri: İzlanda, Norveç, Lihtenştayn) CE işaretli ürünlerin piyasaya sürülmesini, bu tür önlemler ürünün uygunsuzluğuna ilişkin kanıtlara dayanılarak gerekçelendirilemediği sürece kısıtlayamaz.
- Bu aynı zamanda üçüncü ülkelerde üretilen ve EEA'da satılan ürünler için de geçerlidir. CE işareti bir ürünün Avrupa Birliği'nde üretildiğini göstermez. CE işareti, söz konusu Birlik uyumlaştırma metin(ler)i tarafından ortaya konan gerekliliklere uygunluğu gösterir.
- Bu nedenle, Üye Devletlerin yetkilileri ve diğer ilgili taraflar (örneğin distribütörler) için temel bilgi olarak kabul edilmelidir. CE işareti ticari amaçlara hizmet etmez, yani bir pazarlama aracı değildir. CE işareti, geniş anlamda uygunluk değerlendirmesini içeren bütün bir sürecin görünür sonucudur ve bir ürünün Birlik uyum mevzuatına uygun olduğunun üretici tarafından beyan edildiğini gösterir.
- Ürünlerin Pazarlanması ile ilgili Akreditasyon ve Piyasa Gözetimi İçin Şartları Belirleyen Komisyon ve Avrupa Parlamentosunun 765/2008 sayılı Regülasyonu (765/2008/AT) CE işaretine ilişkin genel ilkeleri belirlerken, Ürünleri Pazarlanması için Ortak Çerçeve Hakkında Komisyon ve Avrupa Parlamentosunun 768/2008/EC sayılı Kararı (768/2008/AT) CE işaretinin iliştilmesine ilişkin kuralları ortaya koymaktadır.
- CE işaretini öngören sektörel Birlik uyum metinleri 765/2008/EC sayılı Tüzük ve 768/2008/EC sayılı Karara dayanmaktadır.
- CE işareti üretici (Birlik içinde veya dışında yerleşik) veya Birlik içinde yerleşik yetkili temsilcisi tarafından iliştilir.

- CE işaretini ilâştirerek üretici, ürünün yürürlükteki tüm Birlik mevzuat gerekliliklerine uygun olduğunu ve uygun uygunluk değerlendirme prosedürlerinin başarıyla tamamlandığını kendi sorumluluğunda beyan eder.

- CE işareti, özel Birlik uyum mevzuatının aksini gerektirdiği durumlar haricinde, bu işarete tabi herhangi bir ürün piyasaya sürülmeden önce ilâştırılmalıdır. Ürünlerin CE işaretinin ilâştırılmasını öngören birden fazla Birlik uyum yasasına tabi olduğu durumlarda, işaret, ürünlerin tüm bu yasaların hükümlerine uygun olduğunun beyan edildiğini gösterir.

Yeni yaklaşım direktifleri çerçevesinde asansörün ve komponentin doğrulanabilmesinin OK'lar aracılığı ile gerçekleştirilebildiğini;

- Ek2 çerçevesinde ise CE işaretinin doğru şekilde uygulandığının kontrol edildiği
- Ek3 çerçevesinde güvenlik komponentlerinin uygunluğunun kontrol edildiğini

belirtmiştir.

Asansörlerin ve güvenlik aksamalarının uygunluk değerlendirmesine ilişkin olarak aşağıdaki bilgileri aktarmıştır;

***Asansörlerin uygunluk değerlendirmesi**

Madde 16(1), asansörler için uygunluk değerlendirme prosedürlerinin seçimini ortaya koymakta ve bir asansörün piyasaya arzından ve hizmete alınmasından önce izlenmesi gereken adımları tanımlamaktadır. Her asansör için, asansör tasarımının Direktif'in temel sağlık ve güvenlik gerekliliklerine uygunluğu değerlendirilmeli ve asansör kurulumunun onaylanmış asansör tasarımına

uygunluğu kontrol edilmelidir. Bu nedenle, asansörler için uygunluk değerlendirme prosedürleri, tasarım aşaması veya montaj aşaması ile ilgili olup olmadıklarına göre ayırt edilebilir:

- Tasarım aşaması

Bir asansörün tasarımının uygunluğunu değerlendirmek için, asansör monte eden aşağıdaki alternatif prosedürlerden birini seçebilir:

- Asansör veya model asansör tasarımı bir Onaylanmış Kuruluş tarafından gerçekleştirilecek olan AB tip incelemesine sunulur;
- Asansör tasarımının uygunluğu, bir Onaylanmış Kuruluş tarafından onaylanan bir tam kalite güvence sistemine ve tasarım incelemesine dayalı olarak monte edenin kendisi tarafından değerlendirilir.
- Asansör tasarımı bir Onaylanmış Kuruluş tarafından gerçekleştirilecek olan birim doğrulamasına tabidir;

Tam kalite güvence sistemine başvurulması durumunda, bir asansör tasarımının uyumlaştırılmış standartlara tamamen uygun olmaması halinde, Onaylanmış Kuruluş, tasarımın Direktif Ek I'de belirtilen temel sağlık ve güvenlik gerekliliklerine uygun olup olmadığını tespit etmelidir.

***Asansörlerin uygunluk değerlendirmesi**

- Montaj aşaması

Asansör montajının uygunluğu, tasarım aşamasında değerlendirilen tasarıma uygunluğunu kontrol etmek için, asansör monte eden aşağıdaki alternatif prosedürlerden birini seçebilir;

Bir AB tip inceleme sertifikasına tabi olan veya gerektiğinde bir tasarım denetimi ile tamamlanan tam bir kalite güvencesi altında tasarlanmış asansör tasarımları veya model asansör tasarımları için:

- Asansör montajı bir Onaylanmış Kuruluş tarafından son muayeneye tabi tutulur;
- Asansör montajcısı, Onaylanmış Kuruluş tarafından onaylanmış bir ürün kalite güvencesi altında asansör montajının son muayenesini ve testini kendisi yapar;
- Asansör montajcısı, Onaylanmış Kuruluş tarafından onaylanmış bir üretim kalite güvencesi altında asansör montajının son muayenesini ve testini kendisi yapar;
- Asansör monte eden, tasarım aşamasını da kapsayan onaylı tam kalite güvencesi kapsamında asansör montajının son muayenesini ve testini gerçekleştirir.

Bir Onaylanmış Kuruluş tarafından birim doğrulamasına tabi tutulan asansör tasarımları için aynı prosedür montaj aşamasını da kapsadığını belirterek,

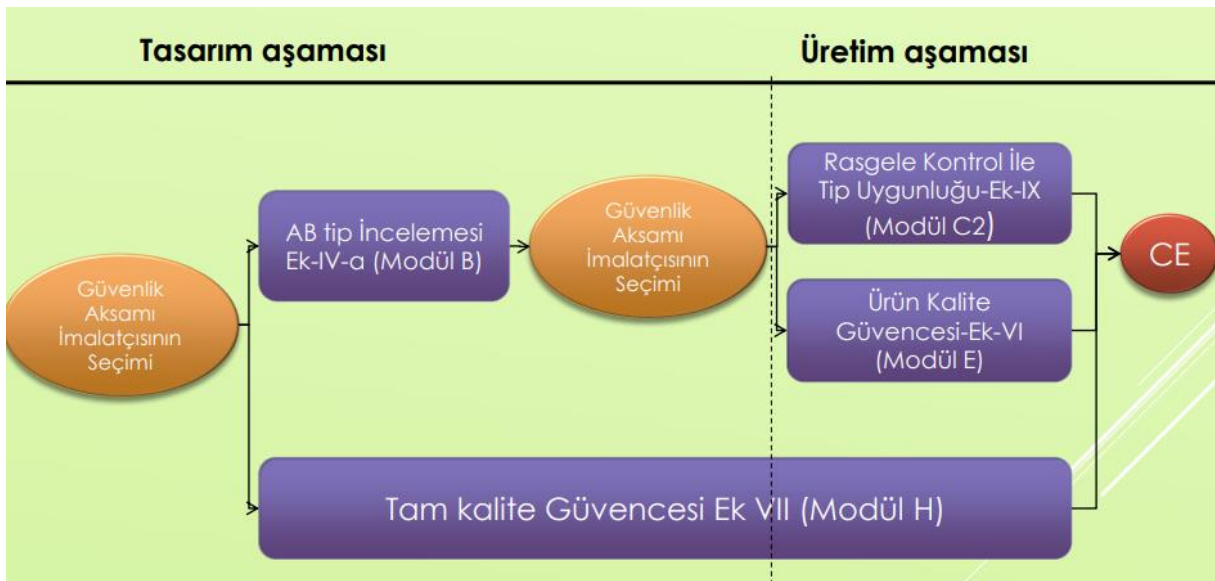
- Birim doğrulama prosedürünün tek bir Onaylanmış Kuruluşu içerdiğini,
- Bu durumun, tam bir kalite güvencesinin hem tasarım hem de montaj aşamalarını kapsamaması halinde de geçerli olacağını,
- Diğer prosedürler izlenirse, montaj aşaması için uygunluk değerlendirme prosedürünü yürüten Onaylanmış Kuruluş, tasarım aşaması için uygunluk değerlendirme prosedürünü yürüten Onaylanmış Kuruluş ile aynı veya farklı bir Onaylanmış Kuruluş olabileceğini

- Bir onaylanmış kuruluş montaj aşaması sürecine dahil olduğunda, monte edenin onaylanmış kuruluşu değiştiremeyeceğini,
- İlk doğrulamadan sonra sertifika vermeyi reddetmiş olsa bile aynı kuruluşa başvurulması gerektiğini

Açıklamıştır.

Güvenlik aksamalarının tasarım ve üretim aşamalarına ilişkin olarak, güvenlik aksamalarının uygunluk değerlendirmesini aşağıdaki şekilde açıklamıştır;

***Güvenlik aksamalarının uygunluk değerlendirmesi**

Madde 15, güvenlik aksamı üreticileri için mevcut olan uygunluk değerlendirme prosedürlerinin seçimini ortaya koymakta ve bir güvenlik aksamının piyasaya arzından önce izlenmesi gereken adımları tanımlamaktadır. Emniyet aksamaları için uygunluk değerlendirme prosedürleri, tasarım aşaması veya üretim aşaması ile ilgili olmalarına göre ayırt edilebilir:

- Tasarım aşaması

Tasarım aşaması için üretici aşağıdaki prosedürlerden birini seçebilir:

*Güvenlik bileşeni modeli, bir Onaylanmış Kuruluş tarafından gerçekleştirilen bir AB tip incelemesine sunulur;

*Güvenlik aksamı modelinin uygunluğu, Onaylanmış Kuruluş tarafından onaylanmış tam bir kalite güvencesi altında üreticinin kendisi tarafından değerlendirilir.

-Üretim aşaması

*Üretim aşaması için, güvenlik aksamı modeli bir AB tip inceleme sertifikasına tabi ise, üretici fiilen üretilen güvenlik aksamlarının onaylanmış tipe uygun olmasını sağlamak için aşağıdaki prosedürlerden birini uygulamalıdır:

*Üretim numuneleri üzerinde bir Onaylanmış Kuruluş tarafından rastgele kontroller yaptırır;

*Emniyet aksamlarının son muayenesi ve testi için Onaylanmış Kuruluş tarafından onaylanmış bir kalite sistemi işletir.

Bu alternatiflerden biri seçildiğinde, üretim aşamasına müdahale eden Onaylanmış Kuruluş, ilgili emniyet aksamı modelinin AB tip incelemesini gerçekleştiren Onaylanmış Kuruluş ile aynı olabilir veya farklı bir Onaylanmış Kuruluş olabilir.

Güvenlik aksamlarının tasarımı onaylı bir tam kalite güvencesi altında gerçekleştirilmişse, aynı sistem güvenlik aksamlarının üretimini ve son muayenesini ve testini de kapsar. Bu durumda, yalnızca bir Onaylanmış Kuruluş söz konusudur.

*Nando (New Approach Notified and Designated Organisations-) kayıtlarına göre Ülkemizde 2014/33/AB Asansör Yönetmeliği Kapsamında faaliyet yürüten onaylanmış kuruluşlar

- ✓ Güvenlik aksamları kapsamında 4 adet Onaylanmış kuruluş
- ✓ Asansör kapsamında 21 Onaylanmış kuruluş
- ✓ Asansör kapsamında geri çekilen veya askıya alınan 6 Onaylanmış Kuruluş

Tarafsızlık yönetimi

R17.3: Onaylanmış kuruluş, değerlendirdiği kuruluştan veya üründen bağımsız bir üçüncü taraf kuruluş olacaktır.

R17.4: Onaylanmış kuruluş, üst düzey yönetimi ve uygunluk değerlendirme görevlerini yerine getirmekten sorumlu personel, değerlendirdiği ürünün tasarımcısı, imalatçısı, tedarikçisi, montajcısı, alıcısı, sahibi, kullanıcısı veya bakımıcısı veya bu taraflardan herhangi birinin yetkili temsilcisi olmamalıdır. Bu, Uygunluk Değerlendirme Kuruluşunun işlemleri için gerekli olan değerlendirilmiş ürünlerin kullanılmasını veya ürünlerin kişisel amaçlarla kullanılmasını engellemeyecektir.

Onaylanmış kuruluş, üst düzey yönetimi ve uygunluk değerlendirme görevlerini yerine getirmekten sorumlu personel, bu ürünlerin tasarımına, imalatına veya yapımına, pazarlanmasına, kurulumuna, kullanımına veya bakımına doğrudan dahil olmayacak ve bu faaliyetlerle bağlantılı ilgili tarafları temsil etmeyecektir. Bildirildikleri uygunluk değerlendirme faaliyetleri ile ilgili olarak, yargı bağımsızlığı veya bütünlük ile çelişebilecek herhangi bir faaliyette bulunmayacaklardır. Bu özellikle danışmanlık hizmetleri için geçerlidir.

R17.5: Onaylanmış kuruluşlar ve personeli, uygunluk değerlendirme faaliyetlerini en yüksek derecede mesleki bütünlük ve belirli bir alanda gerekli teknik yeterlilik ile yürütecektir ve kararlarını veya sonuçlarını etkileyebilecek her türlü baskı ve özellikle bu faaliyetlerin sonuçlarına ilgi duyan kişi veya gruplardan gelen ve özellikle de uygunluk değerlendirme faaliyetlerini etkileyebilecek mali teşvikten uzak olmalıdır.

R17.8: Onaylanmış kuruluşun, üst düzey yönetim ve değerlendirme personelinin tarafsızlığı garanti edilecektir. Onaylanmış kuruluşun üst düzey yönetim ve değerlendirme personelinin ücreti, yapılan değerlendirme sayısına veya bu tür değerlendirmelerin sonuçlarına bağlı olmayacaktır.

R17.6(b): Bir Uygunluk Değerlendirme Kuruluşu, her zaman ve her uygunluk değerlendirme prosedürü ve bildirildiği her ürün türü veya kategorisi için, uygunluk değerlendirmesinin gerçekleştirildiği prosedürlerin gerekli tanımlarını elinde bulundurmalı ve bu prosedürlerin şeffaflığını ve yeniden üretilebilmesini sağlamalıdır. Onaylanmış kuruluş olarak yürüttüğü görevler ile diğer faaliyetleri birbirinden ayıran uygun politika ve prosedürlere sahip olmalıdır.

Personel

R17.6(a): Uygunluk Değerlendirme Kuruluşu, her zaman ve her bir uygunluk değerlendirme prosedürü ve ilgili olarak onaylandığı her ürün türü veya kategorisi için uygunluğu değerlendirme görevlerini gerçekleştirmek için gerekli teknik bilgiye ve yeterli ve uygun deneyime sahip gerekli personele sahip olacaktır.

R17.7: Uygunluk değerlendirme faaliyetlerini yürütmekten sorumlu personel aşağıdakilere sahip olacaktır:

- Uygunluk Değerlendirme Kuruluşunun bildirildiği ilgili kapsamın tüm uygunluk değerlendirme faaliyetlerini kapsayan sağlam teknik ve mesleki eğitim;
- Gerçekleştirdikleri değerlendirmelerin gereksinimlerine ilişkin yeterli bilgi ve bu tür işlemleri gerçekleştirmek için yeterli yetki;
- Temel gereklilikler, uygulanabilir Uyumlulaştırılmış Standartlar ve ilgili Topluluk uyumlaştırma mevzuatı ve ilgili uygulama yönetmeliklerinin ilgili hükümleri hakkında uygun bilgi ve anlayış;
- Değerlendirmelerin gerçekleştirildiğini kanıtlamak için sertifika, kayıt ve raporları düzenleme becerisi.

ONAYLANMIŞ KURULUŞ SORUNLARI

- Yüklü testlerin düşük hızlarda ya da yüksüz yaptırma talepleri, ya da hiç test ve muayene yaptırmadan belgelendirme talep edilmesi,
- Saha denetiminde ürün üzerinde bulunan uygunsuzlukların giderilip giderilmediği saha denetimi planlanmadan fotoğraf üzerinden uygunluk değerlendirmesi yaptırma talepleri,
- Ürün üzerinde standarttan sapan durumlar için monte eden firma tarafından sunulan risk analizi çözümleri sorgulanmadan kabul edilmesi,
- Onaylanmış kuruluş bünyesinde EN ISO 14798 standardına göre risk değerlendirme ekibi oluşturulmaması,
- Asansör dizayn hesaplarının sorgulanmaması ya da doğrulanmaması ya da buna ilişkin yöntem oluşturulmaması,

- Ek-1 temel sağlık ve güvenlik gereklerinin tamamının değerlendirilmemesi
- Onaylanmış kuruluşların faaliyeti danışmanlık sağlayan kuruluşların faaliyetleri ile bağlantılı olarak pazarlanması, onaylanmış kuruluş denetim faaliyetini yapmaması ve yapmış gibi göstermesi,
- Onaylanmış kuruluş personelinin etkin bir eğitim ve vasıflandırma sürecinden geçirilmeden atanması ve uygun olmayan belgelendirmeler.
- Onaylanmış kuruluş çalışanlarının danışman firmalar veya asansör monte eden firmalar ile ilişkileri,
- Aynı müşteriye sürekli aynı uzmanın gitmesi,
- Onaylanmış kuruluşlara başvuruların resmi olarak yapılmaması, denetim esnasında formların doldurulması,
- Tüm belgelendirme süreçlerin danışman firmalar üzerinden yapılması, monte eden firmanın bu durumda hiç haberdar olmaması,
- Onaylanmış kuruluşlar arasında rekabet, düşük fiyat politikası, ticari ve mali açıdan gelir giderin sağlanamaması, tarafsızlık tehdidi vb.

Sunumunu Onaylanmış Kuruluş sorunlarını aktararak tamamlayan Sayın GÜNEŞ'in ardından katılımcıların soru ve yorumları aşağıdaki gibi olmuştur;

Katılımcı: Direktifin ruhundan uzaklaşmadan denetimlerin etkin şekilde yapılması ve modüller arasındaki tutarsızlıkların ortadan kaldırılması (Örneğin Modül H1'de olmayan yetki alanı Modül B'de mevcut.

Katılımcı: B+E ile ilgili bir kota veya montaj sayısı belirlenmesi gerekmez mi?

Katılımcı: B+E ile ilgili bir kota kesinlikle doğru değil. Engel koyulması yerine sürecin doğru yönetilmesi gerekmektedir. Ayrıca Modül H1 hareket sahası çok geniş bir alanı kapsıyor.

Katılımcı: 12255 Standardı kapsamında montaj ya da bakım yapılan asansör durak sayısı ile ilgili çizelge mevcut ancak şu anda süreçler verimli işletilmemekte. Bakımı yapan firma ilgili belediyeye adres bilgilerini ibraz etmiyor. Bu nedenle belediye ve firma arasında sorun yaşanıyor ve cezai süreçler oluşuyor. Belediyelerde ve ilgili alanlarda ortak bir portal açılabılırsa bu sorunun çözümü için verimli bir adım atılmış olacaktır.

Katılımcı: OK'lar ile ilgili olarak bir yeterlilik bir de yetkinlik mevcut. Her kuruluşun kendi içinde yetkinliklerini sorgulaması kendi yetkinliklerini gözden geçirmesi gerekli. Bununla birlikte denetim tekniklerinin de değiştirilmesi gerekmektedir. Gerçek veri ve denetimlerle donatılmalı, biçilmiş görevler yerine yetkinliklere göre hareket etmelidir.

Güvenlik Aksami İmalatçıların Karşılaştığı Sorunlar

Cem ÇELİK / Makina Yüksek Mühendisi

GÜVENLİK AKSAMI İMALATÇILARININ KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR kapsamında 3 ana konu üzerine sunumunu gerçekleştiren Sayın ÇELİK aşağıdaki başlıklar altında açıklamaları aktarmıştır;

- 1- Asansör güvenlik aksamları nelerdir?
- 2- Asansör güvenlik aksami uygunluk değerlendirme işlemleri
- 3- Asansör güvenlik aksami imalatçıların karşılaştığı sorunlar

1- Asansör güvenlik aksamları nelerdir?

Asansör güvenlik aksamları 2014/33/AB Asansör Yönetmeliği Ek III de aşağıda görüldüğü gibi listelenmiştir:

ASANSÖR GÜVENLİK AKSAMLARININ LİSTESİ (Ek-III)

1. Durak kapılarını kilitleme tertibatları.
2. Ek-I'in 3.2. maddesinde bahsi geçen düşmeleri önleyen yani kabinin düşmesini veya kontrolsüz hareket etmesini engelleyen tertibatlar.
3. Aşırı hız sınırlayıcı tertibatlar.
4. Tamponlar
 - a) Enerji depolayan tamponlar:
 - 1) Doğrusal olmayan,
 - 2) Dönüş hareketi sönmülemeli.
 - b) Enerji harcayan tamponlar.
5. Düşmeleri önleyen cihaz olarak kullanıldığı durumlarda, hidrolik güç devrelerinin kaldırıcılarına bağlanan güvenlik tertibatları.
6. Elektronik aksamları içeren güvenlik şalterleri şeklindeki elektrikli güvenlik tertibatları.

2- Asansör güvenlik aksami uygunluk değerlendirme işlemi

Asansör güvenlik aksami uygunluk değerlendirme işlemi 2014/33/AB Asansör Yönetmeliğine göre yapılmaktadır. 2014/33/AB Asansör yönetmeliğinde tanımlanan onaylanmış kuruluş ve imalatçı yükümlükleri göz önüne alınarak madde 18 de tanımlanan metotlar yardımı ile uygunluk değerlendirme işlemleri gerçekleştirilir.

MADDE 18 – (1) Asansör güvenlik aksamlarına aşağıda yer alan uygunluk değerlendirme işlemlerinden biri uygulanır.

- Model asansör güvenlik aksamına Ek-IV'ün Bölüm A'sına göre AB tip incelemesi uygulanır ve Ek-IX'a göre rastgele kontrol işlemi gerçekleştirilir.
- Model asansör güvenlik aksamına Ek-IV'ün Bölüm A'sına göre AB tip incelemesi uygulanır ve Ek-VI'ya göre ürün kalite güvencesine dayalı tipe uygunluk işlemi gerçekleştirilir.
- Ek-VII'ye göre tam kalite güvenceye dayalı uygunluk işlemi gerçekleştirilir.

Bu yöntemlerden yaygın olarak kullanılan uygunluk değerlendirme işlemleri a) bendinde belirtilen AB tip incelemesi ve rastgele kontrol işlemidir.

ASANSÖRLERİN VE ASANSÖR GÜVENLİK AKSAMLARININ AB TİP İNCELEMESİ (MODÜL B)

BÖLÜM A: ASANSÖR GÜVENLİK AKSAMLARININ AB TİP İNCELEMESİ

1. AB tip incelemesi, onaylanmış kuruluşun asansör güvenlik aksamının teknik tasarımını incelemesine ve teknik tasarımının Ek-I'de yer alan uygulanabilir temel sağlık ve güvenlik gereklerini karşıladığını onaylamasına ve doğrulamasına; asansörde temsil eden numunesinin belirtilen gereklere uygun olarak bir araya getirildiğinin kanıtlanmasına imkân verecek uygunluk değerlendirme işleminin bir bölümünü oluşturur.

2. AB tip incelemesi için başvuru, imalatçı veya yetkili temsilcisi tarafından kendi seçtiği bir onaylanmış kuruluşa yapılır.

Başvuru aşağıdakileri kapsar:

- İmalatçının adı, adresi ve eğer başvuru Türkiye'de yerleşik yetkili temsilci tarafından yapılıyorsa, onun da adı, adresi ve asansör güvenlik aksamının üretim yeri.
- Aynı başvurunun bir başka onaylanmış kuruluşa yapılmadığına dair yazılı beyan.
- Teknik dosya

Asansör güvenlik aksamının temsili numunesi veya bunun nerede incelenebileceğine dair ayrıntılar. Onaylanmış kuruluş gereken hallerde deney programını gerçekleştirmek üzere daha fazla numune talebinde bulunabilir.

Teknik tasarım çözümünün yeterliliğini gösteren ve sunulması gereken kanıt, ilgili uyumlaştırılmış standartlara tam olarak uyulmadığı durumlarda, diğer belgeler ile birlikte teknik özellikleri de kapsayan herhangi bir belgedir. Söz konusu belge, gereken durumlarda imalatçının uygun bir laboratuvarı veya sorumluluğu altında onun adına bir test laboratuvarı tarafından diğer teknik özelliklere uygun şekilde gerçekleştirilen deney sonuçlarını içerir.

3. Teknik dosya, asansör güvenlik aksamının bu Ekin 1. maddesinde yer alan koşulları sağlamasını ve elverişli bir risk çözümlemesi ile değerlendirmesini içerecek şekilde değerlendirmenin yapılmasını

sağlar. Teknik dosya, asansör güvenlik aksamının değerlendirilmesi, tasarımı, imalatı ve çalıştırılmasını dair mümkün olduğunca uygulanabilir gerekleri kapsar ve belirler.

Teknik dosya uygulanabildiği yerlerde aşağıdakileri içerir:

- Kullanım alanı için özellikle hız, yük ve güç için olası sınırlar ile patlayıcı çevre ve tehlikeye maruz kalma koşulları da dahil olmak üzere asansör güvenlik aksamının genel açıklaması.
- Tasarım ve imalat çizimi veya şeması.
- Asansör güvenlik aksamının çizim ve şemaların anlaşılması için gerekli açıklama.

Uyumlaştırılmış standartların bir listesi ve uyumlaştırılmış standartların uygulanmadığı durumlarda uygulanan diğer ilgili teknik özelliklerin bir listesi dahil olmak üzere bu Ekin 1. maddesinde bahsedilen gerekleri karşılaması için benimsenen çözümlerin açıklamaları. Uyumlaştırılmış standartların kısmen uygulanması durumunda teknik dosyada uygulanan kısımlar belirtilir.

- İmalatçı tarafından yapılan veya yaptırılan tasarım hesaplamaları.
- Test sonuçları.
- Asansör güvenlik aksamına ait olan kurulum talimatının bir kopyası.
- Seri imal edilen asansör güvenlik aksamının, incelenen asansör güvenlik aksamına uygun olmasını sağlamak için imalat aşamasında alınan tedbirler.

4. Onaylanmış kuruluş;

Asansör güvenlik aksamının teknik yönden tasarımının doğruluğunu değerlendirmek için teknik dosyayı ve çözümünün yeterliliğini gösteren kanıtları inceler.

İnceleme ve testlerin yapılacağı yer konusunda mutabık kalır.

Numunelerin teknik dosyaya uygun şekilde imal edildiğinin, diğer teknik özelliklere uygun tasarlanmış olduğunun yanı sıra uyumlaştırılmış standartların uygulanabilir hükümlerine uyulduğunu doğrular.

İmalatçı tarafından asansör güvenlik aksamında ilgili uyumlaştırılmış standartlarda uygulamak üzere seçilen teknik özelliğın düzgün şekilde uygulanıp uygulanmadığını kontrolü için uygun incelemeleri ve testleri yapar veya yaptırır.

İmalatçı tarafından asansör güvenlik aksamında ilgili uyumlaştırılmış standartların uygulanmaması durumunda, diğer ilgili teknik özelliklerin uygulanmasında benimsenen çözümlerin, asansör güvenlik aksamının bu Ekin 1. maddesinde belirtilen gerekleri sağlayıp sağlamadığını kontrolü için uygun incelemeleri ve testleri yapar veya yaptırır.

Onaylanmış kuruluş, gerçekleştirilen incelemeleri, onaylamaları ve testleri ve bunların özetlerini içeren bir değerlendirme raporunu düzenler. Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda, onaylanmış kuruluşun yükümlülüklerine zarar vermeyecek şekilde sadece imalatçı ile uzlaşmak suretiyle bu raporun içeriğini tamamen veya kısmen yayımlayabilir.

5. Asansör güvenlik aksamı tipinin, bu Ekin 1. maddesinde belirtilen koşulları sağlaması durumunda, onaylanmış kuruluş imalatçıya bir AB tip inceleme belgesi düzenler. Belge, imalatçının adı ve adresini, AB tip incelemesi sonuçlarını, belgenin geçerliliği ile ilgili bütün şartları ve onaylanmış tipin tanımlanması için gerekli olan özellikleri içerir.

AB tip inceleme belgesi bir veya birden fazla ek içerebilir.

AB tip inceleme belgesi ve ekleri, değerlendirilen tipteki ürünler ile monte edilen asansörün bakımına imkân sağlamak için asansör güvenlik aksamı ile ilgili tüm bilgileri içerir.

Eğer imalatçının bu Ekin 1. maddesinde yer alan şartları yerine getirmemesi durumunda onaylanmış kuruluş, asansör güvenlik aksamına AB tip inceleme belgesi vermeyi reddeder, bu reddin ayrıntılı sebeplerini belirtir ve başvuru yaparı bilgilendirir.

Onaylanmış kuruluş, teknik dosya ve değerlendirme raporunda olduğu gibi AB tip inceleme belgesinin ekleri ve ilaveleriyle birlikte bir kopyasını, belgenin verildiği tarih itibarıyla on beş yıl muhafaza eder.

6. Onaylanmış kuruluş, genel olarak benimsenen teknik yöntemler ve çözümlerdeki değişikliklerin onaylı tipin Ek-1'de yer alan temel sağlık ve güvenlik gereklerini daha fazla sağlayamayacağını gösterir ve bu değişikliklerin daha fazla inceleme gerektirip gerektirmediğini tespit eder. Onaylanmış kuruluş, gerekmesi halinde imalatçıyı bilgilendirir.

7. İmalatçı asansör güvenlik aksamında Ek-1'de yer alan gerekler hususunda yaptığı AB tip incelemesini etkileyecek değişiklikler konusunda onaylanmış kuruluşu bilgilendirir.

Onaylanmış kuruluş değişiklikleri inceler, AB tip inceleme sertifikasının geçerli kalıp kalmadığını veya daha fazla inceleme, onaylama veya teste ihtiyaç olup olmadığını başvurana bildirir. Onaylanmış kuruluş uygun görmesi durumunda, AB tip inceleme sertifikasına bir ek yayımlar veya başvurana yeni bir AB tip inceleme belgesi talebini sorar.

8. Her onaylanmış kuruluş düzenlenen veya iptal edilen AB tip inceleme belgelerini ve tüm eklerini ve askıya alınan, kısıtlanan veya reddedilen belgelerin ve söz konusu belge eklerinin listesini periyodik olarak veya talep üzerine Bakanlığa sağlar.

Her onaylanmış kuruluş reddedilen başvuruları, iptal edilen AB tip inceleme belgeleri ve belgelerin iptal edilen veya askıya alınan veya kısıtlanan ekleri ile ilgili olarak diğer onaylanmış kuruluşları bilgilendirir.

9. Komisyon, üye ülkeler ve diğer onaylanmış kuruluşlar, AB tip inceleme belgesinin kopyasını ve ekini, teknik dosyanın bir kopyasını ve onaylanmış kuruluş tarafından gerçekleştirilen incelemelerin, onayların ve testlerin raporlarını elde edebilir.

10. İmalatçı, AB tip inceleme belgelerinin teknik dosya kopyalarını ve bunların eklerini en son güvenlik aksamın imal edildiği tarihten itibaren on yıl süreyle muhafaza eder.

11. Yetkili temsilci bu Ekin 2. maddesinde belirtildiği şekilde başvuru yapabilir ve sözleşmede tanımlanması halinde bu Ekin 7. ve 10. maddelerinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirir.

ASANSÖR GÜVENLİK AKSAMLARININ RASTGELE KONTROL İLE TİPE UYGUNLUĞU (MODÜL C 2)

1. Rastgele kontrol ile tipe uygunluk, asansör güvenlik aksamının AB tip inceleme belgesinde tarif edilen tip ile uyum içinde olduğunu ve Ek-1'de yer alan uygulanabilir gereklerin asansöre doğru olarak monte edildiği takdirde karşıladığının onaylanmış kuruluş tarafından uygunluğunun değerlendirilmesi işleminin bir bölümünü oluşturur.

2. İmalat

İmalatçı, imalat işlemlerinde üretilen asansör güvenlik aksamının Ek-1'de yer alan gerekleri sağlaması için gereken tüm tedbirleri alır.

3. İmalatçı, rastgele denetim için kendi seçtiği onaylanmış kuruluşa başvurur.

Başvuru aşağıdakileri içerir:

a) İmalatçının adı ve adresi ile başvurunun yetkili temsilci aracılığıyla yapılması durumunda ise onun da adı ve adresi.

b) Benzer başvurunun bir başka onaylanmış kuruluşa yapılmadığına dair yazılı beyan.

c) İmal edilen asansör güvenlik aksamı ile ilgili bilgi.

ç) Asansör güvenlik aksamı numunesinin alındığı yerin adresi.

4. Onaylanmış kuruluş, asansör güvenlik aksamının düzenli olmayan aralıklarla kontrolünü yapar veya yaptırır. Onaylanmış kuruluş, imalatı tamamlanmış asansör güvenlik aksamının, imalat yerinden alınan yeterli miktarda numuneyi inceler ve imalatın bu Ekin 1. maddesinde yer alan şartları karşılayıp karşılamadığını kontrol etmek için, uyumlaştırılmış standartta/standartlarda belirtilen uygun deneyleri veya eşdeğer deneyleri yapar. Onaylanmış kuruluş deney yapılan bir veya birden fazla asansör güvenlik aksamının uygun olmaması durumunda gerekli önlemleri alır. Asansör güvenlik aksamının kontrolü esnasında dikkate alınacak noktalar, asansör güvenlik aksamının temel özelliği göz önünde bulundurularak, bu işlem kapsamında onaylanan tüm onaylanmış kuruluşlar arasında yapılan ortak bir anlaşma ile tanımlanır.

Onaylanmış kuruluş, gerçekleştirilen deney ve testlere göre bir tipe uygunluk belgesi düzenler.

Onaylanmış kuruluş talep üzerine, tipe uygunluk belgesinin bir kopyasını Komisyona ve üye ülkelere temin eder.

5. "CE" işaretlemesi ve AB uygunluk beyanı

5.1. İmalatçı, bu Ekin 3. maddesinde belirtilen onaylanmış kuruluşun sorumluluğu altında ve bu Ekin 1. maddesindeki koşulları sağlayan her asansör güvenlik aksamına onaylanmış kuruluş kimlik kayıt numarasıyla birlikte "CE" işaretini ilişirir.

5.2. İmalatçı, asansör güvenlik aksamına yazılı bir AB uygunluk beyanı düzenler ve Bakanlığın yetki ve sorumluluğu altında AB uygunluk beyanının bir kopyasını asansör güvenlik aksamının piyasaya arzından sonra on yıl muhafaza eder. Her AB uygunluk beyanı, düzenlendiği asansör güvenlik aksamını tanımlar.

6. Yetkili temsilci

İmalatçının yükümlülükleri, sözleşmede belirtilmeleri koşuluyla yetkili temsilcisi tarafından, onun adına ve onun sorumluluğu altında yerine getirilebilir. Yetkili temsilci bu Ekin 2. maddesinde yer alan imalatçının yükümlülüklerini yerine getirmez.

Bu uygunluk değerlendirme işlemleri gerçekleştirilirken yine 2014/33/AB Asansör Yönetmeliği altında tanımlanan uyumlaştırılmış standartlardan yararlanılmaktadır.

Bu uyumlaştırılmış standartlar:

TS EN 81-50: Asansörlerin yapımı ve kurulumu için güvenlik kuralları - İnceleme ve deneyler - Bölüm 50: Asansör bileşenlerinin tasarım kuralları, hesaplamaları, incelemeleri ve deneyleri

TS EN 81-20: Asansörler - Yapım ve montaj için güvenlik kuralları - İnsan ve yük taşıma amaçlı asansörler - Bölüm 20: İnsan ve yük asansörleri

Güvenlik aksamı uygunluk değerlendirme işlemleri TS EN 81-50 standardında belirtilen test düzenekleri, test şartları ve test yöntemleri baz alınarak gerçekleştirilmektedir.

Yine TS EN 81-50 standardında belirtilen atflara istinaden TS EN 81-20 standardının bazı maddeleri de uygunluk değerlendirme işleminde göz önüne alınmaktadır.

3- Asansör güvenlik aksamı imalatçılarının karşılaştığı sorunlar

- a- AR-GE çalışmalarına gerekli özenin gösterilememesi,
- b- Tedarikçi sorunları,
- c- Asansör güvenlik aksamı imalatçısının yönetmelik ve standartlarla ilgili bilgi eksikliğinin olması,
- d- Bitmiş mamul ve yarı mamullerin kalite kontrollerinin etkin yapılamaması,
- e- Benzer kopya ürünlerin piyasada dolaşması,
- f- Asansör güvenlik aksamı üreticisinin artması,
- g- Dolayısıyla piyasa rekabet ortamının bozulması,
- h- Çalışan faktörleri,
- ı- Satışı yapılan güvenlik aksamının satıldığı diğer taraflar (kabin imalatçı, paket asansör satıcısı, asansör montaj firması vb.) yönünden imalatçıların karşılaştığı sorunlar (hatalı projelendirme, yanlış kapasite seçimi, hatalı montaj vb.),
- i- Asansör güvenlik aksamının uygunluk değerlendirme işlemlerinde ortaya çıkan standart testlerinde yorum ve yöntem farklılıkları,
- j- Piyasaya arz edilmiş güvenlik aksamının monte edildiği asansörlerde özellikle tescil denetimlerinde yaşanan standart testlerinde yorum ve yöntem farklılıkları,
- k- Diğer sorunlar

*Asansörlerde kabinlerin yanlış seçilmesi sorunu önemli, imal edilen ürünlerde son kontroller ve yeterli kontroller olmadığı için imalatçı hatasına ilişkin yeterli sonuç elde edilememektedir

*Belgelendirme işlemlerinde farklı yorumlar ve farklı uygulamalar ortaya çıkmaktadır

*Algılama-tetikleyici-frenleyici tek bir ürünle karşılanmayan bir sistem, tam anlamıyla tek bir ürün yok, farklı ürünler var ancak sahada bu ürünlerin tam bir uyum içinde çalıştığına dair açık veri bulunmamaktadır.

Güvenlik aksamlarına Yönelik Testler

Tolga SOĞUCAK / Makina Yüksek Mühendisi

Asansör sektörünün uluslararası rekabet gücünün geliştirilmesi kapsamında faaliyetlerinden elde edilen tecrübeleri paylaştığı sunumuna BISO MESYEB / ASANSÖR GÜVENLİK EKİPMANLARI - TEST VE GELİŞTİRME MERKEZİ hakkında bilgi vererek başlamıştır.

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve BISO MESYEB Asansör Test ve Geliştirme Merkezi arasında 24.07.2019 tarihinde imzalanan işbirliği protokolü ile Piyasa Gözetimi ve Denetimi faaliyetlerinde yapılacak testler konusunda laboratuvarın yetkilendirildiğini aktarmıştır. BISO MESYEB Asansör Test ve Geliştirme Merkezi'nin 2020 yılında TS EN ISO/IEC 17025 standardına göre TÜRKAK tarafından akredite edilerek asansör ekipmanları test laboratuvarı olarak faaliyetlerine başladığını açıklamıştır.

BISO MESYEB ASANSÖR TEST MERKEZİ FAALİYET ALANLARI;

- Ani frenlemeli güvenlik tertibatı
- Kademeli güvenlik tertibatı
- Hız Regülatörü
- Hidrolik ve Poliüretan Tampon
- Asansör ve Sanayi Elektrik Motorları Verimlilik Ölçümleri
- Asansör Motor Frenleri
- Asansörler üzerinde yapılan titreşim ölçümleri testleri

Gerçekleştirdiğini aktarmıştır.

BISO MESYEB ASANSÖR TEST MERKEZİNİN GEÇİRDİĞİ SÜREÇLER VE ELDE EDİLEN TECRÜBELER

- Standart, Yönetmelik ve Uygulamaların Analizi, Raporlama Alt Yapısının Oluşturulması,
- Test kapsamında kalan ürünlerin özelliklerinin ve kapasitenin analizi,
- Test sistemlerinin tasarımı ve kurulumu,
- Akreditasyon süreci,
- PGD testlerinin sistematik yapısının oluşturulması,
- PGD testlerinde tespit edilen olumsuzlukların gideri,
- AR-GE ve Belgelendirme testlerine akredite alt yapı hizmeti sağlanması,

süreçlerinde tecrübeler edinildiğini aktarmıştır.

PIYASAYA ARZ EDİLMİŞ UYGUNSUZ ÜRÜNLER HAKKINDA GÖRÜŞLERİMİZ

• Fren Tertibatı

- Kapasite ve hız girdilerinin gerçekleştirilebilir akılcı sınırlar içinde olması
- Üreticinin ürünün özelliklerine ve standarda hakim olması
- Montaj ve testlere ürünün doğru cevap verebilmesi
- Belgelendirme ve test süreçlerine ait veriler, teknik dosyanın hazır ve uygun olması

• Hız Regulatörü

- Hız girdilerinin standarda uygun sınırlar içinde olması
- Etiket Değerleri
- Tarama Hassasiyeti
- Frenleme Hızı
- Frenleme Kuvveti
- Emniyet Devreleri ile İlgili Gereklilikler
- Dayanıklılık ve Malzeme Seçim

• Tamponlar

- Kapasite ve hız girdilerinin gerçekleştirilebilir akılcı sınırlar içinde olması
- Bası testi ve oluşan verinin analizi
- Serbest düşme testinde ivme analizi
- Dayanıklılık
- Kapasite ve hız girdilerinin gerçekleştirilebilir akılcı sınırlar içinde olması
- Serbest düşme testinde ivme analizi
- Dayanıklılık ve sızdırmazlık
- Tasarım hataları

TESTLERE İLİŞKİN VERİLEN TEKNİK DOSYA, SAVUNMALAR ve ÜRETİCİ FİRMA TERCİHLERİ

- Ürüne Ait Teknik Dosya ve İçeriği
- Belgelendirme Süreçlerinde Elde Edilen Akredite Veriler, Raporlar
- Firmanın Uygunluk ile İlgili Yaptığı Savunmaların Dayanakları
- Onaylanmış Kuruluşlarca Hazırlanan Savunmalar

ASANSÖR TESCİL AŞAMASINDA YAPILAN YÜKLÜ TESTLER

- Asansör tescil süreçlerinde yapılan yüklü testler ülkemize büyük katkı sağlamıştır.
- Yüklü testler kapsam olarak güvenlik aksamalarının görevini tam yaptığını göstermez.
- Akredite laboratuvar testlerinin verileri karar alma sürecinde çok önemli

NUMUNE KUSURLARINA AİT BİLGİLER	MESYEB TARAFINDAN TEST EDİLEN NUMUNELERİNİN TEST SONUÇLARININ İSTATİSTİK DAĞILIMLARI					
	YERLİ ÜRÜNLER					
	FREN (KADEMELİ)	POLİÜRETAN TAMPON	HİDROLİK TAMPON	REGÜLATÖR	BÖLÜM TOPLAMI	UYGUNSUZLUK % ORANLARI
Testi Yapılan Ürün Sayısı	22	17	13	15	67	
Teknik Dosya ve Belge Eksiklikleri	20	17	12	13	62	93%
Görevini Yapan Risk Olmayan Ürün	2	1	1	2	6	9%
Görevini Kısmen Yapan Düşük ve Orta Riskli Ürün	6	3	4	5	18	27%
Görevini Yapamayan Riskli Ürün	14	13	8	8	43	64%
Tahrip Olan ve Tasarımı Hatalı Riskli Ürün	13	11	7	7	39	54%
KUSURLU ÜRÜN TOPLAMI	20	16	12	13	61	
YÜKSEK RİSKLİ ÜRÜN YÜZDESİ	64%	76%	62%	53%	70%	

NUMUNE KUSURLARINA AİT BİLGİLER	YERLİ ÜRÜNLER					
	FREN (KADEMELİ)	POLİÜRETAN TAMPON	HİDROLİK TAMPON	REGÜLATÖR	BÖLÜM TOPLAMI	UYGUNLUK ORANLARI %
Testi Yapılan Ürün Sayısı	7	6	4	4	21	
Teknik Dosya ve Belge Eksiklikleri	5	5	4	3	18	86%
Görevini Yapan Risk Olmayan Ürün	5	4	3	3	15	72%
Görevini Kısmen Yapan Düşük ve Orta Riskli Ürün	2	2	1	1	6	29%
Görevini Yapamayan Riskli Ürün	0	0	0	0	0	
Tahrip Olan Tasarım Hatalı Riskli Ürün	0	0	0	0	0	
KUSURLU ÜRÜN TOPLAMI	0	0	0	0	0	
YÜKSEK RİSKLİ ÜRÜN YÜZDESİ	0%	0%	0%	0%	0%	

Başta Asansör Güvenlik Ekipmanları olmak üzere Tüm Asansör Ekipmanlarının Uluslararası Standartlara ve mevzuatlara göre Kaliteli ve Güvenli olarak üretilebilmesi için gerekli Sistematik Üretim Alt Yapısının kurulması

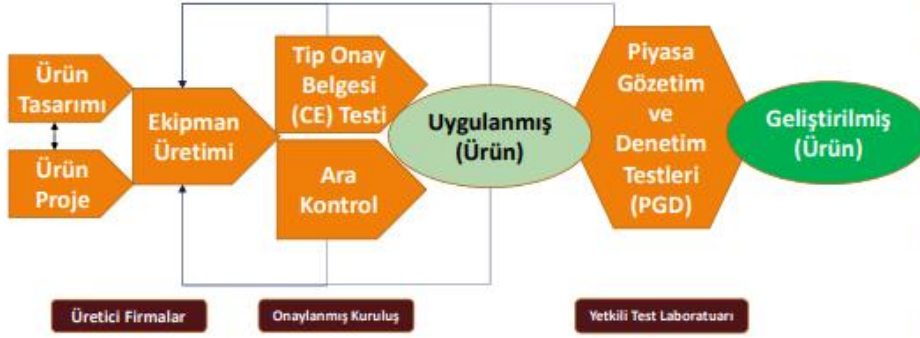
Kaliteli ve Güvenli Asansör Montajı

Kaliteli, Güvenli ve Bilinçli Bakım Onarım

Asansör Ekipmanları Üretimi

ULUSLARASI REKABET GÜCÜ KRİTERLERİ

- Kalite
- Maliyet
- Hız ve Esneklik
- İnovatif Ürün
- Güvenli Ürün
- Standartlara Uygun Ürün
- Standartlara Uygun Servis
- Yeşil Ürün

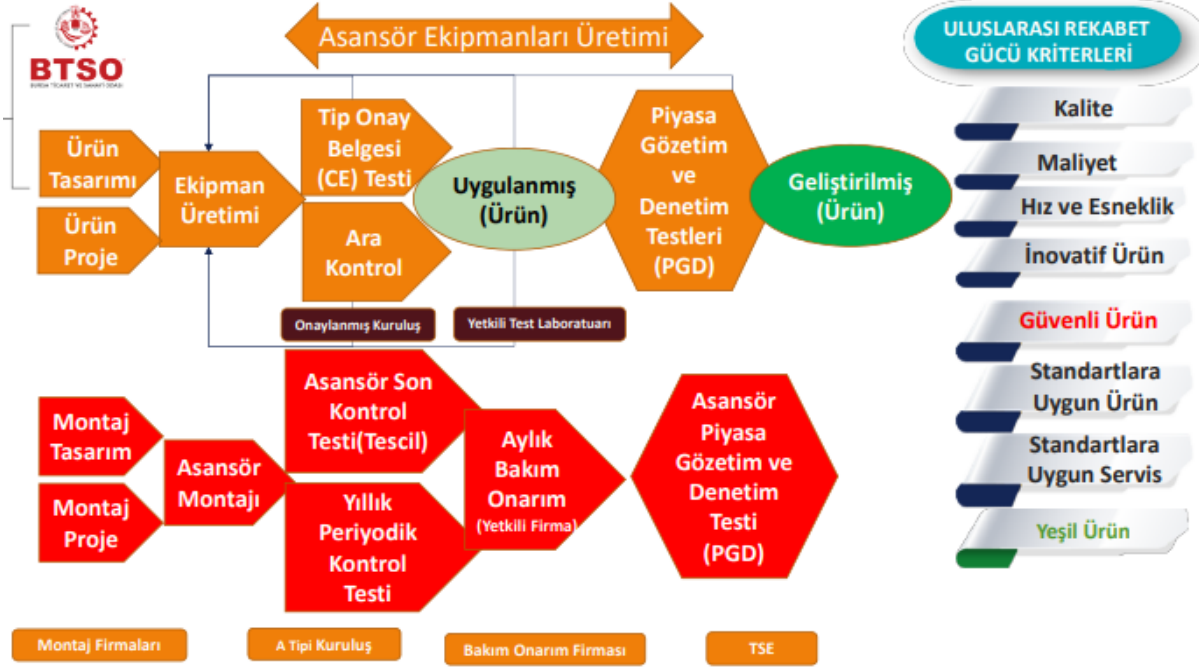

Asansör Montajı ve Bakımı

ULUSLARASI REKABET GÜCÜ KRİTERLERİ

- Kalite
- Maliyet
- Hız ve Esneklik
- İnovatif Ürün
- Güvenli Ürün
- Standartlara Uygun Ürün
- Standartlara Uygun Servis
- Yeşil Ürün

Söz konusu deneyim ve yaklaşımları ile süreci ve sorunları açıklayan Sayın SOĞUCAK, aşağıdaki 3 ana konudaki sorunu vurgulayarak sunumunu sonlandırmıştır;

- Asansör güvenlik komponentlerinde büyük oranda uygunsuzluk olması
- Ülkemizde belgelendirilmiş ürünlerin kalite ve yeterliliklerinde tutarsızlıklar olması, tek bir ürünle pek çok işleme cevap verilmeye çalışılması
- Kalite süreçlerinin gözden geçirilip yeniden değerlendirilmesi ihtiyacı

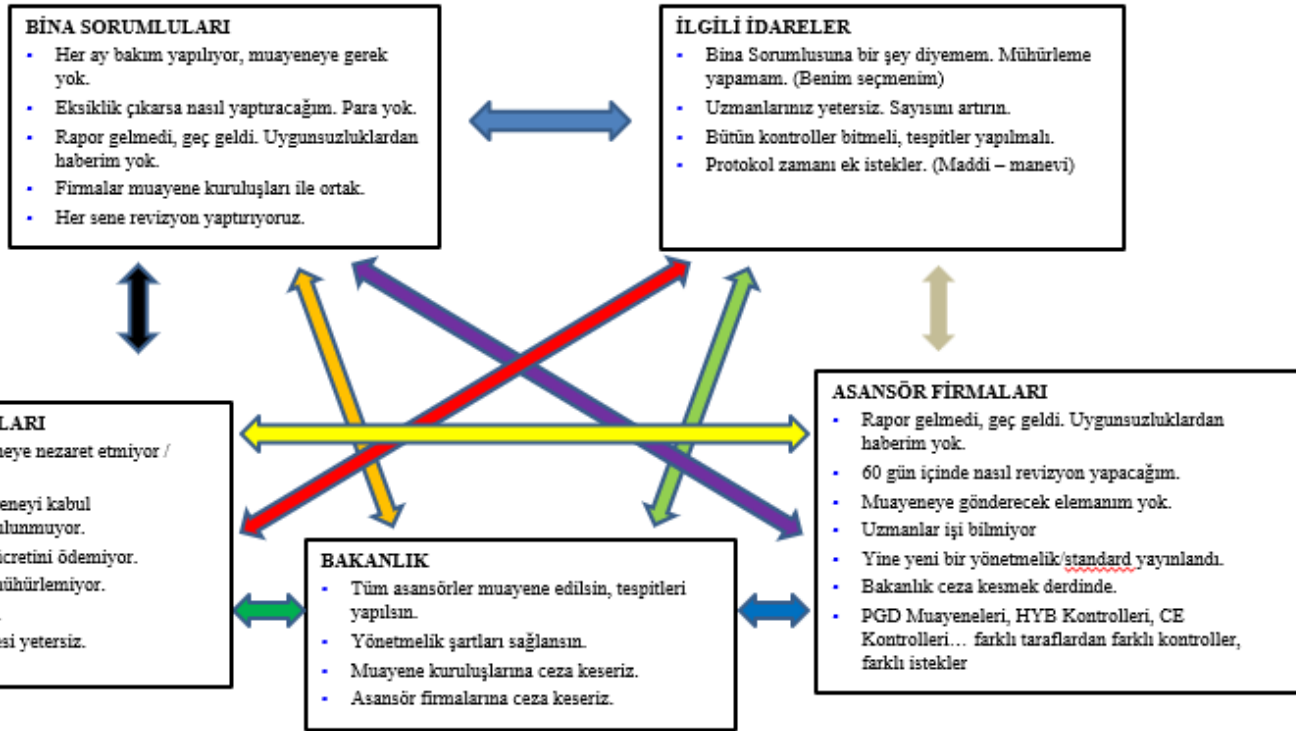

Asansör Sektörü Düzeli mi? Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Oktaç AKMAN / TSE - Müdür, Endüstriyel Ekipmanlar Müdürlüğü

TSE Muayene Gözetim Merkezi Başkanlığı'nı temsilen asansör sektörünün sorunları ve çözüm önerilerine değinen Sayın AKMAN, 2018-2020 yıllarına ait veriler ile mevcut duruma ilişkin açıklamalarını aktarmıştır.

Mevcut Durum (2018-2020)

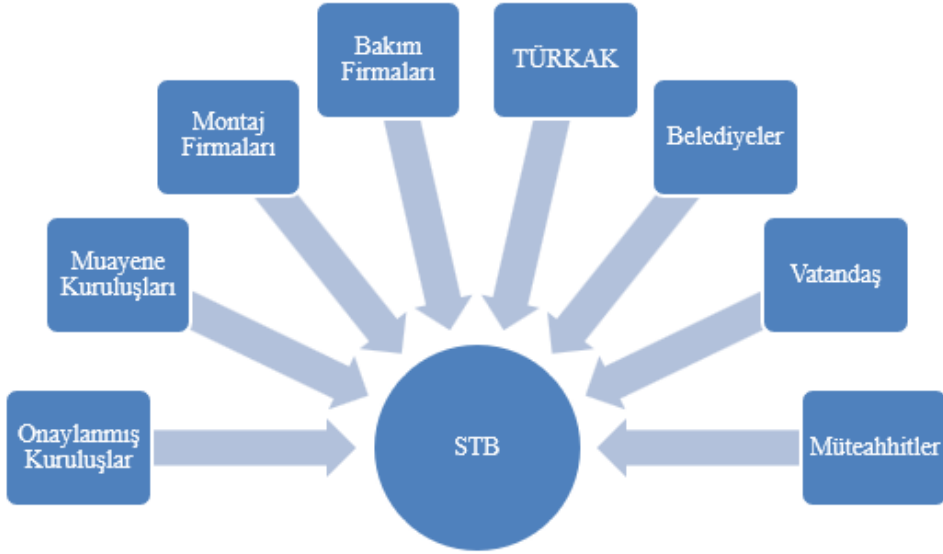

ASANSÖR SEKTÖR SORUNLARI

1. Onaylanmış Kuruluşlar
 - Denetimsiz belge verenler / satanlar
 - Yabancı OK'lar
2. Montaj Bakım Firmaları
 - Merdiven altı belgesiz firmalar
 - Haksız rekabet
 - Kayıt dışı çalışanlar
 - Firma sayısını fazla olması
 - Kalitesiz asansörler

SEKTÖR PAYDAŞLARINI AŞAĞIDAKİ ŞEKİLDE AÇIKLAMIŞTIR;

Sektörde mevcut mevzuatları aktaran Sayın AKMAN,

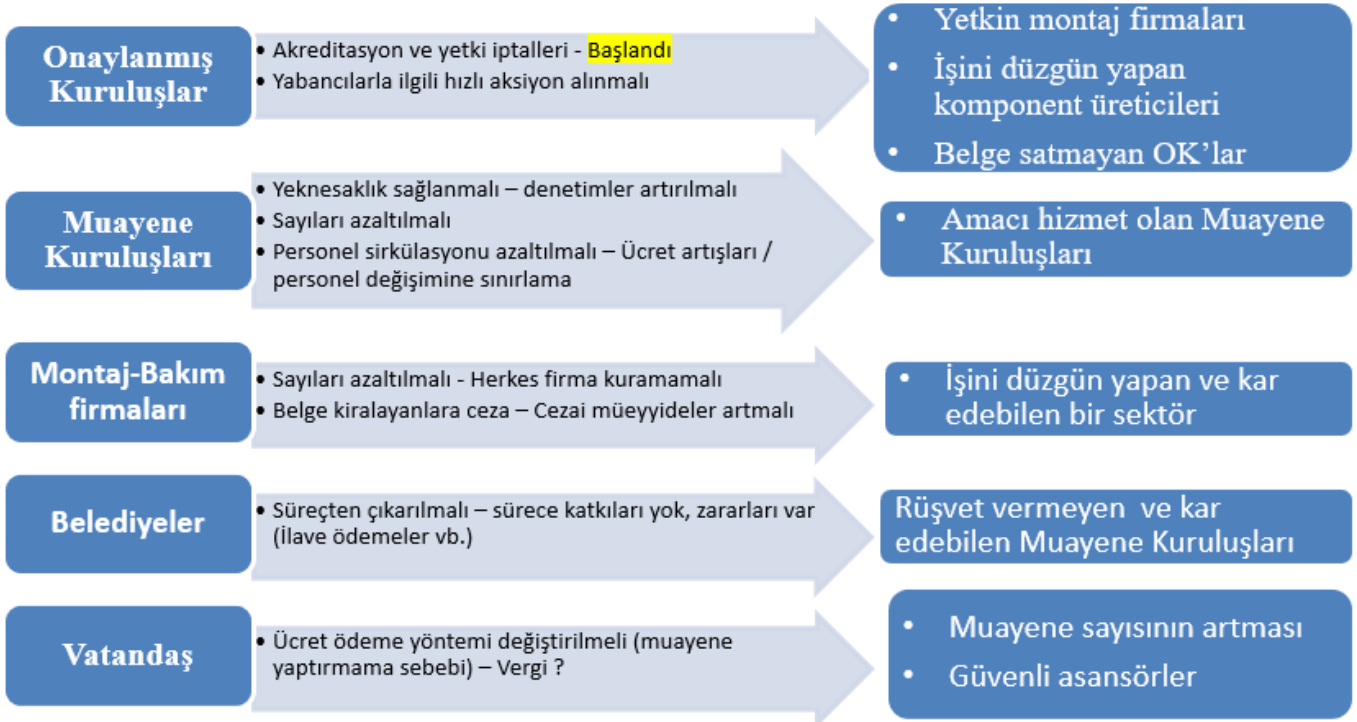
- Asansör Yönetmeliği (2014/33/AB)
- Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği
- Asansör İşletme ve Bakım Yönetmeliği
- Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ve Onaylanmış Kuruluşlar Yönetmeliği
- Asansör Periyodik Kontrollerini Gerçekleştirecek Muayene Personelinin Belgelendirilmesine Dair Tebliğ
- ...

Söz konusu mevzuatları sayarak, bu kadar mevzuatı olan başka ürün grubu olmadığını, 2006-2024 yılları arasında süre gelen dönemde yeni mevzuatların oluştuğunu ancak yeni mevzuatların muayene, tescil kontrolleri gibi farklı konularda yeni sorunlar getirdiğini açıklamıştır.

Bir şeyleri değiştirmek isteyen insanın öncelikle kendisinden başlaması gerektiğini vurgulayan Sayın AKMAN;

- Sektörün tüm aktörlerinin aramızda olduğunu,
- Belge satan onaylanmış kuruluşların aramızda olduğunu,
- Belgesini kiralayan/kullandıran firmaların aramızda olduğunu,
- İş bilmeden sektöre danışmanlık yapanların aramızda olduğunu,
- Güvensiz komponent üretenlerin aramızda olduğunu,
- Güvensiz asansör monte edenlerin aramızda olduğunu,

Belirterek, asansörlerin güvenlik seviyelerinin arttırılması, yeni mevzuatlar geliştirilmesi gibi adımlar atılsa da, sektörde iyileşme olamadığını, paydaşların kendini düzeltmeden sektörün düzelmeyeceğini, 18 yıldır süregelen yaklaşımla herhangi bir düzelme yaşanmadığını, mutlaka radikal tedbirlere yönelmesi gerektiğini açıklamıştır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER

Bu çalıştayda, asansör sektörü için tüm paydaşların ortak şekilde değerlendirdiği sorunlara yönelik çözüm önerileri şöyledir;

- Asansörlerin piyasaya arzı öncesinde ve montaj süreçlerinde meydana gelen kazaların incelenmesi, önemli güvenlik sorunlarını ortaya koymuştur. Bu aşamada yaşanan kazaların azaltılması için İSG eğitimlerinin güçlendirilmesi ve nitelikli personel istihdamına yönelik adımlar atılması gerektiği vurgulanmıştır.
- Asansörlerin piyasaya arzından sonra yaşanan kazalar, tasarım ve işçilik hatalarının varlığını gözler önüne sermektedir. Ancak maalesef, bu hataların tespit edilmesinde ve adli süreçlerdeki işleyişte eksiklikler olduğu belirtilmiştir. Bu noktada, ürün tasarımlarında standartlara bağlılığın güçlendirilmesi ve denetim mekanizmalarının etkinleştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- Atipik kazaların incelenmesi, sektördeki denetim eksikliklerini ve kayıt dışı unsurların varlığını öne çıkarmıştır. İş güvenliği alanındaki önlemlerin sadece belgeleme düzeyinde değil, sektör kültürüne entegre edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- Güvenlik aksamı üreticilerinin denetiminin daha etkin bir şekilde yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Çalıştayda ortaya çıkan bulgular, asansör sektöründe iş güvenliği ve denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi gerekliliğini göstermektedir. İşletmelerin İSG eğitimlerine ve yatırımlarına daha fazla öncelik vermesi, ürün tasarımlarında standartlara uygun olacak şekilde üretimlerin iyileştirilmesi ve denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi sektördeki güvenlik sorunlarının azaltılmasına katkı sağlayacaktır.

-Asansör sektöründeki risklerin kaynaklarından biri olan bina ve yapılar konusunda risk ve sorunların azaltılması için, standartlara uygunluğun sağlanması, denetim eksikliklerinin ve kamuoyunun bilinçsizliğinin giderilmesi temel adımlar arasında belirlenmiştir.

- Asansör bakımı için risk değerlendirme formunun oluşturulması ve bina/yapı sorumlularına bu form üzerinden takip yapılması, hukuki sorumluluğun paylaşılması ve önlemlerin alınması sürecine teşvik edilmesi açısından önemli bir adım olacağı öngörülmüştür.

Güvenlik aksamının işlevini yerine getirmemesi sebebiyle aslında kolayca önlenebilecek kazaların meydana gelmesi; güvenlik aksam üreticilerinin ürettiği ürünlerin denetlenmesi ve belgelendirilmesi konusundaki eksiklikleri öne çıkarmaktadır.

- Güvenlik aksamı üreticileri ve denetleyen kuruluşlarının daha etkin bir şekilde denetlenmesi, ürünlerin güvenliği ve uygunluğunun sağlanması gerektiği vurgulanmıştır.

- Kullanıcıların karıştığı kazaların önlenmesi kapsamında, bilinçsiz müdahalelerin ve düşük kaliteli bakım ve onarımların engellenmesine yönelik bir mekanizma sağlanması, kamuoyunun bilinçlendirilmesi ve bina sorumlularının yetkin ve donanımlı işletmelerle çalışacak şekilde kararlar almaları teşvik edilerek, kazaların önlenmesi için lüzumlu adımların atılması gerektiği vurgulanmıştır.

- Eğitim eksikliklerinin giderilmesi, etkili kurtarma prosedürlerinin uygulanması ve yetkisiz kişilere özel kapı açma anahtarları dağıtımının engellenmesi gibi hususlarda önleyici tedbirlerin alınması gerektiği vurgulanmıştır.

- Asansör kaynaklı kazaların azaltılması ve iş sağlığı ve güvenliği standartlarının yükseltilmesi, kazaların önlenmesi ve güvenli çalışma ortamlarının oluşturulması için ilgili paydaşlar arasında sürdürülebilir ve güncel işbirliği çalışmalarının, protokoller ışığında geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

- Asansör kazaları ve etkilenen kişi sayılarının istatistiklerinin tutulması ve sebeplerinin tespiti için ilgili bakanlık bünyesinde '**Asansör Kaza İstatistik Birimi**' oluşturulması önerilmiştir.

- Kamuoyunun bilinçlendirilmesi için kamu spotlarının oluşturulması ve yayımlanması sayesinde asansörlerle ilgili güvenlik bilincinin artırılması ve daha fazla kazanın önüne geçilmesi önerilmiştir.

- Asansörlerdeki tehlikelerin tespiti ve önlenmesi için kontrol, muayene ve denetim faaliyetlerinde çalışan personelin nitelikli olması, bu kapsamda sektörün nitelikli personel yetiştirme ve nitelikli personelin sektörde devamlılığını sağlamak konusunda teşvik edici adımlar atılması gerektiği vurgulanmıştır.

- Kayıt dışı faaliyetlerin önlenmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması ve denetimlerin sıklaştırılması gerektiği vurgulanmıştır.

- Güvenlik aksamı üreten firmaların ve ürün belgelendirme kuruluşlarının sıkı denetime tabi tutulması kazaların önlenmesinde kritik bir rol oynayacağından, asansörlerde kullanılan ekipmanların standartlara uygunluğu ve güvenilirliği konusunda yönetmelikler, direktifler, uygulama pratikleri ve modül kapsamaları arasında eşgüdüm oluşturulması, mevcut tutarsızlık unsurlarının gözden geçirilmesi önerilmiştir.

- Mahalli idarelerin asansör tasarımı ve uygulama süreçlerinde etkili denetim yapması, ruhsatlandırma sürecinde titizlikle inceleme yapması için belediyeler ve mahalli idarelerin uygulama süreçlerinde bölgelere göre farklılık oluşturmalarının engellenmesi gerektiği vurgulanmıştır.

- Yargı süreçlerinde rol oynayan bilirkişilerin teknik ve hukuki yeterliliklerinin sağlanması, doğru kararların verilmesine katkı sağlamak üzere görevlendirilen uzman kişiler konusunda Bakanlık tarafından gerekli önlemlerin alınmasına yönelik hususlar vurgulanmıştır.
- Asansör tescil başvurularında Mahalli İdaralerce mevzuat dışı istenen belge ve evraklar ile başvuru harcı adı altında alınan ücretler konusunda yaşanan sorunlar, hukuki ve idari sürecin doğru şekilde işlemesi açısından kritik bir öneme sahiptir. Yasaya ve mevzuata uygun olmayan bu tür uygulamalar yürüten ilgili idarelere yönelik lüzumlu önlemlerin alınması gerektiği vurgulanmıştır.
- Hukuka aykırılığı oluşturan uygulamaların önlenmesi ve asansör sektöründe iş yapma koşullarının adil ve şeffaf hale getirilmesi için T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı başta olmak üzere asansör ekosistemini oluşturan tüm unsurların etkin bir şekilde görev alması, çalışma komisyonlarının ve komitelerinin kurulması önerilmiştir.

Montaj öncesi yapılan kuyu uygunluk raporu veya kuyu tespit raporu alma zorunluluğu vurgulanmıştır. Bu sayede asansör firmalarının, problemleri kuyular hakkında bilgi sahibi olması ve gereken önlemleri alabilmeleri, böylelikle, gereksiz tasarımlardan kaçınılarak risklerin en aza indirilmesi önerilmiştir.

- Montaj esnasında malzeme kalitesinden kaynaklı problemlerin önüne geçebilmek adına, deneme yanılma sürecinin azaltılması ve üreticilerin ar-ge süreçlerine dahil edilmesi, malzeme kalitesinin artırılması ve hataların önceden önlenmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- PGD denetimlerinde asansörün tüm unsurlarıyla derinlemesine incelenmesi ve bunun ilgili paydaşlar tarafından erişilebilir bir ortamda bilinir ve görünür hale getirilmesi önerilmiştir.

Tüm bu önerilerin hayata geçirilmesi, yapı sektöründe güvenlik ve kalite standartlarının yükseltilmesine ve olası risklerin minimize edilmesine büyük katkı sağlayacaktır. Etkin denetim mekanizmaları ve işbirliği içinde çalışan paydaşlar, sektördeki yapısal problemlerin çözümüne yönelik önemli adımlar atabileceklerdir.

- Asansör montaj firmalarının aynı asansörde hizmet veren güvenlik aksamalarının senkronize çalıştığına dair tip onay sertifikalı ürünler almaya teşvik edilmesi önerilmiştir.
- Asansör montaj firmalarının, kuyuda farklı tasarımlar yapmak yerine önceden hesaplanmış çizimlerle çalışabilecek hale gelmeleri için gerekli altyapı ile desteklenmeleri gerektiği vurgulanmıştır.
- Uluslararası standartlara uygun, gerçekçi ve hesap verebilir montaj firmalarının oluşturulması gerekmektedir.
- Asansör montaj firmalarının açılış şartları gözden geçirilmeli ve firmaların kuruluşu için tecrübe, teminat gibi şartlar öne sürülerek firmaların kalite ve kapasitelerinin temin edilmesi sağlanmalıdır.
- Yetkili servis firmalarının çözüm odaklı hizmet sunabilmeleri için üreticilerle güçlü bir ilişki kurmaları önerilmiştir.
- Asansör montaj firmaları ve hizmet veren servis firmaları arasındaki iletişim ve işbirliğinin güçlendirilmesi gerekmektedir.

Bu önerilerin hayata geçirilmesi, asansör sanayisi içinde kaliteli ürünlerin üretilmesi, güvenilir montaj işlemlerinin yapılması ve müşteri memnuniyetinin artırılarak kamu güvenliğinin tesis edilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, sektördeki düzenlemelerin ve standartların güncellenmesiyle, endüstride daha etkin ve verimli bir işbirliği sağlanabilecektir.

- Sahada karşılaşılan ve tecrübe isteyen durumlar için özellikle «tescil» kontrollerinde A tipi muayene kuruluşlarına tecrübe yılı / yapılan muayene sayısı şartları getirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. (Örneğin en az 3 yıl veya 3000 asansör vb)
- A Tipi Muayene Kuruluşlarının Kalite Yönetim Sistemlerinin iyileştirilip biran evvel kurumsallaşmalarının sağlanması gerektiği vurgulanmıştır.
- Akreditasyonu iptal edilen veya askıya alınan Onaylanmış Kuruluşların yaptığı muayenelerinin sehven hatalarını vatandaş veya asansör firmaları çekmemelidir. Bu kapsamda belgelenen asansör sayısına bağlı olarak kuruluşun akreditasyonunun iptal edilmesi veya askıya alınması durumuna karşı teminat alınması ve böylece mağduriyetlerin önlenmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- Merdiven altı / Belgesiz tüm firmaları besleyen kaynakların tespit edilerek hukuki süreçlerin başlatılması konusunda kati şartlar uygulanması önerilmiştir.
- Gelişen son teknolojilerin takip edilmesi ve sektörde uygulanması, global anlamda ileri hedeflere ulaşmak için gerekli olan ar-ge çalışmalarına ek olarak VR ve AR konularının sektör çalışma alanlarında daha fazla gündeme getirilmesi, bu konuda paydaş işbirliği içinde görev ve etki alanlarının paylaşılması ve harekete geçirilmesi önerilmiştir.
- Hangi Modül alınırsa alınsın asansör piyasaya arz edilmeden önce A tipi muayene kuruluşu tarafından yüklü testlerin son test olarak mutlaka yapılması konusunda uygulama şartı getirilmesi önerilmiştir.

Onaylanmış Kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen uygunluk değerlendirme faaliyeti sonucunda uygunluk vermeme yönündeki kararın diğer kuruluşlara bildirilmesi için T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı nezdinde ONTEK sistemi üzerinden kısmi olan imkanın, sistemin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi ile sistemin izlenebilirlik noktasından çıkıp, başvuru başlangıç noktası olması yönünde öneriler vurgulanmıştır.

- Onaylanmış kuruluş personelinin etkin bir eğitim ve vasıflandırma sürecinden geçirilmesi ve buna istinaden gerekli atamasının yapılması yönünde karar ve uygulamanın hayata geçirilmesi önerilmiştir.
- Onaylanmış kuruluş çalışanlarının danışman firmalar veya asansör monte eden firmalar ile ilişkilerinin açık ve net şekilde tanımlanması gerektiği vurgulanmıştır.
- Tüm belgelendirme süreçlerinin danışman firmalar üzerinden yapılmasına ilişkin uygulamaların yeniden düzenlenerek, monte eden firmaların sürece dahil edilerek süreçten haberdar olmalarının sağlanması önerilmiştir.
- Asansör firmalarının kapasite raporlarının genişletilmesi önerilmiştir.

- Yeni açılacak asansör şirketlerine teminat şartı getirilmesi ile beraber, şirket kuracak olan kişilerin aktif şekilde sektörde deneyim sahibi olması şartının getirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- Mevzuattaki boşluklara göre hareket eden firmalara yönelik daha ağır yaptırımların getirilmesi konusunda hemfikir olunmuştur.
- Asansör iş kolunda gelişen anlık sorunların hızlı çözümüne yönelik asansör ekosistemini oluşturan tarafların içinde yer alacağı şekilde interaktif bir oluşum meydana getirilmesi önerilmiştir.
- Asansör bakım ücretlerine yönelik kayıt dışı unsurların engellenmesi, vergi kaçaklarının önlenmesi ve kamu güvenliğinin tesis edilebilmesi amacıyla taban fiyat uygulamasına geçilmesi gerektiği aktarılmıştır.
- Asansör sektörüne yönelik yasa düzenlemeleri ile birlikte ülkenin tamamını içine alacak şekilde sektörel meslek odası oluşturulmasının önemi vurgulanmıştır.

-----Rapor Sonu-----

DİLEK ve TEMENNİ

Türk asansör sektörünün sorumlu sivil toplum kuruluşları olarak gerçekleştirdiğimiz “**Asansör Faaliyetlerinin İyileştirilmesi ve Geliştirilmesi Çalıştayı**” ile ilgili düzenlediğimiz Sonuç Raporu’nun sektörümüzde faaliyet gösteren ilgili kurum/kuruluşlara yol gösterici olmasını temenni ediyor, bu önemli çalışmaya emek vererek katılım sağlayan tüm taraflara ve sektörümüze **Tüm Asansör Sanayici ve İş İnsanları Derneği (TASIAD) ve Tüm Asansör Sanayi İşverenleri Sendikası (TASIŞ)** adına saygıyla arz ediyoruz.